

หลักกฎหมายสัญญา

มี

คำอธิบายหัวข้อ กฎหมาย ลักษณะสัญญา

และ

วิธีทำสัญญาต่าง ๆ

นายไชยชรรค์ (เทียม)

ผู้พิพากษาคาดคดีต่างประเทศ แดครูโรงเรียนกฎหมาย

กระทรวงยุติธรรม

พิมพ์ครั้งแรก

โรงพิมพ์กองทัพอากาศ กรุงเทพฯ

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑

(มีกรรมสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติ)

คำนำ

สมุดเล่มนี้เป็นคำสอน ที่ผู้แต่งได้บอกแก่นักเรียน ณ โรงเรียนกฎหมาย โดยรับสั่ง พระเดชพระคุณ พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นราชบุรุษตรีเอกฤทธิ เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

ตามข้อความที่มีอยู่ในสมุดนี้ขอให้พึงเข้าใจว่า ไม่ใช่เป็นหัวข้อกฎหมายไทยทั้งนั้น ที่ เป็นกฎหมายต่างประเทศก็มีบ้าง แต่เห็นว่าไม่สู้ขัดกับกฎหมายไทยนัก จึงได้กล่าวลงไว้ด้วย โดยหวังว่าคงจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน เพื่อจะได้รู้หนทางของกฎหมายที่เขาใช้กันอยู่ในประเทศอื่น

ข้อความในสมุดนี้จะนับว่าละเอียดหมดจดทีเดียวในเรื่องกฎหมายลักษณะสัญญา นั้น ยังไม่ได้ ด้วยมีเวลาน้อย เพราะจวนเวลาที่นักเรียนจะต้องเข้าสอบได้ในที่ประชุมข้าหลวง ในเดือนมกราคม ปี ๑๒๐ จึงได้ย่อเอาแต่ข้อความที่เห็นว่า เป็นข้อสำคัญ แต่จำเป็นที่นักเรียนจะต้องรู้ก่อน สำหรับการสอบได้คราวหนึ่ง

คำสอนนี้ นักเรียนได้มาหนึ่งจุดที่โรงเรียนเมื่อเวลาสอน บางคนไม่ได้ครบบริบูรณ์ แต่ผิดเพี้ยนกันบ้าง ผู้แต่งจึงได้นำลงพิมพ์ไว้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักเรียนต่อไป

ผู้แต่งขอเตือนนักเรียนว่า อย่าให้ถือเอาสมุดเล่มนี้เล่มเดียวเป็นพอ ต้องอ่านสมุดหัวข้อเรื่องสัญญาของพระเดชพระคุณ เสนาบดี กระทรวงยุติธรรมด้วย เพราะในสมุดเล่มนี้มีความอ้างถึง ถ้าจะอ่านแต่สมุดเล่มเดียวคงไม่เป็นประโยชน์นัก

อนึ่ง เมื่อ ก่อน จะได้ ดงพิมพ์ ดมดนี้ พระเดช พระคุณ เฒ่าบตี
กระทรวงยุติธรรมได้ ทรงตรวจ แก่ คตอดด แล้ว อนัน เป็นพระเดชพระคุณ
อย่าง ยิ่ง หา ที่ สุด มิได้ แก่ ผู้ แ่่ง แ่นักเรียนกฎหมาย ทั้ง ปวง ด้วย

นายไชยชรรค์

วันที่ ๑๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

เจ้าพนักงานหอสมุด

สารบาณ หลัก กฎหมาย สัญญา

หมวดที่ ๑

ว่าด้วย คำอธิบาย ชั้นต้น หน้า ๓

หมวดที่ ๒

ว่าด้วย ลักษณะสัญญา ต่าง ๆ หน้า ๖

หมวดที่ ๓

ว่าด้วย ๑ ความผิดหลง ๒ ความเท็จ ๓ ความหลอกลวง (ข้อ) หน้า ๔๒

หมวดที่ ๔

ว่าด้วย สัญญา กติกา หน้า ๖๒

หมวดที่ ๕

ว่าด้วย สัญญาในสิ่ง ที่ทำไม่ได้ หน้า ๖๘

หมวดที่ ๖

ว่า ด้วย สัญญา ที่ ผิด กฎหมาย หน้า ๗๓

หมวดที่ ๗

ว่า ด้วย การแปล สัญญา หน้า ๘๕

หมวดที่ ๘

ว่า ด้วย ข้อ บังคับ กฎหมายใน เรื่อง โอน อำนาจ อัน ชอบธรรม ใน สัญญา หน้า ๙๓

หมวดที่ ๙

ว่า ด้วย สัญญา ตื้น อยา หน้า ๙๘

หมวดที่ ๑

คำอธิบายชั้นต้น

๑ ก่อนที่จะได้ อธิบายใน ลักษณะ สัญญาต่าง ๆ
ใน หมวดนี้ เป็น คำ อธิบาย ชั้นต้น ของ คำ ที่ ใช้ ว่า
อำนาจ อันชอบธรรมของบุคคล ที่มี อยู่ ตามกฎหมาย

คำอธิบาย อำ

อำนาจอันชอบธรรมตามกฎหมายนั้น เป็น
อำนาจ อันหนึ่ง ของ คน ผู้หนึ่ง ซึ่ง อาจ ใช้ บังคับกิริยา
แก่ ความประพฤติ ของ คนอื่น ๆ บาง อย่าง ให้

นาจ อันชอบ

ธรรมตามกฎหมาย

หมาย

อยู่ ใน อำนาจ คน โดย ที่ กฎหมาย อุดหนุน แล ยินยอม
ให้ ใช้ อำนาจ อันนั้น เป็น ต้น (ก) เป็น เจ้า

ของ ที่ ดิน แห่ง หนึ่ง (ก) มี อำนาจ ที่ จะ บังคับ
ไม่ ให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด เข้าไป เขี่ยบย่ำ ใน ที่ นั้น ได้ ถ้า

(ข) บังอาจ เข้าไป เขี่ยบย่ำ ใน ที่ นั้น แล้ว (ก)
ก็ อาจ ใช้ อำนาจ อัน ชอบ ธรรม คือ จับ ได้ ผู้ นั้น

ออกจาก ที่ หรือนำ คดี มา ฟ้อง ร้อง ยัง โอง ศาล

คำ ที่ ใช้ ว่า อำนาจ อัน ชอบ ธรรม ใน ชำร หน้า ต่อ

ไป นี้ หมาย ความ เฉพาะ แต่ อำนาจ อัน ชอบ ธรรม

ตาม กฎหมาย เท่านั้น เว้นไว้ แต่ จะ ได้ มี คำ อธิบาย

พิเศษ แปร ถ ออก ไป อีก ต่าง หาก

อำนาจ อันชอบธรรม มี ๒ อย่าง

อำนาจอันชอบธรรม ตาม กฎหมายมี ๒ อย่าง (๑) อำนาจ อันชอบธรรม เห็นของ หรือ อำนาจอันชอบธรรม ที่มี อยู่แก่บุคคลทั่วไป

(๒) อำนาจ อันชอบธรรม เห็นบุคคล (หรือ อำนาจ อันชอบธรรม ที่มี อยู่แก่บุคคล บาง คน หรือบุคคล บาง จำพวก)

อำนาจเห็นของ แต่อำนาจที่มีอยู่ ซึ่งใช้บังคับคน ได้ทั่วไป (๑) อำนาจ อันชอบธรรม เห็นของ คือ อำนาจ ที่บุคคล ผู้เป็น เจ้า ของ อาจใช้ ได้แก่ บุคคลอื่น ๆ ทั่วไปไม่มี กำหนด เป็น ต้น เจ้าของ ที่ดิน มี อำนาจ อันชอบธรรม ที่ จะ บังคับคน ทั่วไปไม่ให้ ผู้ใด เข้าไป เหยียบ ย่ำ ใน ที่นั้น ได้ หรือ

อีก ประการ หนึ่ง เรา ทุก ๆ คน ต่างคน ต่าง มี อำนาจ อันชอบธรรม ที่ จะ บังคับไม่ ให้ คนอื่น ๆ ทำ อันตราย แก่ ร่าง กาย เรา เช่น ตีหัว เป็น ต้น หรือ บัง อาจ หาเหตุ ก่อ ความ เถ็จ ตี เตียน จน เรา ต้อง เสีย ชื่อ เสีย เกียรติ คุณ ความ ดี แด่ ชาตผล ประโยชน์ อันใด อัน หนึ่ง

อำนาจ เห็นคน แต่อำนาจที่มีอยู่ ซึ่งใช้บังคับได้ เฉพาะคนบางคน (๒) อำนาจ อันชอบธรรม เห็นบุคคล คือ อำนาจ ที่คน ผู้หนึ่ง อาจใช้ บังคับคน บางคน หรือ คน บาง จำพวก ให้กระทำ การ สิ่งใดสิ่ง หนึ่ง หรืองดเว้น จากการ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็น ต้น

(ก) ชายของให้แก่ (ข) ในที่นี้ (ก) มีอำนาจอันชอบธรรมที่จะบังคับให้ (ข) ใช้เงินค่าสิ่งของนั้น แต่ (ข) ก็เหมือนกันมีอำนาจอันชอบธรรมที่จะบังคับให้ (ก) ส่งสิ่งของที่ชายให้แก่ (ข) หรืออีกอย่างหนึ่ง เมื่อ (ก) กับ (ข) ได้บังอาจเข้าไปเหยียบย่ำในที่ดินของ (ค) (ค) มีอำนาจอันชอบธรรมที่จะได้รับเบี้ยทำขวัญจาก (ก) แต่ (ข) เพราะที่ผู้ทั้งสองได้เดียดอำนาจอันชอบธรรมของ (ค) ผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่นั้น

หรือคนบาง
จำพวก

อำนาจอันชอบธรรมอีกอย่างหนึ่ง ไม่ใช่อำนาจอันชอบธรรมตามกฎหมาย ควรจะเรียกว่าอำนาจอันชอบธรรมตามกฎหมาย เมื่อบุคคลผู้ใดมีอำนาจอันชอบธรรมอย่างนี้แล้ว ผู้นั้นจะใช้บังคับ กิริยาแต่ความประพฤติของผู้อื่นให้เหมือนเช่น อำนาจอันชอบธรรมตามกฎหมายไม่ได้ โดยที่กฎหมาย บ้านเมืองไม่ยินยอมแต่ไม่อุดหนุน อำนาจอันชอบธรรมตามกฎหมายดังที่กล่าวแล้วนี้ คือเมื่อประชาชนทั่วไปเห็นสมควร แดยินยอมด้วยว่าผู้นั้นควรจะมีแต่ถืออำนาจอันชอบธรรมในสิ่งนั้นๆ เปนต้น (ก)

อำนาจอันชอบ
ธรรมตามกฎหมาย
นิยม

ตกน้ำ แลว่ายน้ำไม่ เป็น (ข) มาเห็น เข้ามืดความ
 เวทนา จึงได้ช่วย ขึ้นไว้ได้ ภายหลัง เมื่อ (ก) ขึ้น
 ได้จากน้ำ แล้ว พุคสัญญากับ (ข) ว่าจะให้
 เงิน แก่ (ข) ๒๐ บาท เพื่อ ขอบบุญคุณ ที่ได้ช่วย
 รอด จาก ความตาย ต่อมา (ก) ไม่ ให้เงิน
 ตามสัญญา (ข) ก็ ไม่มี อำนาจ ที่ไป พ้อง
 ร้องยัง โรงศาลได้ แต่ ประชาชน ทง หตาย ผู้ ที่ ได้
 รู้ เหตุ เดิม ของ สัญญา แล้ว ก็ จะ ต้อง เห็น ด้วย ทง
 นั้น ว่า (ข) สัมควร ที่ จะ ได้ รับ เงิน ๒๐ บาท นั้น
 คือ แปลว่า (ก) ไม่ ควร จะ สัมบุญ คุณ ของ (ข)
 ใน การ ที่ ได้ ช่วย (ก) ไว้ ให้ รอด จาก ความ ตาย

๒ หน้า ที่ ตาม กฎหมาย

คำอธิบายคำว่า
 หน้า ที่ ตาม กฎ
 หมาย

หน้า ที่ ตาม กฎหมาย คือ เป็น หน้า ที่ อัน จำ เป็น
 ของ บุคคล ทุก ๆ คน จะ ต้อง รักษา ภิรยา แด ความ
 ประพฤคิ์ ของ ตน อยู่ ใน ใต้ บัง คับ ของ ผู้ อื่น ซึ่ง
 กฎหมาย ได้ เห็น ชอบ แด อุดหนุน ด้วย เพราะ ฉนั้น
 ต้อง เข้า ใจ ว่า อำนาจ อัน ชอบ ธรรม แด หน้า ที่ เป็น
 คู่ กัน ถ้า ผู้ หนึ่ง มี อำนาจ อัน ชอบ ธรรม อีก คน หนึ่ง
 ก็ ต้อง มี หน้า ที่ คำ ที่ ใช้ ว่า หน้า ที่ ใน ข้าง หน้า
 ต่อ ไป นี้ หมาย ความ เฉพาะ แต่ หน้า ที่ ตาม
 กฎหมาย เท่านั้น เว้น ใจ แต่ จะ ได้ มี คำ อธิบาย

๓ ความจำต้องทำ ตาม กฎหมาย
 ความจำต้องทำอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งคล้ายกับหน้าที่
 แต่ผิดกันเล็กน้อย ต้องสังเกต แล เข้าใจให้ดี
 คือ หน้าที่นั้น เป็น สิ่ง ซึ่ง คู่กัน กับ อำนาจ
 อัน ชอบ ธรรม เหนือ ของ แต่ ความ จำ ต้อง ทำ
 นั้น เป็น สิ่ง ซึ่ง คู่กัน กับ อำนาจ อัน ชอบ ธรรม
 เหนือ บุคคล กล่าว คือ ความ จำ ต้อง ทำ ตาม
 กฎหมาย เป็น ความ จำ เป็น ที่ กฎหมาย บังคับ คน
 บาง คน หรือ คน บาง จำพวก ให้ กระทำ การ สิ่งใด
 หรือ งดเว้น จาก การ สิ่งใด มี กำหนด เพียง นั้น ๆ
 เพื่อ ประโยชน์ ต่อ คน บาง คน หรือ คน บาง จำพวก
 คำ ที่ ใช้ ว่า ความ จำ ต้อง ทำ ใน ข้าง หน้า ต่อ ไป
 นี้ หมายความว่า เหนือ แต่ ความ จำ ต้อง ทำ ตาม กฎหมาย
 เท่านั้น เว้น ไว้ แต่ จะ ได้ มี คำ อธิบาย แปร ก ออก
 ไป อีก ต่าง หาก อนึ่ง ต้อง สังเกต ให้ เข้าใจ ว่า
 ความ จำ ต้อง ทำ นี้ ผิด กัน กับ หน้าที่ อย่างไร ดัง
 ที่ได้ กล่าว มา แล้ว ข้าง ต้น นั้น

คำ อธิบาย คำ ว่า
 ความ จำ ต้อง ทำ
 ตาม กฎหมาย

๔ หน้าที่ ตาม โลก นิยม แล ความ จำ ต้อง
 ทำ ตาม โลก นิยม ทั้ง สอง คำ นี้ ใจ ความ ไม่
 สู้ ผิด จาก ที่ ได้ อธิบาย มา แล้ว รวม ใจ ความ
 ว่า ความ จำ ต้อง ทำ แล หน้าที่ ทั้ง สอง อย่าง นี้

คำ อธิบาย หน้าที่
 แล ความ จำ ต้อง
 ทำ ตาม โลก นิยม

ถ้าเป็น ตาม กฎหมาย ปฏิเสธไม่ได้ ถ้าเป็นตาม
 โลก นิยม ปฏิเสธได้ เป็นต้นในเรื่อง (ก) กับ
 (ข) ที่ได้กล่าวมาแล้ว เป็นตัวอย่าง (ก) ตก
 อยู่ใน ความจำต้อง ทำ ตามโลก นิยม คือ ควร
 จะ ต้องใช้เงิน ๒๐ บาท ให้แก่ (ข) แต่ ถ้า (ก)
 จะ ปฏิเสธ เสีย ก็ ได้ (ข) จะ นำคดี ไปฟ้อง ร้อง
 ให้ ศาล บังคับ (ก) ให้ ใช้เงิน ๒๐ บาท ให้แก่
 (ข) นั้น ไม่ได้ เพราะ การที่ (ก) จำ จะ ต้อง
 ใช้เงิน ให้แก่ (ข) ในที่นี้ ไม่เป็น การที่ (ก)
 จำ จะ ต้อง ใช้ ตาม กฎหมาย

หมวดที่ ๒

ลักษณะสัญญาต่าง ๆ

คำอธิบายว่า
 สัญญา ตาม
 กฎหมาย

๑ คำว่า สัญญา ตาม กฎหมาย นั้น คือ ความ
 ยิน ยอม นัดหมาย อย่างหนึ่ง ผิด จาก ความ นัด
 หมาย ชรรมดา ซึ่ง กฎหมาย ไม่นับว่า เป็น สัญญา
 ความ นัดหมาย ที่ เป็น สัญญา ต้อง มี คน ๒ คน
 หรือ มากกว่า ๒ คน ขึ้น ไป แสดง ความ ประสงค์
 แก่ กัน ใน กิจธุระ ที่ ต่าง คน ต่าง มี ความ ประสงค์
 ต้อง กัน แต่ ผู้ ทั้ง สอง ฝ่าย ตก ลง ยอม นัดหมาย
 ว่า ต่าง คน ต่าง จะ ทำการ หรือ งดเว้น การ สิ่งใด
 สิ่งหนึ่ง แยก เบียดกัน

๒ สัญญา ตาม กฎหมาย แบ่ง เป็น ๓ อย่าง

(๑) คำ พิพากษา ของ ศาล

(๒) กรม ธรรม์ ทำที่ อำเภอบ

(๓) สัญญา ปาก เบ่ง่า หรือ เขียน เปน

หนังสือ แต่ไม่ได้ทำที่ อำเภอบ

ใน จำพวก ที่ (๑) คือ คำ พิพากษา ของ ศาล
หรือ คำ บังคับ หรือ คำ สั่ง หรือ ทาน บด ที่ ทำ
ให้ ไว้ ค่อ ศาล ที่มี อำนาจ ตาม กฎหมาย

ใน จำพวก ที่ ๒ คือ ตำรกรมธรรม์ ที่ ทำ
ค่อ อำเภอบ กำนัน โดย ถูก ค้อง ตาม วิธ อัง ภาษ
สัญญา จำพวก นี้ เปน สัญญา ที่ ได้ ทำ ลง เปน
หนังสือ ผู้ ทำ ได้ เช่น ชื่อ ประทับ ตรา เมื่อ ทำ
ขึ้น แล้ว ได้ มอบ ให้ แก่ อีก ฝ่าย หนึ่ง ถือ ไว้ แต่ ใน
เมือง ไทย จะ ทำ เช่น นั้น ไม่ได้ ค้อง ทำที่ อำเภอบ
เช่น ชื่อ ประทับ ตรา สัญญา จำพวก นี้ ไม่ ค้อง
มี ลิน จ้าง หรือ ประโยชน์ แดก เบดียง กัน

ใน จำ พวก ที่ (๓) คือ สัญญา ปาก เบ่ง่า
ที่ คน ๒ คน หรือ มาก กว่า ๒ คน ก็ ดี
ได้ ยอม นัดหมาย ค่อ กัน ใน กิจ อย่าง ไต
มีความ ว่า ต่างคน ต่าง จะ กระทำ หรือ งด
เว้น จาก การ กระทำ สิ่ง ไต ๆ เพื่อ เปน

สัญญา ตาม

กฎหมาย มี

๓ อย่าง

ประโยชน์ แลกเปลี่ยน ให้แก่ผู้สัญญาด้วย
 กันใน กิจ นั้น ๆ สัญญาชนิดนี้จะทำ ด้วย
 พูดกัน ปากเปล่า หรือเขียน เปน หนังสือ ก็มี
 หน้า หน้าเท่ากัน ตาม กฎหมาย เว้นไว้แต่สัญญา
 บาง อย่าง ที่มี กฎหมาย บังคับให้ทำ เปน หนังสือ
 จึง จะต้อง ทำ เช่น นั้น ถ้าไม่ ทำ เปน หนังสือ พ้อง
 ร้อง กันไม่ได้ ให้ดู เรื่อง กู้ หนี้ ตั้งแต่
 & บาทขึ้นไปในลักษณะ กู้ หนี้ แด่พระ ราชบัญญัติ
 รัชกาล ที่ ๔ . แต่อย่างไรก็ดี สัญญา ทุกอย่าง ถ้าได้
 ทำลง ด้วย เด็ดคำ หน้าหมึก แล้วเป็นการแน่นหนาดีกว่า
 ที่ได้ ทำ ด้วย ปากเปล่า ใน เมื่อ เวลา ที่ สืบ พยาน
 ใน ข้อ ที่โต้เถียง เรื่อง ความ ประสงค์ ของ ผู้ ทั้ง สอง
 ฝ่าย ใน ข้อสัญญานั้น ๆ

สัญญาปากเปล่า
 ต้อง มี ดินจ้าง

หนึ่ง สัญญา ปากเปล่า มีข้อสำคัญ คือ
 ดิน จ้าง ซึ่ง เปน ประโยชน์ ที่ผู้สัญญาจะได้
 รับ แลก เปลี่ยน กัน ถ้าไม่มี ประโยชน์ แลก
 เปลี่ยน กันแล้ว สัญญา นั้น ก็ไม่ เปน สัญญา ตาม
 กฎหมาย พ้อง ร้อง กันไม่ได้ ประโยชน์นั้น ถึงจะ
 เล็ก น้อย เดวหรือดี มีราคา มาก หรือ มีราคาน้อย
 ก็ ไม่ สำคัญ ถ้ามี แลก เปลี่ยน กัน แล้ว ถึง ฝ่าย
 หนึ่งได้ ประโยชน์ มาก ฝ่ายหนึ่งได้ ประโยชน์ น้อย

สัญญา นั้น ก็ ยัง เป็น สัญญา ดี ตามกฎหมาย
แต่ ประโยชน์ นั้น ต้อง เป็น ประโยชน์ ที่ กฎหมาย
นับว่า เป็น สิ้นจ้าง เป็น ต้น (ก) จะ ให้ พริกไทย
แก่ (ข) ๑ เมตริก (ข) จะ ให้ แหวน
เพชร แก่ (ก) ๑ วง แท้จริง พริกไทย เมตริก
หนึ่ง เป็น ของ ที่ ไม่มี ราคา แต่ กฎหมาย นับ ว่า
เป็น สิ้นจ้าง

คน ชนิดใด ทำ สัญญา ได้

๓ ก่อน ที่ สัญญาใด ๆ จะ ได้ เป็น สัญญา จำพวก คน ที่
ถูก ต้อง ตาม กฎหมาย ผู้ ทำ สัญญา ทั้ง ๒ ฝ่าย ทำ สัญญา ได้
ต้อง เป็น ผู้ ที่ กฎหมาย ถือ ว่า มี ความ สามารถ โดย
บริบูรณ์ ที่ จะ ทำ สัญญา นั้น ๆ ได้ ความ
สามารถ อัน นี้ ใน ชั้น ต้น กฎหมาย ถือ ว่า ผู้
ที่ ทำ สัญญา ทุก คน มี ความ สามารถ เพราะ
ฉะนั้น ถ้า ผู้ใด ปฏิเสธ สัญญา โดย ยก เหตุ ว่า คน ไม่
มี ความ สามารถ ที่ จะ ทำ สัญญา ได้ ตาม กฎหมาย
แล้ว ผู้ นั้น ต้อง นำ พยาน สืบ ใน สัมัย นี้
ตาม กฎหมาย อังกฤษ จำพวก คน ที่ ทำ สัญญา ไม่ได้
เหมือน กับ คน ธรรมดา มี ๔ จำพวก คือ

๑ คน เสีย จริต

๒ เด็ก

๓ คน มี อากาโร วิปริต ใน เวลา ที่ทำ สัญญา
เป็น ครั้ง เป็น คราว ไม่ รู้ ลึก คน เข้าใจ ความ ใน
ข้อ สัญญา ที่ คน กระ ทำ ลง เช่น คน เมา สุรา เป็น ต้น
๔ นักโทษ แต่ ใน กฎหมาย ไทย นักโทษ
ดู เหมือน จะ ทำ สัญญา ได้

สัญญา ที่ ทำ กับ คน เสีย จริต

คน เสีย จริต ทำ
สัญญา ได้ บาง
อย่าง

ถ้า คน เสีย จริต ได้ ทำ สัญญา ลง ใน กิจ หรือ สิ่ง
ซึ่ง เป็น ของ จำ เป็น ต้อง การ ใช้ แท้ แล้ว จะ ปฏิเสธ
สัญญานั้น ไม่ได้ ที่ ว่า กิจ หรือ สิ่ง อัน จำ เป็น
นั้น ต้อง พิจารณา ตาม รูป แห่ง ความ
เป็น อยู่ ของ ผู้ นั้น หนึ่ง เมื่อ คน ได้ รับ ประ โยชน์
ใน ของ สิ่ง นั้น แล้ว ภาย หลัง จะ ปฏิเสธ
สัญญา โดย อ้าง เหตุ ว่า คน เป็น คน เสีย จริต
ไม่ได้ ตาม ที่ กล่าว แล้ว นี้ ต้อง เข้าใจ ว่า
สัญญา ที่ ทำ กับ คน เสีย จริต ตาม กฎหมาย
ไม่ เป็น สัญญา ที่ เสีย ใจ ไม่ได้ เด่มอ ไป คือ
แปล ว่า คน เสีย จริต จะ เลือกรับ หรือ ปฏิเสธ
เอา ตาม ชอบใจ ไม่ได้ อีก ประการ หนึ่ง
TUDC สัญญานั้น ต้อง เป็น สัญญา โดย ยุติธรรม ไม่ใช่

สัญญาที่เอา รัดเอา เปรียบกันมาก แต่ การที่จะ
 ปฏิเสธ สัญญา นั้น ถ้าเมื่อ ขณะ ทำ สัญญา
 ผู้ อีก ฝ่ายหนึ่ง ไม่ มี ความ รู้ ลึก แต่ เข้าใจ ว่า
 ผู้นั้น เป็น คน เลี้ย จริต แล้ว สัญญา นั้น คือ เป็น
 สัญญา ดี สัญญา ที่ เป็น ยุติธรรม ในระหว่าง
 คน เลี้ย จริต อีก ฝ่ายหนึ่ง แต่ คน ที่ ไม่ เลี้ย จริต อีก
 ฝ่ายหนึ่ง ถ้า ผู้ เลี้ย จริต จะ ยกข้อ ที่ ตน เป็น คน
 เลี้ย จริต ขึ้นอ้าง ข้อ สำคัญ คือ ความ รู้ ของ ฝ่าย
 โฉน ใน เวลา ที่ ทำ สัญญา กัน เพราะ ฉนั้น จำ เอย
 ต้อง นำสืบ (๑) ข้อ ที่ ตน เป็น คน เลี้ย จริต ใน
 เวลา ที่ ทำ สัญญา (๒) ฝ่าย โฉน รู้ โดย บริบูรณ์
 ว่า ผู้นั้น เป็น คน เลี้ย จริต ถ้า ความ ล่อง ข้อ นี้ สืบ
 ไม่ได้ หรือ สืบ ได้ แต่ ข้อ หนึ่ง แล้ว จะ ปฏิเสธ
 สัญญา ไม่ได้ ถ้า สัญญา ได้ ทำ ลง เมื่อ เวลา
 ในระหว่าง ผู้ เลี้ย จริต นั้น มี สติ คดี เป็น ครั้ง เป็น คราว
 ข้อ ปัญหา ใน เรื่อง สัญญา จะ เป็น ยุติธรรม
 หรือ ไม่ เป็น นั้น ไม่ ต้อง ยก ชน พุด อัน นั้น เป็น หน้า ที่
 ของ ศาล จะ ต้อง พิจารณา ว่า แม้ ผู้นั้น เป็น คน
 เลี้ย จริต แต่ เมื่อ ทำ สัญญา ได้ มี สติ เป็น ปกติ ดี หรือ
 ไม่ อนึ่ง สัญญา ที่ คน เลี้ย จริต ได้ ทำ ลง
 ใน เมื่อ เวลา ตน ไม่ มี สติ ครั้น เมื่อ หาย

ถ้าคนเลี้ยจริต
 จะปฏิเสธ สัญญา
 ต้องนำสืบ
 ๒ อย่าง

เป็น ปกติ แล้ว ยัง ยิน ยอมรับ ภาย หลัง จะ
ปฏิเสธไม่ได้

สัญญา ที่ ทำ กับ เด็ก

เด็กทำสัญญา
ได้บาง อย่าง
แต่ทำไม่ได้
เหมือนคน
ธรรมดา

คำ ที่ ว่าเด็ก ตามกฎหมาย แปลว่า บุคคล ที่
มี อายุ ค่ำกว่า ๒๐ ปี ตาม กฎหมายเด็กไม่มี
อำนาจ ที่ จะทำ สัญญาได้ เหมือนคน ธรรมดา แต่
มี ข้อ ยก เว้น คือ สัญญา บาง อย่าง ที่ เด็ก ทำ ลง
แล้ว ปฏิเสธไม่ได้ ต้อง รับ ผิด ชอบ ตาม สัญญา
นั้น เหมือน คน ธรรมดา สัญญา ชนิด นี้ คือ
สัญญาใน เรื่อง เด็ก ข้อ ดัง ของ ซึ่ง เป็น ของ จำ
เป็น ต้อง การ ใช้ ใน ความ เป็น อยู่ ตาม ชั้น
แล ภา นานุรูป ของ เด็ก นั้น สัญญา อย่าง อื่น นอก
จากใน สิ่ง หรือ กิจ ซึ่ง เป็น ของ จำ เป็น ถ้า ผู้ใด
ได้ ทำ ลง กับ เด็ก สัญญา นั้น ไม่ เป็น สัญญา
ถ้า เด็ก ปฏิเสธ ผู้ อื่น ฝ่าย หนึ่ง พ้อง ร้องไม่ได้
สัญญา จำ พวก นี้ คือ สัญญา ที่ เด็ก ได้ ทำ ใน
เรื่อง หัก สิ้น กุ ยิม หรือใน การ ซ้อ เชื้อ ขาย เชื้อ
สิ่ง ของ แก่ กัน นอก จาก สิ่ง ของ ที่ เป็น ของ
จำ เป็น ดัง ได้ กล่าว แล้ว จะ เป็น บรคณห์ สัญญา
คือ หนังสือ ทำ ที่ อำเภอกำนัน กดี ไม่ได้ ทำ ที่
TUDC อำเภอกำนัน หรือ สัญญา ปาก เปด่า กดี 2564 พ้อง ร้อง

ไม่ได้ทั้งนั้น แต่ต้องเข้าใจว่า ถ้าเมื่อ
 เด็กนั้น มี อายุ พ้นกำหนด ซึ่ง กฎหมาย เรียก
 ว่า เด็กแล้วไม่ ปฏิเสธ สัญญา ยังคง ยึด ถือ
 แด่ใช้ประโยชน์ใน สิ่ง ของ ซึ่ง คนได้ทำ
 สัญญาไว้เมื่อ ยัง เด็ก นั้น ภาย หลัง จะปฏิเสธ
 สัญญานั้นไม่ได้ เป็นต้น เด็ก ผู้ถือ หุ้น ส่วน
 ใน บริษัทใด ๆ ก็ดี เหมือน อายุ ถึง ๒๑ ปีไม่ ปฏิเสธ
 สัญญา ภาย หลัง จะ ปฏิเสธ ว่า คนไม่มี หุ้น ส่วน
 ไม่ได้ ต้อง อยู่ใน ความ รับ ผิด ชอบ เหมือน
 กับ หุ้น ส่วน ทั้ง ปวง การ ที่ จะ พิจารณา ว่า สิ่ง
 ใด เป็น ของ จำ เปน แด่ สิ่งใดไม่ เป็น ของ จำ เปน
 ต้อง อาศัย รว ย พิจารณา ตาม รูป ความ ของ คดี นั้น ๆ
 ซึ่ง จะ ชี้ ชัด ตง ว่า สิ่ง นั้น เป็น ของ จำ เปน สิ่ง
 ไม่ เป็น ของ จำ เปน ก่อน ที่ รู้ เรื่อง ความไม่ ได้ คือ
 บาง ที่ สิ่ง ที่ เป็น ของ จำ เปน แก่ เจ้า นาย ไม่ เป็น
 ของ จำ เปน แก่ เด็ก ราษฎร หรือ อีก อย่าง หนึ่ง
 เป็น ของ จำ เปน แก่ เด็ก ลูก ชุน นาง ไม่ เป็น ของ
 จำ เปน แก่ เด็ก ชาว นา ข้อ บังคับ ที่ จะ วาง ตง พอ
 เป็น เค้า ใน การ พิจารณา ก็ได้ แต่ เพียง ว่า สิ่ง ที่
 เป็น ของ เครื่อง ประดับไม่ เป็น ของ จำ เปน แต่ ถ้า
 เป็น ของ ใช้ ต้อง พิจารณา ตาม ถา นานู รูป ของ เด็ก นั้น

ว่า ของ สิ่ง นั้น เด็ก ชนิด นั้น จะ ต้อง มี จะ ต้อง ใช้ หรือ
ไม่ กับ อีก อย่าง หนึ่ง ถึง แม้ สิ่ง ของ นั้น
เป็น ของ จำ เปน ของ เด็ก ผู้ ทำ สัญญา ก็ ดี ถ้า
ใน เมื่อ เวลา ที่ ทำ สัญญา เด็ก ผู้ นั้น มี สิ่ง ของ อย่าง
นั้น บริบูรณ์ อยู่ แล้ว สัญญา ก็ เปน อัน ใช้
ไม่ได้ เหมือน กัน

อนึ่ง แม้ เด็ก ผู้ ทำ สัญญา กล่าว เท็จ แสดง
คน ว่า เปน คน มี อายุ สสมควร ที่ จะ ทำ สัญญา ได้ ตาม
กฎหมาย คำ เท็จ อัน นั้น ไม่ สามารถ จะ กระทำ
ให้ สัญญา นั้น ดิ้น แด เด็ก นั้น ไม่ ต้อง รับผิดชอบ
ตาม สัญญา ใน เรื่อง นี้ เปน คดี ส่วน หนึ่ง ที่ จะ พ้อง ร้อง
ได้ ใน ทาง อาญา หรือ ประทศ สุร้าย ส่วน
แพ่ง ตาม ถาน พ้อ ดวง แด อีก ประการ หนึ่ง
เด็ก ไม่ มี อำนาจ ที่ จะ เข้า ทำ สัญญา ใน ชื่อ ของ บิดา
มารดา เพื่อ จะ ให้ บิดา มารดา ต้อง รับผิดชอบ
ถึง แม้ สัญญา นั้น จะ เปน สัญญา ใน สิ่ง ของ ที่ จำ เปน
บิดา มารดา ก็ ไม่ ต้อง รับผิดชอบ นอกจาก ที่
บิดา มารดา ได้ มอบ อำนาจ ให้ แก่ เด็ก นั้น อย่าง ไດ
อย่าง หนึ่ง ให้ ทำ สัญญา ได้

สัญญา ที่ ทำ กับ คน เมา

คน เมา ทำ สัญญา สัญญา ที่ ทำ กับ คน เมา ไม่ เปน สัญญา ที่ เสีย ใช้
ได้ บาง อย่าง TUDC ไม่ได้ ที่ เต็ม ตาม กฎหมาย 31 ถึง แม้ จะ เมา จน ไม่ มี

สติในเมื่อ เวลา ที่ทำ สัญญา นั้น ถ้า เป็น สัญญา
 ใน กิจอัน จำเป็น แห่ง ความ เป็น อยู่ ของ ผู้ เมาสุรา
 แล้ว ปฏิเสธ ไม่ได้ เป็น ต้น ใน การ ซื้อ ยาหากริน
 หรือ สิ่งของ อื่น ๆ ที่ เป็น ของ จำเป็น อีก ประการ
 หนึ่ง ถ้า คน เมาสุรา ซื้อ สิ่งของ ใด ๆ เป็น ของ จำเป็น
 ก็ ดี หรือ ไม่ จำเป็น ก็ ดี เมื่อ หาย เมา แล้ว ยัง ยึด
 ถือ ของ นั้น ไว้ ภายหลัง จะ ปฏิเสธ ว่า คน ได้ ทำ
 สัญญา ใน เวลา เมา ไม่ได้ อาการ ที่ ยึดถือ ของ
 นั้น ไว้ เมื่อ หาย เมา แล้ว กระทำให้ เป็น สัญญา ชน
 ใหม่ อีก ต่างหาก แปล ว่า ผู้ นั้น จะ ยอม รับ ซื้อ แด จะ
 ใช้ เงิน ราคา ค่า สิ่งของ นั้น เพราะเหตุ นี้ ถ้า คน
 เมา จะ ปฏิเสธ สัญญา ต้อง ปฏิเสธ ทันที ใน
 เมื่อ เวลา ที่ คน หาย เมา

สัญญา ที่ทำ กับ นักโทษ

นักโทษ ที่ ต้อง รับ โทษ	ฉกรรจ์ ถึง ประหาร	นักโทษ ทำ สัญญา
ชีวิต ก็ ดี	จำคุก จนตาย	ไม่ได้ (กฎหมาย
ก็ ดี	ทำ สัญญา ไม่ได้	อังกฤษ)
แต่ ใช้ แต่ เท่านั้น		

ถึง แม้ ได้ ทำ สัญญา ไว้ แต่ ก่อน เมื่อ คน ยัง ไม่ได้ รับ
 โทษ จะ พ้อง ร้อง คดี ใน เรื่อง สัญญา นั้น ก็ ไม่ได้
 เหมือนกัน การ ที่ จะ พ้อง ร้อง ได้ ต้อง มี ผู้ แทน
 แต่ ผู้ นั้น ต้อง ได้ รับ อนุญาต จาก รัฐบาล ก่อน

สัญญา ที่ ทำ กับ บริษัท

บริษัททำสัญญา	ตามกฎหมาย สัญญา ที่ ทำ กับ บริษัท	ต้องทำ
ต้อง ปรึกษา	เป็นหนังสือ แล ปรึกษา ครา ของบริษัทนั้น	แม้ ไม่
ของ บริษัท นั้น	ได้ ทำ เช่น นั้น ถ้า บริษัทปฏิเสธ สัญญา	ผู้ อื่น
เว้นแต่สัญญาบาง	ฝ่าย หนึ่ง จะ พ้อง รั้ง ไม่ ได้ (ใน ข้อ นี้ กฎหมาย	
อย่างบริษัททำ ได้	ไทย ส่ง ได้ ยก เหมือน จะ ยัง ไม่ มี ถ้า ยัง ไม่ มี ต้อง	
อย่างคนธรรมดา	พิจารณาตาม อย่างสัญญา ธรรมดา) แต่ มี ข้อ ยกเว้น	
	ซึ่งสัญญาบางอย่าง บริษัททำ ได้ เหมือนคนธรรมดา คือ	

๑ สัญญา ใน กิจ เด็ก น้อย ต่าง ๆ ซึ่ง เกี่ยว ข้อง กับ การของบริษัทหรือ ใน เหตุที่เป็น การจำเป็น เกิดขึ้น ปัจจุบัน

๒ สัญญา ใน การ ค้ำ ขาย สิ้น ค้ำ ของ บริษัท ซึ่ง บริษัท ได้ ตั้ง ขึ้น เพื่อ ประกอบ การ ค้ำ ขาย ใน สิ้น ค้ำ นั้น ๆ ใน สัญญา ทั้ง ๒ อย่างนี้ ถึงแม้ จะ ไม่ ได้ เขียน เป็น หนังสือ แล ปรึกษา ครา ของ บริษัท ก็ คง เป็น สัญญา ดี พ้อง รั้ง กัน ได้

สัญญากับหญิง ที่มีสามี

หญิง ผู้ มี สามี	หญิง ผู้ มี สามี ทำสัญญา ใน ชื่อ ของ ตนเอง ได้ เห็น คน
ทำ สัญญา ได้	คน ธรรมดา ถ้า หญิง นั้น มี ทรัพย์ สัมบัติ ซึ่ง เป็น ส่วน
เฉพาะแต่ทรัพย์	ของ ตัว เอง เมื่อ มี คดี ขึ้น ใน เรื่อง สัญญา
ของคนไม่ ต้อง	ผู้ อื่น ฝ่าย หนึ่ง จะ พ้อง รั้ง เรียก ค่า เสีย หาย ใน การ ที่
บอกแล้ว	หญิง นั้น ทำ ผิด สัญญา ได้ แต่ จำ ภาวะ แล ไม่ เกิน

กว่าทรัพย์สินสมบัติของหญิง ที่มี อยู่ ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับ
 ระคน ปรน กับ ทรัพย์สินสมบัติ ผัว ถ้า หญิง นั้นไม่
 มี ทรัพย์สินสมบัติ ซึ่ง เป็น ส่วน ตัว เอง แล้ว สัญญา
 นั้น ก็ ต้อง เป็น พับไป จะ พ้อง ร้อง เรียก เอา แก่
 สามีไม่ได้ เว้นไว้แต่ หญิง นั้น จะได้รับ อนุญาต
 จาก สามีให้ทำ สัญญา นั้น สามี จึง จะ ต้อง รับ
 ผิด ชอบ หญิง ผู้มี สามี อาจ ทำ สัญญา ซึ่ง
 สามี จะ ต้อง รับผิด ชอบ ตาม กฎหมาย คือ

- ๑ เมื่อ หญิง นั้น ได้รับ อนุญาต แล ความ
 ยินยอม ของ สามี ให้ทำ สัญญา ใน กิจ นั้น ๆ
- ๒ ถึง แม้ หญิง นั้น จะ ไม่ ได้รับ อนุญาต จาก
 สามี ก็ได้ แต่ สัญญา นั้น เป็นสัญญา ใน กิจหรือ สิ่ง
 ซึ่งเป็น ของ จำ เป็น สำหรับ ความ เป็น อยู่ ของ หญิง
 หรือ เป็น ของ สำหรับใช้ ในบ้านเรือน ซึ่ง เป็น
 กิจของ แม่ เรือน จะ ต้อง ทำ สัญญา นั้น ใน ข้อ ๒ นี้
 ถ้า สามี ได้ ห้าม เลี้ย ก่อน เวลา ที่ สัญญา ได้ ทำ ลง
 หญิง นั้น จึง ทำ สามี ไม่ ต้อง รับผิด ชอบ
- ๓ ถ้า สามี ไม่ได้ เลี้ย ดูให้ กิน อยู่ นุ่ง ห่ม โดย
 สัมควร แล หญิง นั้นไม่ มี ผล ประโยชน์ ที่ได้
 ซึ่ง จะเป็น เครื่อง เลี้ยง ตัว จาก ทาง หนึ่ง ทาง ใด แล้ว
 หญิง นั้น มี อำนาจ ที่ จะ ทำ สัญญา ใน กิจ อัน จำ เป็น

ขั้ ยก เว้น ใน
 เรื่อง สัญญา
 ที่ ทำ กับ หญิง
 ผู้มี สามี ซึ่ง ผัว
 ต้อง รับผิด ชอบ

สำหรับ ความ เปน อยู่ ของ หมิง ใน ข้อ ๓ นี้ ถึง
 แม้ สามี จะ ได้ ห้าม ก่อน ที่ สัญญา ได้ ทำ ลง กดี สามี
 ก็ ต้อง รับ ผิด ชอบ ใน ข้อ นี้ ไม่ จำ เปน เฉพาะ
 แต่ สามี ภริยา ที่ อยู่ ร่วม เรือน เดียว กัน ถึง
 จะ ร้าง กัน อยู่ ก็ เหมือน กัน แต่ ต้อง เข้าใจ ว่า ไม่
 ใช่ว่า ใน เรื่อง ที่ หมิง ละ สามี ไป โดย ไม่มี เหตุ สมควร
 แต่ ไม่ ใ้ รับ อนุญาต จาก สามี

อนึ่ง หมิง ผู้ มี สามี ที่ ได้ ประกอบ การ ค้า ขาย
 ตาม ตำรา ซึ่ง สามี ไม่ ได้ เกี่ยว ข้อง ู้ เห็น ด้วย ถ้า
 หมิง นั้น ขาด ทุน กิ่ง กับ จะ ต้อง ล้ม ละ ดาย ททรัพย์
 สมบัติ ซึ่ง เปน ส่วน พิเศษ ของ ตัว หมิง เท่านั้น ที่ จะ
 ต้อง ใ้ จำหน่าย ใ้ หนี้ ตาม กฎหมาย ททรัพย์ สมบัติ
 ของ สามี ไม่ ต้อง เข้า ด้วย

สิ่ง ซึ่ง เปน ข้อ สำคัญ

ของ สัญญา ที่ ทำ ด้วย ปาก เปร่า หรือ เขียน หนังสือ
 แต่ ไม่ ใ้ ทำ ที่ อำเภอ กำนัน ข้อ สำคัญ ใน

สัญญาที่ไม่ได้
 ทำที่อำเภอต้อง
 มีอากร ๓ อย่าง

สัญญาจำพวกนี้ มีสามอย่าง คือ

- ๑ คำขอแต่คำรับ
- ๒ ดินจ้างหรือประโยชน์
- ๓ สิ่งที่จะต้องทำหรือจะต้องงดเว้นกระทำ

TUDC ที่ เปน ข้อใจ ความ ของ สัญญา 10/2564

๑ คำขอ แด่คำรับ คือ เมื่อผู้ทั้งสอง ฝ่าย มีความประสงค์ ต่อ กัน ใน กิจ อันใด อันหนึ่ง ผู้ อีก ฝ่ายหนึ่ง ได้ นำ ความ ตึงใจ ของ คน แสดง ออก ด้วย วาจา หรือ กิริยา กิตี ว่า ตน จะ ยอม เข้า กระทำ สัญญา ใน กิจ สิ่ง นั้น นาย ผู้ อีก ฝ่าย หนึ่ง ซึ่ง จะ เป็น ผู้ รับ (อัน นี้ เรียกว่า คำขอ) คำรับ คือ เมื่อ ผู้ อีก ฝ่าย หนึ่ง แสดง ความ ตึงใจ ของ ตน ตอบ ด้วย กิริยา หรือ วาจา กิตี ว่า ตน จะ ยอม รับ เข้า กระทำ สัญญา กับ ผู้ขอ ตาม ข้อ ความ ซึ่ง มี แจ้ง อยู่ใน คำขอ นั้น ทุก ประการ

คำอธิบาย คำว่า คำขอ แด่ คำรับ

คำขอ นั้น อาจ ทำ ได้ หลาย อย่าง คือ จะ แสดง แก่ คน ๆ เดียว เดียว เฉพาะ ตัว หรือ หลาย คน เฉพาะ ตัว หรือ กับ ประชาชน ทั้ง ไป ไม่ ว่า คน ใด คน หนึ่ง คำขอ ที่ ทำ กับ ประชาชน ทั้ง ไป ไม่ ว่า คน ใด คน หนึ่ง นั้น คือ คำขอ ใน เรื่อง ประ กาศ ให้ สิ้น บด เปน ต้น

ข้อ บังคับ ใน เรื่อง ทำ คำขอ

๑ คำขอ ต้อง เป็น คำอธิบาย ความประสงค์ ใน สิ่ง ใด สิ่ง หนึ่ง หรือ ถ้า ไม่ อธิบาย ก็ ต้อง ให้ คน ทั้ง หลาย เข้าใจ ได้ ว่า สิ่ง ที่ ตน มีความ ประสงค์ นั้น TUDC เป็น สิ่ง ที่ คิด เนื่อง ด้วย อำนาจ

วิธีทำคำขอ

กฎหมาย ถ้า (ก) พุดกับ (ข) ว่าข้าพเจ้า
จะขายม้าของข้าพเจ้าให้แก่ท่าน เป็น
ราคา ๑๐๐ บาทดังนี้ ก็เข้าใจได้ว่า (ก)
มีความประสงค์ในสิ่งที่ คิดเนื่องด้วยอำนาจ
กฎหมาย ถ้า (ก) พุดกับ (ข) ว่าคำ
พุดนี้ มา กิน เข้าด้วยกัน เช่นนี้ (ก) ไม่มีความ
ประสงค์ในสิ่งที่ คิดเนื่องด้วยกฎหมาย เพราะ
ฉนั้น ถ้า (ข) ไม่มา หรือ (ข) มา
(ก) ไม่อยู่ ฝ่ายใด จะฟ้องร้องกันไม่ได้
คำขอ นั้น ต้อง เป็น ข้อ ความ โดย ชัด เจน
ว่า ผู้ขอ มีความ เต็ม ใจ ขอ ยอม คน เข้ากระทำ
สัญญา กับ ผู้รับ ใน สิ่ง นั้น บาง ที่ เป็น การ ยาก
ที่ จะ แยก ให้ เข้า ใจ ให้ ชัด เจน ว่า คำ ขอ นั้น
อย่างไร มิติดกับ คำ พุด เด่น ที่ เป็น คำ แสดง
ความคิด ว่า คิด จะ ทำ อย่าง นั้น ๆ อย่างไร แต่ มิติ
กับ คำ เชื้อ เชิญ ให้ ผู้ ใด ผู้ หนึ่ง ทำ คำ ขอ นั้น มา
ใน กิจ นั้น ๆ อย่างไร แต่ มิติ กับ คำ ที่ เป็น แต่ เพียง
การ ใต๋ ส่วน ก่อน เวลา ที่ จะ กระทำ คำ ขอ ลง
อย่างไร คำ ขอ ที่ คิด เนื่อง ด้วย กฎหมาย นั้น ผู้ ทำ
ต้อง แสดง ออก ด้วย กิริ ยา หรือ วาจา พร้อม ด้วย
TUDC ความ เต็ม ใจ ของ คน ให้ คน ทั้ง หาย เข้า ใจ ให้

ชัดเจนว่า คน จะ ยอม ด้ว เข้า ทำ สัญญาในสิ่ง นั้น ๆ
กับ ผู้รับ

อนึ่ง เหมือน เช่น ใน เรื่อง โฆษณา การ ขายของ เด
หลังนั้น ไม่ ใ้ เป็น คำขอ เป็น แต่เพียง คำแสดงความ
คิดว่าจะ ทำ สิ่ง นั้น ๆ เป็น ต้น ดังนี้ (ก) โฆษณา
ใน หนังสือพิมพ์ กำหนด วัน ว่า ใน วันที่ ๑ กันยายน
จะได้ เปิดขายเดหลังสิ่งของณตำบลเสาชิงช้า (ข)
ได้ทราบความตามในหนังสือพิมพ์ จึงได้ ไป ถึงที่
นั้น ตาม วัน เวลา ที่ กำหนด เพื่อ ประสงค์ จะ ซื้อ
ของเดหลัง แต่ ฝ่าย (ก) หา ได้ เอา ของ ออก
ขาย เดหลัง ใน วัน นั้น ไม่ (ข) ผู้ เสีย ค่าเสีย หาย
แต่ เสีย เวลา ใน การ ที่ เดิน มา นั้น จะ พ้อง ร้อง
เรียก ค่า เสีย หาย จาก (ก) โดย ทาน ผิด สัญญาก็
ไม่ได้ เพราะ ไม่ได้ มี สัญญา ต่อ กัน ใน ที่นี้
(ก) เป็น แต่ โฆษณา บอก กล่าวให้ คน ทั้ง หลาย รู้
ด้วว่าจะ มี การ ขาย เดหลัง เพราะ ฉนั้น การ
โฆษณา ยังไม่ เป็น คำขอ เป็น แต่ คำ เชื้อเชิญ เพื่อ
คนทั้งหลายที่มีความประสงค์จะได้มี โอกาสมาดู แต่
กระทำ คำขอใน เมื่อ เวลา ที่ ร้อง ขน ราคา กัน ครัง
นี้ ถึงแม้ว่า (ก) ได้ เอาของออกขายเดหลังในวัน
นั้น (ข) เป็น ผู้ ให้ ราคาสูงที่สุด ก้ดี (ก) ก็

การ บอก ขาย
ของเดหลังไม่
ใ้ คำขอ

ยังมีอำนาจที่จะไม่ยอมขายของนั้นให้แก่ (ข) ได้ เพราะที่ยังไม่ได้รับคำขอ กิริยาที่เขาของ ออกขายเดหลังเปนแต่การเชื่อเชียวให้มีผู้หนึ่งผู้ใดทำคำขอขึ้นเท่านั้น โดยเหตุนี้เมื่อร้องขึ้นราคา คำที่ร้องขึ้นเปนแต่เพียงคำขอ ก่อนที่ผู้ขายยังไม่เคาะไม้ตงยังไม่มีการรับ ในเวลานั้นทั้งผู้ขายและผู้ซื้อ ต่างคนต่างมีอิสระด้วยกัน ทั้งสองฝ่าย คือผู้ขายก็อาจที่จะไม่ยอมขายของนั้นได้ ฝ่ายผู้ซื้อก็เหมือนกันอาจที่จะถนาคำไม่ซื้อของซึ่งคนได้ร้องขอให้ราคานั้นได้

ข้อความในคำขอ ต้องมีใจความแน่นอนชัดเจน ถ้าคำขออันใดที่ได้ทำขึ้น แต่ได้มีคำรับในคำขอ นั้น แต่ข้อความเลื่อนลอยซึ่งอาจเข้าใจไม่ได้ ว่าผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย ได้มีความตั้งใจอย่างไร คือข้อความที่สัญญากันนั้น ก็นความกว้างเลื่อนลอยสัญญา นั้น กฏหมายถือว่าไม่เปนสัญญา เปนคั่นดังนี้ (ก) ซ่อมผ้าจาก (ข) ตัวหนึ่งโดยมีสัญญาคั่นกันว่า “ถ้าผ้าตัวนั้นเปนสิริแก่ (ก) คือแปลว่า (ก) จะได้เปนขุนนาง หรือจะมีตารักษ์ใหญ่อย่างไร

ถ้า मैंให้คุณ แก่(ก) แด้ว(ก) จะรับซื้อน้ำ
 ของ (ข) อีกตัวหนึ่ง หรือมีฉันจะเติมเงิน
 ให้อีก ๕๐ บาทในราคา คำน้ำที่ ได้ซื้อไปแด้วฉัน”
 สัญญาเช่นนี้ ก็น ความกว้าง แด เปน คำเถื่อนถอย
 จะ ถือว่า เปน สัญญา ตาม กฎหมายไม่ได้ ตาม
 ธรรมดา ผู้ที่ กระทำ คำ ขอ ต้อง นำ ความ
 ประสงค์ ของ ตน มา แสดง ต่อ ผู้รับ ให้ ชัด เจน
 ด้วย กิริยา หรือ วาจา อย่างใด อย่าง หนึ่ง แด การ
 ที่ แสดง นั้น ต้อง ให้ คน ธรรมดา ผู้ ซึ่ง จะ เปน ผู้
 รับ เข้าใจ ได้ โดย ชัด เจน ใน กิริยา หรือ วาจา
 นั้น ใน เรื่อง คำ ขอ ด้วย กิริยา นี้ เปน ธรรมดา
 มี อยู่ ทุก วัน เช่น รถราง เปน คัน อากาศ ที่ วิ่ง
 ขึ้น วิ่ง ลง จาก แห่ง หนึ่ง ถึง แห่ง หนึ่ง ทุก วัน นี้
 เปน คำขอ ที่ ผู้ขอ แสดง ด้วย กิริยา คือ ขอ จะ รับ คน
 ส่ง คน ผู้ที่ จะ เสีย อดู ให้ ค่าจ้าง ตาม ราคา
 ระยะ ทาง เมื่อ เรา กระ โดก ขึ้น อากาศ ของ
 เรา ก็ เปน คำรับ ด้วย กิริยา เหมือน กัน ถึง แม้ จะ ไม่
 ได้ พูดกัน สัญญา ก็ มี ต่อ กัน ตาม กฎหมาย
 ข้อ บังคับ ใน การ ที่ จะ ทำ คำ รับ

๓ การ ที่ จะ ทำ คำ รับ ใน คำ ขอ ไต ๆ ผู้รับ 10/2564 วิธี ทำ คำ รับ

ต้อง แสดง ความ ยินยอม รับ ตาม คำขอ ซึ่ง มี ข้อ
 ความ อยู่ใน คำ ขอนั้น ทุก อย่าง แต่ ต้อง ไม่มี ข้อ คัด
 ค้านใน ข้อใด กระ ทงใด แต่ อย่างใด อย่างหนึ่ง
 อากา รที่ แสดง ความ ยินยอม รับ นี้ จะ แสดง
 ด้วย กิริยา หรือ วาจา ก็ได้ หนึ่ง ผู้รับ ก็ คือ ผู้ขอ กัด
 กฎหมาย ถือ ว่า เป็น คน มี ความ คิด ตั้ง คน ธรรมดา
 ที่ มี ความ คิด พอ ส่มควร เหมือน กัน ทั้ง สอง
 ฝ่าย คือ แปลว่า เป็น ผู้ที่ อาจ เข้าใจ ความ รู้ ผิด
 แต่ ชอบ คน ธรรมดา ถ้า ผู้ขอ ได้ อุตส่าห์ พยายาม
 หา โอ กาศ โดย ส่มควร อธิบาย ความ ประสงค์
 ใน คำขอ ซึ่ง คน ที่ มี ความ คิด ธรรมดา อาจ เข้า
 ใจ ได้ ชัดเจน แล้ว ผู้รับ ได้ แสดง ความ ยินยอม
 รับ ใน คำขอ นั้น นั้น ลง ด้วย กิริยา หรือ วาจา ก็ คือ
 ผู้รับ ก็ ต้อง ยอม ตน ปฏิบัติ ตาม ข้อ ความ ซึ่ง
 มี แจ่ม อยู่ใน คำ ขอนั้น ถึง แม้ ว่า ความ จริง คน
 ไม่ เข้าใจ ข้อความ ใน คำ ขอนั้น โดย ที่ ตน มี
 ความ เด็ด ไม่ ได้ ส่วน ให้ แน่ นอน ให้ เข้าใจ ข้อ
 ความ โดย เด็ด ยัด จะ ยก เหตุ ที่ ไม่ รู้ ที่ ไม่ เข้า
 ใจ ชน อ่าง เพื่อ ปฏิเสธ สัญญา ภายหลัง ไม่
 ได้ ถ้า ความ ที่ ยินยอม ของ ผู้รับ ไม่ได้
 ยิน ยอม หมด ทุก ข้อ ซึ่ง มี อยู่ใน คำขอ

เป็นแต่ ยอมรับบ้าง ไม่ยอมรับบ้าง ความประ
 ดงค์ของผู้ทั้งสองฝ่าย ก็เป็นอันไม่ตรงกัน
 ในกิจนั้น ๆ ข้อความที่ผู้อีกฝ่ายหนึ่งยอมรับ
 บ้างนั้น จะถือเอาเป็นคำรับไม่ได้ กฎหมายถือ
 ว่า เป็นคำปฏิเสธทั้งหมด โดยเหตุนี้ ในเรื่อง
 การซื้อขาย ค่าราคาสินค้า ของที่ซื้อขายกัน คำที่
 ค่อนั้นไม่ใช่คำรับ เป็นคำปฏิเสธ ในเรื่อง
 การซื้อขายสิ่งของ เมื่อผู้รับยังไม่ยอมรับเป็นแน่
 นอนคือ จะรับก็ไม่ชัด จะปฏิเสธก็ไม่เชิง แต่ตอบ
 ไปยังผู้ขออีกทีหนึ่งเช่นนั้น เคยมีบ่อย ๆ เป
 ธรรมดา เป็นต้น (ก) บอกขายม้า ให้ แก่ (ข)
 เป็นราคา ๘๐ บาท (ข) ตอบว่า ข้าพเจ้า ขอ
 ให้ ๗๐ บาท ในที่นี้ คำตอบของ (ข) เป็นคำต่อแ
 ถิงความสองทาง คือ

- ๑ ปฏิเสธไม่ยอม รับคำขอของ (ก)
 - ๒ เป็น คำขอขึ้นใหม่ ใน ส่วน ของ (ข)
- อีกต่างหาก ครั้งนี้ (ข) กลับเป็นผู้ขอ (ก) กลับ
 เป็นผู้รับ ถ้า (ก) ตอบมา อีกว่า ข้าพเจ้า จะขอเอา
 แต่ ๗๕ บาท (ก) ก็เป็นผู้ต่อกลับมา อีก เพราะ
 เหตุนี้ ผู้ทั้งสองฝ่าย อาจ ต่อกลับกันไป กลับ

กันมา จนถึง ที่ สุด การขอขายอัน นั้น ตกลง ผู้หนึ่ง
 เป็นผู้ขอ ผู้หนึ่งเป็นผู้รับ ทั้งสองฝ่าย
 ยอมเข้ากระทำ สัญญา อันแน่นนอน แก่ กัน หรือมี
 ฉนั้น ถ้าไม่เป็นการ ตกลงแก่ กัน การที่ได้พูด
 ได้ตอบ กันในเรื่องขอขาย นั้น ก็เป็นอันสัญญา
 เปด่า ทั้งสอง ฝ่าย ก็ไม่ได้ มี สัญญาต่อกัน

คำรับนั้นได้เกิด เป็นคำรับขึ้น เมื่อเวลาที่
 ผู้รับได้แสดง ความยินยอมรับคำขอ นั้น มาถึง
 ผู้ขอ ใน เวลา ก่อน ที่ ความยินยอม ของ ผู้รับ
 ยังไม่ได้ นำ มา ถึง ผู้ขอ ความยินยอม ของ ผู้รับ
 ยังไม่ เป็น คำรับ เว้นไว้แต่ใน คำขอ จะได้อธิบาย
 มี ข้อความ ชัดแจ้ง ความประสงค์ ของ ผู้ขอ ว่า การ
 ที่ จะรับ คำขอ นั้น ผู้รับ ต้อง กระทำ อាកาร อย่าง
 ใด อย่าง หนึ่ง เป็น พิเศษ ถ้า เป็นเช่นนั้น เมื่อ ผู้รับ
 ได้ กระทำ อាកาร ถูก ต้อง โดย บริบูรณ์ตาม คำ
 ชัดแจ้ง ซึ่ง มี แจง อยู่ใน คำขอ ทุก ประการ แล้ว
 ถึง แม้ว่า ผู้รับ จะไม่ได้ นำ คำรับ มา ถึง ผู้ขอ ก็ดี
 กฎหมาย ก็ต้อง ถือว่า ผู้ทั้งสองฝ่าย ได้มี สัญญา
 ต่อกัน ใน เรื่อง นี้คือ คำประกาศ ให้สิน บด ต่าง ๆ
 ดังที่ ได้กล่าว มา แล้ว ข้าง ต้น

TUDC เมื่อ คำขอใด ๆ ได้ มี คำรับแล้ว คำขอ แด่ คำ

รับนั้น ๆ ก็กลายเป็นสัญญา ตาม กฎหมาย ขึ้นใน
ระหว่าง ผู้ทั้งสอง ฝ่ายทันที ซึ่ง ผู้ทั้งสอง ฝ่ายจะ
ต้อง ปฏิบัติ ตาม เพราะ ฉะนั้น เป็น การ สำคัญ
อย่างยิ่ง ที่ จะ ต้อง ให้ รู้ เวลา นั้น แน่ นอน ว่า คำรับ
นั้น ได้ เกิด ขึ้น ขณะใด เมื่อใด หนึ่ง เมื่อ ผู้ขอได้
ชี้แจง ความ ประสงค์ ไว้ ใน คำขอ ชัด เจน ว่า
คำรับ จะ ต้อง ส่ง มา ยัง ผู้ขอ เฉพาะ โดย ทาง นั้น
ใน ความ เช่น นี้ เมื่อ ผู้รับ ได้ ส่ง คำรับ มา ยัง ผู้ขอ
โดย อากา ร แล ทาง ที่ ถูก ต้อง ตาม ความ ประสงค์
ของ ผู้ขอ เมื่อใด ผู้ทั้งสอง ฝ่าย ก็มี สัญญา ขึ้น
ต่อกัน เมื่อ นั้น ถึงแม้ ว่า คำรับ จะ มา ถึง ผู้ขอ
หรือ ไม่ มา ถึง ก็ดี ผู้ขอ จะ ปฏิเสธ สัญญา อ้าง
ว่า คน ไม่ ได้ รับ คำรับ นั้น ไม่ได้

การ ได้ คอบกัน โดย ทาง ไปรษณีย์ อีก อย่าง หนึ่ง
ถ้า หนังสือ ที่ ได้ คอบไป มา ถึง กัน ใน ระหว่าง
ผู้ขอ แต่ ผู้รับ ไป หาย เสีย กลาง ทาง อย่าง หนึ่ง
หรือ ผู้เดิน ไปรษณีย์ นำ ส่ง เข้า ไป เกิน กำหนด
อย่าง หนึ่ง เช่น นี้ จะ ว่า เป็น ความ ผิด ของ ฝ่ายใด
ก็ ไม่ได้ อีก ประการ หนึ่ง ตาม กฎหมาย ใน เรื่อง
ลักษณะ สัญญา นั้น สิ่ง สำคัญ ซึ่ง เป็น ราก แก้ว
ของ การ พิจารณา ก็ คือ เวลา ใน เมื่อ ผู้ทั้งสอง ฝ่าย

คำขอแต่คำรับ
ที่มีไปมาถึงกัน
โดย ทาง ไปร
รษณีย์

ได้มี ความ มุ่ง หมายถึง ตรง กัน ใน กิจ อย่าง หนึ่ง แต่
 ความ คึงใจ ของ ผู้ ทั้ง สอง ฝ่าย ที่ ตรง กัน นั้น ต้อง
 นำมา แ่ดง ค่อกัน แ่ดกัน สัณญา จึง จะ เกิดขึ้น
 ตาม ข้อ บัง คับ ของ กฎหมาย ใน ข้อ นี้ เกิด เป็น
 ปัญหา ขึ้น คือ ใน คดี พิพาท เรื่อง สัณญา ซึ่ง
 ผู้ ทั้ง สอง ฝ่าย ได้ มี หนังสือ ได้ ค่อบไป มา ถึงกัน
 โดย ทาง ไปรษณีย์ แต่ หนังสือ ยัง อยู่ ตาม ทาง
 ดง กล่าว แ่ดว นั้น กฎหมาย จะว่า อย่างไร ตาม วิธี
 อัง กฤษ เขา ได้ คก ลง กัน ใน ปัญหา ข้อ นี้ คือ
 กฎหมาย ถือ เอา กรม ไปรษณีย์ เป็น เอเยนต์ ของ
 ผู้ ที่ ใช้ ไปรษณีย์ นั้น เมื่อ กฎหมาย ถือ ว่า กรม
 ไปรษณีย์ เป็น เอเยนต์ อย่าง เอเยนต์ ธรรมดา แ่ดว
 การ พิจารณา ก็ เข้า ใน ข้อ บัง คับ นั้น ได้ โดย ที่
 เห็น ได้ ชัด ว่า เมื่อ หนังสือ จดหมาย ซึ่ง เป็น
 คำ รับ ได้ มา ถึง ออฟฟิศ หรือ ที่ ไปรษณีย์ เมื่อ ไต่
 สัณญา ก็ เกิด ขึ้น ค่อกัน ตาม กฎหมาย ทัน ที่ ซึ่ง ผู้
 ทั้ง สอง ฝ่าย จะ ต้อง ปฏิบัติ ตาม เหมือน กับ ผู้ รับ
 ได้ ส่ง หนังสือ คำ รับ นั้น ให้ แก่ มือ คน ใช้ ผู้ ถัด
 จดหมาย ของ ผู้ ขอ หรือ เอเยนต์ ของ ผู้ ขอ ใน การ
 ส่ง คำ ขอ แ่ดว รับ คำ รับ นั้น แทน ตัว ใน คดี เช่น
 TUDC นี้ ถ้า เกิด มี ขึ้น การ พิจารณา เรา ก็ ควร จะ เดิน

ตาม ทาน^๕ เพราะ ใน กฎหมาย ไทยเรายัง ไม่ได้
ขีดเส้น ลง เป็น แน่นนอน

ข้อ บังคับ ใน การ ถอน คำ ขอ

๑ ใน คำ ขอ ใด ๆ ซึ่ง ผู้ขอได้ชี้แจงไว้ว่า
ถ้า ผู้รับจะ รับ ต้อง รับภายใน กำหนด เวลาเท่านั้น
แม้ ผู้รับไม่ได้ ทำ คำรับ เสียภายใน เวลา ที่กำหนดแล้ว
คำขอนั้น ก็เป็น อันหมดอายุ ใช้ไม่ได้ คือ ถึงจะมี
คำรับขึ้น ที่ หลังก็ไม่เป็น สัญญา ถ้าใน คำขอไม่
ได้มี กำหนดเวลา คำขอ นั้น มีอายุ อยู่เพียง ภายใน
ใน กำหนดเวลาอัน สัมควร จะ ขีดเส้น ลง ว่า เวลา
อัน สัมควร นั้น มีกำหนดเพียงใดไม่ได้ ต้องอาศัย
ตาม เหตุผล แล รูป ความ เมื่อ เวลาอัน สัมควร
ล่วงไปแล้ว ยังไม่มี คำรับ คำขอนั้น ก็เป็น
อันใช้ ไม่ได้ต่อไป

วิธี ถอน คำขอ

๒ ถ้า ผู้ขอ ตาย ลง ก่อน เวลา ที่ ยังไม่มี คำรับ
คำขอนั้น ก็เป็น อัน ใช้ ไม่ได้

๓ ก่อน ที่ คำขอ ยังไม่มี คำรับ ผู้ขอ มีอำนาจที่จะ
ถอน คำขอได้ ไม่ว่า เวลาใด การ ถอน คำเช่น นี้ ผู้ขอ
อาจ กระทำได้ ด้วย กิริยา หรือ วาจา คือ จะมี
จดหมายแจ้ง ข้อ ความ ถอน คำนั้น ไปยัง ผู้ที่จะ
เป็นผู้รับก็ได้ หรือ ใน เรื่อง การ บอก ขาย สิ่งของ

ผู้ขอ เขา ของ ที่ บอก ชาย นั้น ชาย ให้ แก่ ผู้ อื่น ไป
 โดยไม่ ต้อง บอก ให้ ฝ่าย โน้น รั ก ด้ แต่ ใน เรื่อง
 คำขอ ซึ่ง ผู้ขอ ได้ บอก ไว้ ว่า ผู้ขอ จะ รอ คอย
 คำตอบ รั บ จน ถึง เวลา กำหนด เท่านั้น ๆ ภายใน
 เวลา นั้น ผู้ขอ จะ ถอน คำ ก่อน ที่ ผู้ อื่น ฝ่าย หนึ่ง ยัง ไม่
 รั ความ ว่า มี คำ ถอน คำ ไม่ ได้ ต้อง แจ้ง ความ มา
 ให้ เขา ทราบ ว่า คำขอ นั้น ตน จะ ขอ ถอน เพราะ
 เหตุ นี้ ถ้า ผู้ขอ ได้ ส่ง จดหมาย ถอน คำ ขอ ไปยัง ผู้
 อื่น ฝ่าย หนึ่ง โดย ทาง ไปรษณีย์ แต่ จดหมาย นั้น ยัง
 หา ถึง ไม่ ใน เวลา นั้น ผู้ รั ก ด้ ได้ ส่ง คำ รั บ มา ยัง
 ผู้ขอ โดย ทาง ไปรษณีย์ เหมือน กัน จดหมาย ทั้ง
 สอง ฉบับ ยัง อยู่ ตาม ทาง ต่าง คน ต่าง ยัง ไม่ ได้
 รั บ ใน เรื่อง อย่าง นี้ คำ ถอน คำ ขอ นั้น ไร ไม่ ได้
 กฎหมาย ถือ ว่า เมื่อ คำ รั บ ได้ ส่ง ถึง ไปรษณีย์ สัญญา
 ในระหว่าง คน ทั้ง สอง ฝ่าย ได้ มี ค่อ กัน ทัน ที่ ถึง แม้
 ว่า จดหมาย ทั้ง สอง ฉบับ คือ คำ ถอน คำ ขอ แด
 คำ รั บ จะ ได้ ส่ง ถึง ไปรษณีย์ ใน วัน เดียว กัน ก็ ดี
 ๔. อนึ่ง ถ้า ผู้ขอ ได้ แจ้ง ใน คำขอ ว่า คำ รั บ จะ
 ต้อง มี อากา ร อย่าง นั้น ๆ จึง จะ เปน คำ รั บ ถ้า ผู้ รั บ
 ไม่ ได้ รั บ ด้วย อากา ร ที่ ถูก แด รั บ ด้วย อากา ร
 อย่าง อื่น ซึ่ง ผิด จาก คำ แจ้ง ใน คำ ขอ นั้น ไป

อา การ ที่ รับ นั้น ก็ หา เป็น คำ รับ ไม่ เป็น คำ ขอ
 ฐ ใหม่นี้ต่าง หาก เพราะ ฉนั้น คำ ขอ เดิม ก็ เป็น
 ฐ หมดอายุ ไม่ จำ เป็น ต้อง มี คำ ขอ ถอน ผู้ รับ
 จะ ย้อน กลับ มา ทำ คำ รับ ใหม่ ใน คำ ขอ เดิม นั้น ไม่ได้

๕ คำ ขอ ที่ ได้ ทำ ชน แก่ ผู้ ไต ถ้า ผู้ นั้น มี คำ
 ปฏิเสธ ไม่ ยอม รับ คำ ขอ นั้น ก็ เป็น ฐ หมด
 อายุ ฝ่าย ผู้ ขอ ไม่ ต้อง มี คำ ถอน คำ ที่ ผู้ อื่น ฝ่าย
 หนึ่ง ปฏิเสธ นั้น ไม่ เฉพาะ แต่ คำ ซึ่ง ปฏิเสธ เป็น
 เกิด ชาติ ที่ เดียว เป็น ต้น ใน เรื่อง การ คำ ขาย
 จะ เป็น แต่ เพียง คำ ต่อ ตาม กดี กฎหมาย ก็ นับ
 ว่า เป็น คำ ปฏิเสธ เหมือนกัน แต่ ต้อง เข้าใจ ว่า
 ถ้า ผู้ รับ เป็น แต่ ทำ คำ ไต่ ส่วน ใน คำ ขอ ซึ่ง มี ข้อ
 ความ สงสัย ไม่ เข้าใจ ชัด เจน แต่ ไม่ได้ แสดง
 ว่า มี ความ รัง เกียจ ใน ข้อ ความ ไตๆ ซึ่ง มี อยู่
 ใน คำ ขอ นั้น แล้ว คำ ที่ ไต่ ส่วน นั้น ไม่ใช่ เป็น คำ
 ปฏิเสธ เพราะ ฉนั้น คำ ขอ ยัง คง เป็น คำ ขอ อยู่
 โดย บริบูรณ์ จน กว่า จะ ถึง เวลา ที่ กำหนด หรือ จน
 กว่า ผู้ ขอ จะมี คำ ถอน คำ หรือ ถ้า ไม่มี เวลา

TUDC กำหนด ก็ จน ถึง เวลา ฐ สิ้น หมด

ข้อบังคับในการถอนคำรับ

วิธีถอนคำรับ

ตามที่ได้อ่านแล้วข้างต้นว่า ในเรื่อง
สัญญาต่าง ๆ ที่ไม่ใช่สัญญาทำที่อำเภอเท่านั้น
ต้องมีคำขอ แด คำรับ เป็น เบื้อง ต้น เพราะ ฉะนั้น
เป็น การสำคัญ ที่ จะต้อง พิจารณา ว่า ความ ยิน ยยอม
ของผู้รับในคำขอ นั้น ๆ เป็น คำ รั บ ข น ตาม กฎหมาย
เมื่อใด ถ้า ความ ยิน ยอม รั บ คำ ขอ ของ ผู้ รั บ
ยังไม่ เป็น คำ รั บ ข น ตาม กฎหมาย สัญญา ก็ ยัง
ไม่มี โดย เหตุ นี้ ก่อน ที่ ความ ยิน ยอม ของ
ผู้รับยังไม่ เป็น รูป คำ รั บ ข น ผู้รับ อาจ ถอน
ความ ยิน ยอม อ น นั้น ได้ เสมอ ไม่ ว่า เวลาใด แต่
ถ้า ความ ยิน ยอม เป็น คำ รั บ ข น ตาม กฎหมาย แล้ว
แล้ว ความ ยิน ยอม อ น นั้น ก็ เป็น อ น ถอน ไม่ ได้
ผู้รับ อาจ ถอน ความ ยิน ยอม รั บ ได้ ด้วย อา การ

๒ ประการ คือ

คำรับถอนได้
ด้วย อา การ
๒ อย่าง

๑ ต้อง กระทำ อย่างใด อย่าง หนึ่ง ซึ่ง ไม่ ให้
ความ ยิน ยอม รั บ นั้น แจ้ง ไป ถึง ผู้ขอได้
๒ ต้อง รั บ แล่ ดง ข้อ ความ ซึ่ง คน ได้ กลับ
ใจ ใหม่ นั้น ไป ยัง ผู้ขอ ให้ ถึง ก่อน ความ ยิน ยอม รั บ
เป็น ต้น (ก) ได้ มาหา (ข) ที่ บ้าน แต่ ไม่ พบ
จึง ได้ เขียน จดหมาย ไว้ ที่ บ้าน (๓) ฉบับ หนึ่ง มี

ความว่า “(ก) จะขอขายเรือไฟดำหนึ่ง
 ให้แก่ (ข) เป็นราคาเท่านั้น” เมื่อ (ข)
 ได้ทราบความจริงได้เขียนจดหมายตอบรับซื้อเรือ
 นั้น ตามคำขอของ (ก) เมื่อเขียนแล้วได้ให้
 (ข) ซึ่งเป็นคนใช้ของ (ข) ถือจดหมาย
 ฉบับนั้นไปยัง (ก) ครั้นภายหลังคิด
 กลับใจไม่อยากซื้อ ในทันใดนั้นจึงได้เขียน
 หนังสืออีกฉบับหนึ่งปฏิเสธคำขอ คือไม่ยอม
 รับซื้อ ครั้นนี้ได้ให้ (ง) ซึ่งเป็นคนใช้ของ (ข)
 อีกคนหนึ่งถือไปส่งยัง (ก) ในเรื่องเช่นนี้
 ถ้า (ง) วิ่งไปทัน (ข) ตามทางแต่ห้าม
 ไม่ให้ (ข) ส่งหนังสือฉบับก่อนยัง (ก) อย่างหนึ่ง
 หรือมิฉะนั้น (ง) รับวิ่งเตยไป เอาหนังสือ
 ฉบับหลังส่งถึง (ก) เสียก่อน (ข) ไปถึงอย่าง
 หนึ่ง คำรับของ (ข) ซึ่งว่าจะรับซื้อเรือนั้น
 จึงจะเรียกว่า เป็น คำรับที่ถอนแล้ว แต่ ถ้า
 หนังสือตอบรับฉบับแรก (ข) ได้ส่งโดยทาง
 ไปรษณีย์ หาได้ให้ (ข) ถือไปแล้วทันใด
 เมื่อหนังสือถึง ออฟฟิศ ไปรษณีย์ หรือตู้ ไปรษณีย์
 จดหมาย ฉบับนั้น ก็เป็นคำรับเช่น ตามกฎหมายทันที
 (เรื่องนี้เป็นกฎหมาย อังกฤษ) แต่ (ข) จะถอน

คำรับนั้น ด้วยอย่างใด อย่างหนึ่ง ไม่ได้เป็น อนาคต
ใช้แต่เท่านั้น ถึงแม้ว่า (ข) จะได้ส่ง คำ ถอน คำ
รับนั้นไปยัง (ก) โดยโทรเลข หรือ ทางหนึ่ง ทาง
ใด ให้ถึง (ก) ก่อน จดหมาย ฉบับ แรก
คำ ถอน คำรับนั้น ก็ยัง เป็น อันใช้ ไม่ได้ ตาม
กฎหมาย คือไม่ สามารถ ที่จะ ถอน คำรับ ได้

คำ แปร ประโยชน์ แยก เบียด

หรือ สิ้น จ้าง ใน เรื่อง สัญญา

คำ อธิบาย ประ
โยชน์ แยก เบียด
หรือ สิ้น จ้าง

ใน เรื่อง สัญญา ต่าง ๆ ที่ไม่ ใช้ สัญญา ทำ ที่ อำเภอ
กานั้น สิ้น จ้าง หรือ ประโยชน์ ที่ ผู้ ทั้ง สอง ฝ่าย จะ
ต้อง ได้ รับ จากกัน แยกกัน นั้น เป็น ของ ต้น แด เป็น
ข้อ สำคัญ ที่ จะ พ้อง ร้อง กัน ได้ ใน สัญญา นั้น ๆ ตาม
กฎหมาย ประโยชน์ แยก เบียด อาจ เป็น ผล
ประโยชน์ ใด ๆ ซึ่ง ผู้ ฝ่าย หนึ่ง ให้ แก่ อีก ฝ่าย หนึ่ง
หรือ สัญญา ว่า จะ ให้ หรือ คน ต้อง รับ ความ เสี่ยง
หาย อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง หรือ สัญญา ว่า คน จะ
ยอม รับ ความ เสี่ยง หาย นั้น ๆ เพื่อ เป็น การ แยก
เบียด กัน หรือ มี ฉะนั้น ต่าง คน ต่าง สัญญา
แยก เบียด กัน ประโยชน์ แยก เบียด ดัง ที่ได้
กล่าว แล้ว นี้ จะ เป็น อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ก็ได้
ถึง ตาม ขรรพดา จะ เป็น สิ่ง ของ หรือ กิจการ ที่

ไม่มีราคา เช่นไม้ขีดไฟอันหนึ่ง หรือ เม็ดต
 พริกไทย เม็ดต หนึ่ง อย่างไรก็ตาม าก็ดี ก็ยังคง เป็น
 ดินจ้างได้ตาม กฎหมาย เพราะ เป็น สิ่ง ซึ่ง
 กฎหมาย คิดลงได้ เป็น ราคา เงิน เพราะฉะนั้น ใน
 คดี บาง เรื่อง อาจ มี ชนได้ ซึ่ง ผู้สัญญา ฝ่ายหนึ่ง
 ไม่ได้รับผล ประโยชน์ ใดๆ เลย แต่ กฎหมาย
 ยัง ถือว่า รับผิดชอบ ประโยชน์ แลกเปลี่ยน กัน
 เพราะ ผู้ อีก ฝ่ายหนึ่ง ต้อง รับ ความ เสียหาย
 เป็น ต้น ดังนั้น เป็น ตัวอย่าง ตาม คำ ขอบ
 ของ (๘) ซึ่งว่าจะถอดเครื่องนาฬิกาพก ของ (ก)
 ออกล้างให้ ไม่ คิดค่าจ้าง (ก) จึงยอมให้ (๘) ถอด
 เครื่อง จักร นาฬิกา ของ (ก) ออกเป็นชิ้นๆ โดย
 ที่ (๘) สัญญาว่า เมื่อ ถอด ออก แล้ว (๘)
 จะ คืน เครื่อง จักร นาฬิกา นั้น ให้ ดี อย่าง เดิม เหมือน
 กับ เมื่อ เวลา ที่ (๘) ได้รับ นาฬิกา นั้น ไป ครั้น
 เมื่อ (๘) ได้รับ นาฬิกา ไป จาก (ก) แต่ ได้ ถอด
 เครื่อง จักร ออก เป็น ชิ้น แล้ว หา ได้ คืน เครื่อง
 นั้น เข้า อย่าง เดิม ไม่ แต่ ส่ง เครื่อง นาฬิกา
 นั้น เป็น ชิ้น กลับ คืน มา ยัง (ก) ใน ที่ นี้ ถ้า (ก)
 พ้อง ว่า (๘) ทำ ผิด สัญญา ไม่ ต้อง ส่ง ใดๆ เลย (๘)
 ก็ คง จะ ต่อสู้ ว่า ไม่ มี สัญญา ต่อ กัน เพราะ ไม่ได้

รับ ผิดประโยชน์ แยก เบียดเบียน กับ ความ สัญญา ซึ่ง (๒)
 ได้ สัญญา ว่า จะ คุม ให้ ดี นั้น ในที่ นี้ ตาม กฎหมาย
 ต้อง คิด สัน ว่า ทั้ง สอง ฝ่าย มี สัญญา ค่อ กัน
 ถึงแม้ว่า (๒) จะ ไม่ ได้ รับ ผิด ประโยชน์ อย่าง ไต ก็ ดี
 แต่ (ก) ต้อง รับ ความ เสียหาย เพราะ ฉนั้น (๒)
 ต้อง ใ้ ค่า เสียหาย ให้ แก่ (ก)

ข้อ บังคับ ใน เรื่อง ประโยชน์

แยก เบียดเบียน ใน ลักษณะ สัญญา ต่าง ๆ

ตาม กฎหมาย ประ โยชน์ แยก เบียดเบียน หรือ สิ้น จ้าง นั้น ไม่
 เปน สิ่ง สำคัญ ใน บริบท สัญญา (หนังสือ ทำ ที่ อำเภอ)
 ถึง ผู้ ทั้ง สอง ฝ่าย จะ ไม่ ได้ รับ ประ โยชน์ แยก เบียดเบียน กัน
 สัญญา อัน นั้น ก็ คง เปน สัญญา ดี พ้อง ร้อง กัน ได้
 ตาม กฎหมาย แต่ ถ้า สัญญา นั้น ไม่ ใ้ บริบท
 สัญญา เปน อาณัติ สัญญา ไม่ ใ้ หนังสือ ทำ ที่ อำเภอ
 แต่ ไม่ มี ประโยชน์ แยก เบียดเบียน กัน แล้ว จะ พ้อง ร้อง กัน
 ไม่ ได้ ประโยชน์ แยก เบียดเบียน นั้น ต้อง เปน ประโยชน์
 ที่ พอ ตาม กฎหมาย เพราะ ฉนั้น สัญญา อาณัติ ไต ๆ
 ที่มี ประโยชน์ แยก เบียดเบียน กัน แต่ ประโยชน์ นั้น ไม่ พอ ตาม
 กฎหมาย สัญญา นั้น ก็ ใ้ ไม่ ได้ อย่างไร จึง จะ
 เรียก ว่า พอ ตาม กฎหมาย นั้น ดัง นี้

๑ ต้องเป็นประโยชน์ที่มีค่า คือ คิดลงได้เป็น
ราคาสิน ถึงจะเล็กน้อยเท่าใด ๆ ก็ ได้

๒ ต้องเกิดจากผู้ที่มีสัญญา

๓ ต้องไม่เป็นสิ่ง หรือ การ กระทำ สิ่งใด หรือ
สัญญาว่าจะ กระทำ สิ่งใด ซึ่ง เป็นหน้าที่ ของผู้นั้น จะ
ต้อง กระทำ อยู่เอง ตามกฎหมาย คือ ถึงแม้ไม่มี
สัญญา ผู้นั้น ก็ คง ต้อง กระทำ สิ่ง นั้น เพราะเป็น
หน้าที่ จะ ต้อง ทำ

๔ ต้องไม่เป็นประโยชน์ ซึ่งผู้นั้นได้ ทำให้แก่
ฝ่ายโน้นแล้วแต่ ก่อน เมื่อ ยัง ไม่มี สัญญา ต่อ กัน

๕ ต้องไม่เป็นสิ่ง ซึ่ง ตาม ขรรมตาโลก อาจ กระ
ทำไม่ได้ เช่น ใน ชั่วโมงหนึ่ง จะเดิน ให้รอบ โลก
หรือเป็น สิ่ง ที่ผิด กฎหมาย บ้าน เมือง

ใน ข้อต่าง ๆ ทุก ข้อที่ได้ กล่าว มาแล้วทั้ง ๕ ข้อ
นี้มี ข้อ สำคัญ ที่ จะ ต้อง พิจารณา อีกหลาย ประการ
ใน ข้อ ๑ ที่ว่าประโยชน์ต้องเป็นประโยชน์ที่มีค่าตาม
กฎหมายนั้น อาจ เป็นผลประโยชน์ใด ๆ ซึ่ง คิด
ลงได้เป็น ราคาสินตามกฎหมาย ดังที่ได้ กล่าว
มาแล้วข้าง ต้น แล ราคานั้นไม่ต้อง จำ เป็น เท่า
กัน กับประโยชน์ หรือ ความ สัญญา ซึ่ง คน จะ ได้
รับจาก ฝ่าย โฉนใน การ แลก เปลี่ยน กัน ถึง จะมี

สิ่งที่เป็นประ
โยชน์หรือสิน
จ้างตาม กฏ
หมาย

ราคาเล็กน้อยสักเท่าใดๆ ก็ดี ถ้าถูกต้องตาม
ข้อพิพาทที่ได้กล่าวมาแล้ว ก็เป็นประโยชน์หรือ
สิ้นจางอันเพียงพอ ตามกฎหมาย

ในข้อ ๒ นั้นคือสัญญาใดๆ ถ้าผู้หนึ่งสัญญา
ว่าจะกระทำการใดก็ดี หรืองดเว้นกระทำการใดก็ดี
เพื่อเป็นประโยชน์แลกเปลี่ยนซึ่งจะได้รับจากคนที่ ๓
สัญญานี้ไม่เป็นสัญญาตามกฎหมาย เป็นต้น (๑)
สัญญากับ (๒) ว่า (๑) จะทำการอย่างหนึ่ง
อย่างไรให้ (๒) เพื่อเป็นประโยชน์แลกเปลี่ยนกับเงิน
ซึ่ง (๑) ได้รับจาก (๓) สัญญาเช่นนี้ไม่เป็น
สัญญา เว้นไว้แต่ถ้าเงินที่ (๓) ให้แก่ (๑) นั้น
(๓) ให้ด้วยความเจตจำนงหรือขอร้องของ (๒) ให้
(๑) ใช้เงินนั้นแก่ (๑) สัญญานั้นจึงจะเป็น
สัญญาดีตามกฎหมาย ในข้อนี้ไม่ต้องมีความ
สงสัย เพราะการที่ (๓) ได้ให้เงินแก่ (๑) นั้นได้
ให้ด้วยความขอร้องของ (๒) อากการที่ (๒) เจตจำนงนั้น
เป็นประโยชน์แลกเปลี่ยนที่เกิดจาก (๒) ถึงแม้
เงินนั้น จะไม่เป็นเงินของ (๒) ก็จริง แต่
(๑) ได้รับเงินเพราะ (๒) แลอีกอย่างหนึ่งสัญญา
ใด ๆ ที่ได้ทำขึ้นในระหว่างผู้สองฝ่ายเพื่อประ
โยชน์แก่คนที่ ๓ ๆ จะเอาสัญญานี้มาฟ้อง

ร้องไม่ได้ ถ้าฝ่ายใด ทำผิด สัญญา ก็ พ้อง ร้อง
 กันได้ ในระหว่างผู้ต้องฝ่าย ที่เป็นผู้เข้าทำสัญญา
 ต่อกัน เป็น ค้ำสัญญา ในระหว่าง (ก) กับ
 (ข) มีความว่า (ข) สัญญา จะทำ การ ให้แก่
 (ข) เพื่อเป็น ประโยชน์ แลก เปลี่ยน กับเงิน ซึ่ง (ข)
 ได้รับมาจาก (ก) ตามสัญญา นี้ ถ้า (ข) ไม่ทำ
 การให้ (ข) (ข) จะ พ้อง ร้อง (ข) ไม่
 ได้ ผู้ที่ จะ พ้อง ร้อง ได้ คือ (ก) แต่ กฎหมาย
 ในข้อต่าง ๆ ที่ กล่าว แล้วนี้ ไม่ได้ กั้น ความ
 เดี่ยว ไป ถึง ใน เรื่อง ตัว เงิน ต่าง ๆ หรือ ใน เรื่อง เอเยนซ์
 กับ นาย ถ้า สัญญา ใด ซึ่ง เป็น สัญญา ที่ ผู้ ฝ่าย
 หนึ่ง ได้ เขียน ตัว เงิน ให้แก่ ผู้ อีก ฝ่าย หนึ่ง ถ้า
 ตัว เงิน ตก ไป อยู่ ใน มือ คน ที่ ๓ ผู้ ที่ ได้รับ ตัว
 นั้น มา ไว้ โดย สุจริต แล ได้ เสีย ประโยชน์ แลก เปลี่ยน
 มา ผู้ ที่ เป็น คน เขียน ตัว เงิน นั้น จะ ปฏิเสธ ตัว
 นั้น ไม่ได้ ต้อง ใช้ เงิน ให้ ตาม จำนวน ถึงแม้
 คน ที่ ต้อง จะ ไม่ได้ เสีย ประโยชน์ แลก เปลี่ยน ใน
 ชั้น แรก กัด ผู้ ที่ เป็น คน เขียน ตัว จะ อ้าง เหตุ
 นั้น ขึ้น เพื่อ ปฏิเสธ สัญญา ไม่ได้

ในข้อ ๓ ถ้า (ก) กระทำการ สิ่งใด สิ่งหนึ่ง
 หรือ สัญญาว่าจะ กระทำ การสิ่ง ใด สิ่ง หนึ่ง ซึ่ง
 เป็นหน้าที่ของ (ก) จะต้องกระทำ การสิ่ง หนึ่ง ๆ
 ให้แก่ (ข) ตาม กฎหมาย อยู่ แล้ว จะถือเอา
 การนั้น ๆ เป็น ประโยชน์ แยก เบียดเบียน กับ ความ
 สัญญาของ (ข) ไม่ได้ โดยที่ (ข) ไม่ได้
 ประโยชน์อะไร ขึ้นใหม่ เลย เพราะการที่ (ก)
 กระทำ หรือจะ กระทำ นั้น เป็น หน้าที่ของ (ก) ที่ จะ
 ต้อง ทำ อยู่ แล้ว ตาม กฎหมาย เพราะเหตุ ฉะนั้น ถ้า
 เจ้าหนี้ สัญญา กับ ลูกหนี้ ว่า ถ้า ลูกหนี้ ใช้เงิน
 ให้วันนั้น เจ้าหนี้ จะ อดเงินให้ เช่นนี้ ไม่ เป็น
 สัญญา ถึง แม้ เจ้าหนี้ ได้ สัญญา กับ ลูกหนี้ เช่นนั้น
 เจ้าหนี้ ก็ยังมีอำนาจที่จะ พ้องเรียกเงินหนี้ที่ยังเหลืออยู่
 คือเงินต้นนั้น ได้ เว้นไว้ แต่เจ้าหนี้ ยอม รับเงิน
 แค่น้อย เพราะได้รับ ผล ประโยชน์ พิเศษอย่างอื่น
 ด้วยอย่างหนึ่ง หรืออีกอย่างหนึ่ง สัญญานั้น
 ได้ทำ ลง เป็นเอกสารทำ ที่อำเภอ กำนัน เจ้าหนี้
 จึง จะ ต้อง ปฏิบัติ ตาม สัญญาที่ จะ ปฏิเสธ แต่ พ้อง
 เรียกเงินที่ติดอีกนั้นไม่ได้

ในข้อ ๔ สิ่งใดที่ได้กระทำล่วงหน้าก่อน
 ที่ผู้ใดฝ่ายหนึ่งได้ทำสัญญา นั้น เป็น ต้นในเรื่อง
 สัญญา ให้ ว่าง ว่าง ในการงานสิ่งใด ซึ่งผู้ใด
 ฝ่ายหนึ่ง ได้ทำล่วงหน้าแล้ว ในอดีตกาลจะ นับว่า
 เป็น ประโยชน์ แยก เบียดกันไม่ได้ เพราะความ
 สัญญาของผู้ อีกฝ่ายหนึ่ง ใน คดี เช่น นั้น
 เป็นสัญญาฝ่ายเดียว ไม่ได้ รับผิดชอบ
 แยก เบียดกัน อันใด แต่ ต้อง เข้าใจ ว่าการงานสิ่งใด
 ที่ ได้ทำล่วงหน้าแล้วไป ในอดีตกาล นั้น ถ้า ผู้ที่
 กระทำได้กระทำ โดย คำสั่ง หรือ คำขอ ร้อง
 ของ ผู้ใด ฝ่าย หนึ่ง การงานอัน นั้นกฎหมายถือว่า
 เป็น สิ้น จ้างหรือเป็น ประโยชน์ แยก เบียดกัน ได้ ตาม
 กฎหมาย แด พ้อง ร้อง กัน ได้ ตาม สัญญา

ในข้อ ๕ ที่ว่าสิ่งที่ทำไม่ได้ตามธรรมดาโลก
 หรือ เป็น สิ่ง ที่ ผิดกฎหมายบ้านเมือง กฎหมาย
 ถือว่าไม่ เป็น ประโยชน์ แยก เบียดกัน ใน เรื่อง
 สัญญา ข้อ นี้ จะได้อธิบายข้างหน้า ในหมวด ที่ ว่า
 ด้วย สัญญา ผิด กฎหมาย

หมวดที่ ๓

๑ ความผิดหลง ๒ ความเท็จ ๓ ความ
หลุดออกดวง (น้อย)

ในที่นี้จะได้อธิบายถึงเรื่อง สัญญาต่าง ๆ
ที่ได้ทำขึ้น โดย

ความผิดหลง ๑

ความเท็จ ๑

ความน้อย ๑

ใน ความ ๓ อย่างนี้ ไม่เป็น สิ่ง ซึ่งทำให้

สัญญา นั้น เป็น อัน ที่ เสีย ใ้ ไม่ได้ ที่ เดียว

ตาม กฎหมาย ความ ๓ อย่างนี้ เป็น แต่

ความหลุดออกดวง ถ้า ผู้ ที่ ถูก พ้อ ดวง หรือ ถูก น้อย ปฏิเสธ สัญญา
หรือน้อยไม่ทำให้ สัญญา นั้น จึง อาจ เสีย ได้ ตาม เหตุผล ของ ข้อ ความ
สัญญา เสีย เว้น นน ๆ อนึ่ง ต้อง เข้าใจ ว่า ตาม ข้อ บัง คับ

แต่ ผู้ ถูก หลุดออก ธรรมดาของ กฎหมาย ความผิด หลง โดย
ดวงจะ ปฏิเสธ ความเข้าใจ ผิดนั้น ไม่ เป็น เหตุ ซึ่ง จะ ให้

ผู้สัญญา ปฏิเสธ สัญญาได้ แต่ มี ข้อ ยก เว้น

ใน ความผิด หลง บางอย่าง ซึ่ง อาจ ทำ ให้

สัญญา เสียได้ คือ กฎหมาย ยอม ให้ ยกความผิด

TUDC หลง ชนิด นั้น อันอาจเป็นเหตุให้ปฏิเสธสัญญาได้

ความผิดหลง ที่ อาจ ทำให้ สัญญา เสีย นั้น ดังนี้
 สัญญาอันใดอันหนึ่งซึ่งมีข้อความชัดเจนแลเห็นได้ว่า
 เป็น การ ถูก ต้องตาม กฎหมาย แล้ว อาจเป็นสัญญา
 เสียได้ ด้วยความผิดหลง ๔ ประการ ดังนี้จะได้
 กล่าวต่อไปนี้

ความผิด หลง
 ที่ทำให้สัญญา
 เสีย มี ๔ อย่าง

ประการที่ ๓ ถ้าผู้ขอ หรือผู้รับ ก็ได้ทำ
 ความผิด หลง ใน การ ที่เข้า ทำ สัญญา
 โดย ที่ตนเองไม่ได้ มีความ เต็มใจโดย แต่
 อย่าง หนึ่ง อย่างใด หาก เป็นไป เพราะ ความ
 รับ รอง แล บอกเล่า ของ คนที่ ๓ ใน ข้อ ความ
 ของ สัญญา นั้น ๆ แล้ว สัญญานั้น ก็เป็น อันเสีย
 แล อาจ ปฏิเสธ ได้ตาม กฎหมาย เช่นใน เรื่อง คน
 คา บอด หรือ คน อ่าน หนังสือไม่ ออก ได้ เช่น
 ชื่อ ลงใน หนังสือ สัญญา โดยที่ ผู้บอก ๆ ความผิด
 หรือผู้อ่าน ๆ ความผิดให้ฟัง หรือ อีกอย่าง
 หนึ่ง ใน เรื่องคำขอที่ ส่งโดย โทร เลข แลได้ มีคำ
 รับ แต่โดย ความผิด ของ เต็มี่ยม ที่ ออฟฟิศ
 โทรเลขแปล คำโทรเลขในคำ ขอผิด

ประการที่ ๒ เมื่อผู้สัญญา ฝ่าย หนึ่ง ได้ เข้า
 ทำ สัญญา กับ คน ผิดตัว ซึ่งหมายความว่า เป็นคน
 ผู้ หนึ่ง ที่คน คงใจ จะทำ สัญญา ด้วย ดังนี้เป็นตัวอย่าง

ถ้า (ก) มีความตั้งใจที่จะทำสัญญา กับ
 (ข) แต่หากผิดตัว (ก) ไปทำสัญญา
 เข้ากับ (ค) ถ้า (ก) โดยความเข้าใจผิด
 หมายความว่าผู้หนึ่งเป็น (ข) ความผิดหลงในการผิด
 ตัวบุคคล เช่นนี้ทำให้สัญญาเสีย ซึ่งอาจปฏิเสธได้
 ประการที่ ๓ ถ้าสิ่งของที่ได้อำนาจตกถึงกัน
 เป็นอันตราย สูญหาย เสียก่อน เวลาที่สัญญา
 ได้ทำขึ้น คือ แปลว่า ของนั้น หาได้มีตัว อยู่ใน
 ในวันเวลาที่ผู้ทั้งสองฝ่ายได้เข้าทำสัญญา ต่อกัน
 แต่ต่างคนก็ต่างไม่รู้ด้วยกันทั้งสองฝ่าย ว่าสิ่ง
 ของนั้นเป็นอันตราย เสียแล้ว สัญญานั้นก็เป็น
 อันเสียใช้ไม่ได้ เป็นต้นดังนี้เป็นตัวอย่าง (ก)
 กับ (ข) ทำสัญญาต่อกัน เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม
 มีความว่าเรือเข้าของ (ก) กำหนดจะต้องลงมา
 ถึงกรุงเทพฯ ในวันที่ ๕ (ข) เป็นผู้รับซื้อ
 เข้าในเรือนั้นเป็นเงิน ๒๐ ชั่ง ในเวลาที่ทำสัญญา
 กันนั้นทั้งสองฝ่ายเข้าใจว่า เรือเข้าดำนั้นต้อง
 ลงมาถึงเมืองกรุงแล้ว แต่ความจริงเรือเข้า
 นั้นล่มเสียตั้งแต่วันที่ ๓๐ กรกฎาคม เข้าในเรือ
 เสียหายหมดแล้ว สัญญาอันนั้นก็เป็น

ประการที่ ๔ ถ้าของสองสิ่ง มีชื่อเหมือนกัน
 ผู้ขอ มีความตั้งใจในสิ่งหนึ่ง แต่เข้าใจว่าผู้
 รับ ก็มีความเข้าใจในสิ่งนั้น เหมือนกัน แต่ฝ่าย
 ผู้รับ มีความตั้งใจในอีกสิ่งหนึ่ง แต่เข้าใจ
 ใจว่า ผู้ขอ ก็มีความตั้งใจในสิ่งนั้น ด้วย
 เหมือนกัน เช่นนี้ สัญญาที่ผู้ทั้งสอง ฝ่าย
 ได้ทำต่อกันนั้น เป็นอันเสียใช้ไม่ได้ เป็นอัน
 ตั้งนี้ เป็นตัวอย่าง (ก) มีม้าสองตัวชื่ออ้ายเหลือง
 วันหนึ่ง (ก) พบกับ (ข) จึงบอกว่า จะขายม้า
 เหลืองให้ (ข) ก็รับจะซื้อ ตกดงราคากัน
 แต่ความตั้งใจของ (ก) จะขายม้าชื่อเหลืองตัวหนึ่ง
 แต่ (ข) เข้าใจว่าจะซื้อม้าเหลืองอีกตัวหนึ่งเช่นนี้
 สัญญานั้น ไม่เป็นสัญญา

ความผิดหลงใน ชนิด ของ

ในเรื่อง การสัญญาซื้อขาย สิ่งของ แก่กัน ความ
 ผิดหลงใน ชนิด ของที่ ตกดงซื้อขาย กันนั้น ไม่
 สามารถ จะทำให้ สัญญา เสียได้ เว้นไว้แต่
 ถ้าใน สัญญา มี ข้อ ความ เป็น พิเศษ ว่า ของที่จะ
 ซื้อขาย กันนั้น จะต้อง เป็น ของ ชนิด นั้น
 อย่างนั้น, ถ้าของนั้นไม่ ถูกต้อง ตาม ข้อ สัญญา
 ผู้ซื้อ จึง จะปฏิเสธ สัญญาได้

การซื้อขายสิ่ง
 ของผู้ซื้อ ต้อง
 ใช้ตาของตน
 เป็นประมาณ
 ใน การเลือก
 ของนั้น

ใน เรื่อง การ ช้อ ขาย สิ่งของ ก็นั้น ตาม ธรรมดา
 เป็น น้่า ที่ ของ ผู้ช้อ จะ เด็อก ดู ชนิด ของ ให้ ถูก ตาม
 ความ ประสงค์ ของ ตน ถ้า เมื่อ ได้ ช้อ ไป แล้ว
 ของ นั้น เป็น ของ ชนิด เดว หา ใช้ ชนิด อย่าง ดี
 ซึ่ง ตน มี ความ ประสงค์ จะ ช้อ ไม่ แล้ว จะ ปฏิเสธ
 สัญญา ไม่ ได้ ของ นั้น ก็ ต้อง เป็น พับ แก่ ตน
 แต่ ถ้า ของ ที่ ขาย นั้น ผิด ประเภท ก็นั้น คือ ของ
 อย่าง หนึ่ง ขาย ใน ชื่อ ของ ่ๆ อีก อย่าง หนึ่ง ผู้ช้อ
 ปฏิเสธ ได้ เป็น คั้น แหวน ทอง เหลือง ขาย ไป เป็น
 แหวน ทอง ค้่า เช่น นี้ ของ นั้น ผิด ประเภท ก็นั้น
 สัญญา นั้น เป็น อัน ใช้ ไม่ ได้ เพราะ ฉนั้น ต้อง
 เข้าใจ ว่า ที่ กฎหมาย ก็นั้น ว่า สัญญา ชนิด นี้ ไม่
 เป็น สัญญา นั้น ไม่ ใช้ เพราะ ความ ผิด หลง ใน
 ชนิด ของ เป็น ความ ผิด หลง ใน ประเภท ของ ่ๆ ที่
 ผู้สัญญา ได้ ค็งใจ จะ ช้อ ขาย ก็นั้น

ประ การ ที่ ๕ ความ ผิด หลง ใน กฎหมาย ไม่
 สามารถ ที่ จะ ทำ ให้ สัญญา เสีย บุคคล ผู้ใด ที่
 ได้ เข้า กระทำ สัญญา โดย ที่ ได้ รู้ แด เข้าใจ ข้อ ความ
 ของ สัญญา นั้น ทุก อย่าง โดย เตอียด แล้ว แต่ ไม่ รู้
 ข้อ กฎหมาย ภาย หลง จะ ปฏิเสธ โดย อ้าง เหตุ
 ว่า ตน ไม่ รู้ กฎหมาย แด จะ ไม่ รับ ผิด ชอบ ตาม

สัญญา นั้นไม่ได้ เพราะกฎหมาย ถือว่า คน ทุก ๆ
คน ต้อง รู้ กฎหมาย ทั้ง นั้น

ประการ ที่ ๖ ความผิด หลงใหล สัญญา ที่ได้
เขียน ลง เป็น หนังสือ

หนังสือสัญญาใด ๆ ที่ ผู้เขียนได้ เขียน ข้อ
ความ ผิดผิด ข้อ ความ ที่ผิด นั้นไม่ สามารถ ที่
จะทำให้ สัญญา นั้น เสีย อัน นี้ เป็น หน้า ที่ ของ
ศาล ที่ จะต้อง พิจารณา ถ้า ศาล เห็น ว่า ข้อ ความ
ที่ เขียน ลง ใน หนังสือ สัญญา นั้น ผิด จาก ความ
ตั้งใจ ของ ผู้สัญญา ทั้ง สอง ฝ่าย ซึ่ง จำ เป็น
จะต้อง แก่ ศาล มี อำนาจ สั่งได้ ให้ แก่ สัญญา
ให้ ถูก ต้อง ตาม สัมควร แก่ ความ ยุติธรรม

ประการ ที่ ๗ ความผิด หลงใหล ในการ ใช้ เงิน แก่ กัน
ถ้า ผู้หนึ่งได้ ใช้ เงิน ให้ แก่ อีก ผู้หนึ่ง โดย ความ
ผิด หลง ผู้ เจ้า ของ เงิน มี อำนาจ ที่ จะ เรียก เงิน นั้น
คืน ได้ ตาม กฎหมาย แต่ ที่ กล่าว นี้ เฉพาะ แต่
ใน เรื่อง ความ ผิด หลงใหล ข้อ ความ จริง ไม่ ใช้ ความ
ผิด หลง ใน ข้อ กฎหมาย ถ้า เป็น ความ ผิด หลง
ใน ข้อ กฎหมาย ผู้ เจ้า ของ เงิน จะ พ้อง ร้อง
เรียก เงิน นั้น คืน ไม่ได้ อย่าง เช่น คู่ ความ ตก ลง
ยอม เสีย เงิน ให้ แก่ กัน 31 เป็น การ โกง ได้ เกิด ให้

เด็ก แลัว แก่กัน ในคดีเรื่องหนี้สิน กู้ดี หรือ
 พิพาท กับใน เรื่อง อื่น ๆ กู้ดี หรือผู้หนึ่งได้เสีย
 เงินให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง โดย คำตัดสิน ของ ศาล
 กู้ดี ผู้ที่ได้เสียเงินไป จะเรียกเงินคืนไม่ได้
 เป็นต้น (ก) เป็น ความ กับ (ข) (ก)
 เข้าใจ กฎหมายว่า ถ้าแม่ เป็น ความไป คง จะ
 แพ้คดี (ข) โดยเข้าใจ กฎหมายผิด จึง
 ปรอง ดอง ยอม เสียเงินให้ เงินที่ให้นั้น จะเรียก
 คืนไม่ได้ เมื่อภายหลัง ทนรู้ดี ว่า เข้าใจ
 กฎหมายผิด

เรื่อง ความ เท็จ

ความเท็จ
 มี ๒ อย่าง

คำว่า ความ เท็จ ในที่นี้ คือ ความเท็จ ที่
 ผู้หนึ่ง ได้กล่าวใน ข้อ ความสัญญา อย่างใด อย่าง
 หนึ่ง ความเท็จนี้ แบ่ง เป็น ๒ ชนิด

๑ ความเท็จโดย สัจจริต

๒ ความเท็จโดย ทุจริต (หรือ ข้อ)

ความเท็จโดย สัจจริต คือ ความเท็จที่ผู้หนึ่งได้
 กล่าวโดยมีความเชื่อแน่ว่า ข้อความนั้น เป็นจริง

๒ ความเท็จโดย ทุจริต คือ ความเท็จที่ผู้

TUDC กล่าวได้กล่าวขึ้นโดย

(๑) มีความรู้แน่ชัดว่าข้อ ความนั้น เป็นเท็จ
 ๒ ไม่รู้แน่ชัดว่า ความนั้น เป็นเท็จ หรือ จริง
 แต่ไม่ได้มีความเชื่อว่า ความนั้น เป็นจริง

๓ ความเห็นเดื่อนไม่พิจารณาว่าจะ เป็นจริง
 หรือเท็จ

ในที่นี้จะได้อธิบายเฉพาะ ความเท็จ โดยสุจริต
 เท่านั้น ความเท็จโดยทุจริตนั้น อย่างเดียวกับข้อ
 เพราะฉะนั้น จะได้อธิบาย ใน หมวดที่ว่า ด้วยข้อ
 ต่างหาก

ความเท็จโดยสุจริตนี้ ในชั้นต้นก่อนที่จะ
 ได้พิจารณาอย่างอื่น ต้องแยกให้เห็นชัด
 เดี่ยก่อนว่า ความเท็จที่กล่าวนั้น เป็นข้อ
 ความที่มีแจ้ง อยู่ในตัวสัญญาหรือไม่ หรือ
 เป็นแต่ข้อความ นอกสัญญา ถ้าความที่กล่าวนั้น
 เป็นข้อหนึ่งข้อใดซึ่งได้มี อยู่ในสัญญา แล ความ
 นั้น กลาย เป็นเท็จไปแล้ว อาจทำให้สัญญาเสีย

หนึ่งในความเท็จ ซึ่ง เป็นแต่ความ เกี่ยวข้อง
 นอกสัญญา ไม่ใช่ข้อ ที่มีแจ้ง อยู่ในตัวสัญญา
 แล้ว ความนั้น ถึงจะ เป็นเท็จ หรือจริง ก็ไม่ เป็น
 สิ่งสำคัญ ไม่สามารถที่จะ ทำให้ตัวสัญญาเสีย

ความเท็จ อัน
 สุจริตที่ทำให้
 สัญญาเสียต้อง
 เป็นข้อความ
 ในสัญญานั้น

(ข้อ ยกเว้น)

ข้อ ความ นอก
สัญญา ที่ เป็น
เท็จ ทำให้ สัญ
ญา เสีย

แต่ต้อง เข้าใจ ให้ดี ว่า กฎหมาย ใน ข้อ นี้ มี ข้อ
ยกเว้น ถ้า ข้อ ความ อัน นั้น ถึง จะ เป็น ความ นอก
สัญญา ไม่ได้ มี อยู่ใน ตัว สัญญา ก็ จริง แต่ เป็น ข้อ
ความ สำคัญ ซึ่ง เป็น ประถม เหตุ ก่อ ชัก นำ ให้
ผู้ ทั้ง สอง ฝ่าย เกิด มี สัญญา ต่อ กัน ขึ้น ข้อ ความ
อัน นั้น กฎหมาย ถือ ว่า มี น้ำหนัก เหมือน กัน กับ
เป็น ข้อ ความ ใน สัญญา แต่ ถ้า เป็น เท็จ แล้ว ก็
สามารถ ที่ จะ ทำให้ สัญญา เสีย ได้ เหมือน กัน ใน
คดี เช่น นี้ ผู้ อีก ฝ่าย หนึ่ง มี อำนาจ ที่ จะ เลือก
ได้ตาม ชอบใจ คือ จะ ปฏิเสธ สัญญา เสีย ที่ เคี้ยว
ก็ได้ ถ้า ปฏิเสธ ได้ หรือ จะ ไม่ ปฏิเสธ จะ เป็น
แต่ พียง เรียก ค่า เสีย หาย ตาม สัม ควร แก่ ความ ผิด
สัญญา ใน ข้อ นี้ ๆ

หนึ่งใน การ ที่ จะ ปฏิเสธ สัญญา ที่ เคี้ยว นั้น มี ข้อ
ยกเว้น อยู่ บาง อย่าง ซึ่ง ผู้ ที่ ใ้ รับ ความ เสีย หาย
โดย ที่ ฝ่าย โฉน ก่อ ตัว เท็จ นั้น จะ ปฏิเสธ สัญญา
เสีย ที่ เคี้ยว ไม่ได้ ข้อ ยก เว้น นั้น ดัง นี้

(๑) ถ้า เมื่อ คน ใ้ รู้ แล้ว ว่า ผู้ นั้น ก่อ ตัว
ความ เท็จ แก่ คน แต่ เคย เสีย เป็น ชำ นาน ไม่ ปฏิเสธ
สัญญา เสีย แต่ ใน เวลา ที่ สัม ควร หรือ กระ ทำ
อา การ อย่าง ไ้ ว่า ไม่ ถือ เอา ความ เท็จ นั้น

เป็น ประมาณ จะ คง ยอมรับ ว่า สัญญา นั้น ตั้ง อยู่
 เป็น คັນ (ก) ทำสัญญาเช่าเรือ (ข) ขึ้นไป บรรทุก
 เข้า เมือง กรุง มี ข้อสัญญา ต่อ กัน ว่า เรือ
 นั้น ต้อง จุ เข้า ๕๐ เกวียน เมื่อ ทำสัญญา ต่อ
 กัน แล้ว (ข) ส่งเรือมาที่บ้าน (ก) เรือ นั้น จุ
 เข้า ได้ เพียง ๒๐ เกวียน เท่านั้น เช่น นี้ ถ้า (ก)
 จะ ปฏิเสธ สัญญา ต้อง ปฏิเสธทันที หรือ ใน เวลา
 อัน สสมควร จะ เอา เรือ นั้น ขึ้นไป บรรทุก เข้า เสีย
 ก่อน แล้ว กลับ มา อ้าง เหตุ ว่า (ข) ก่อวาทะ
 คือ เรือ นั้น บรรทุก ไม่ได้ ถึง ๕๐ เกวียน ตาม สัญญา
 เพราะ ฉะนั้น จะ ปฏิเสธ สัญญา เสีย ที่ เดียว ดังนี้ ไม่ได้

(๒) ถ้า ผู้สัญญา ทั้ง สอง ฝ่าย ได้ กระทบ การ
 สิ่งใด หรือ งดเว้น จากการ สิ่งใด หรือ
 ได้ เสีย หาย สิ่งใด ซึ่ง ความ เหนื่อย อยู่ ของ ผู้สัญญา
 ได้ เปลี่ยน รูป เสีย แล้ว แต่ ไม่ สามารถ จะ กลับ
 คืน เป็น ตัวอย่าง เดิม ได้ ดังนี้ เป็น ตัวอย่าง
 (ก) ให้ (ข) เอา รถม้า มารับ ที่ ศาล ใน วัน นี้
 แต่ มี ข้อสัญญา ว่า ม้า นั้น ไม่ โกง ความจริง ม้า ของ (ข)
 ไม่มี โกง เลย แต่ ใน เวลานั้น บังเอิญ รถ ใน โรง ของ (ข)
 หมด (ข) จึง ผูก รถ ที่ โรง อื่น ไป ให้ (ก) เฉพาะ
 ไป โคน ม้า นั้น โกง เช่น นี้ (ก) จะ ปฏิเสธ ไม่ ยอม

ให้ค่ารถไม่ได้ แต่ (ก) มีอำนาจฟ้องเรียก
ค่าเสียหาย หรือค่าปรับ การในเวลาที่ม้า นั้น โกงได้

(๓) ถ้าสิ่งของ ที่ผู้ทั้งสอง ฝ่ายได้ กระทำ
สัญญากัน นั้น ตกไป อยู่ในมือ คน ที่สาม โดย
บริสุทธิ คือคน ที่สาม นั้นได้ ซื่อไป หรือได้
เสียประโยชน์ แดก เปลี่ยนไปอย่างหนึ่ง อย่างใด ซึ่ง
ถูก ค้องคาม กฎหมาย

ความหลุด ถวง ฉ้อ

ความเท็จ
ที่เป็นฉ้อ

ความหลุด ถวง ฉ้อในลักษณะสัญญา คือ
ความ เท็จในข้อความใด ๆ ซึ่ง ผู้หนึ่งในสัญญา
นั้นได้ จงใจกล่าว ต่อ ผู้ อีก ฝ่ายหนึ่ง แดความเท็จ
ที่ กล่าว นั้นได้ ชักนำ ให้ ผู้ นนกระทำ การ หรือ ละเว้น
การ สิ่งใด สิ่งหนึ่งจน ต้อง รับความ เสียหาย หรือ
ต้อง รับความ ผิดชอบ อย่างใด เพราะที่ เชื่อ ว่า
ข้อความ อัน นั้น เป็นจริง

อนึ่ง ผู้ใดได้กล่าว ความ เท็จ จะ จงใจ ก็ดี
หรือไม่ จงใจ ก็ ดี แต่ เมื่อ เวลา ที่คนได้ กล่าว ข้อ
ความ นั้น คนได้รู้ แน่ อยู่กับใจ ว่า ข้อ ความ
นั้นคง จะไม่จริง หรือถึง แม้จะไม่ รู้ แน่ แต่ มี
ความ เชื่อ ว่าคง จะไม่จริงแล้ว กฎหมาย ถือ ว่า
ผู้ นั้น จงใจ กล่าว คำ เท็จ เพื่อ จะ ฉ้อ โกง หลุด ถวง

ดวง ถ้าผู้ที่กล่าว มีความ เชื่อ แน่ ว่า ข้อ
 ความที่ตนกล่าว เป็นความจริง ถึงหาก ข้อความ
 นั้น จะไม่จริง ความเท็จ ที่กล่าว นั้นไม่ เป็นความ
 หลอก ดวง ข้อ

อนึ่ง การ บิดบัง ข้อ ความ จริง อีก อย่างหนึ่ง
 ถึง แม้ ข้อ ความ ที่ ปก บิด ไว้ นั้น จะ เป็น ข้อ บิดบัง ความจริง
 สำคัญเท่าไร ๆ ก็ดี กฎหมาย ถือว่า การที่
 บิดบัง นั้น ไม่เป็นข้อแต่ไม่เป็นสิ่งซึ่งจะทำให้สัญญา
 เสียได้เป็นต้น ผู้ชายของได้รู้ว่า ของ ที่ชายนั้น
 มีเสียเป็นชำรุด อยู่ใน ตัว ซึ่ง ผู้ซื้อไม่อาจ
 สามารถที่จะรู้ได้ว่า ของ นั้น เสีย อา การที่ผู้
 ชาย บิดบัง ความไว้ ไม่แจ้ง ออกให้ ผู้ซื้อ รู้ นั้น ไม่
 เป็น ข้อ ทั้ง นี้ เพราะ กฎหมาย ถือว่า ผู้สัญญา
 ทั้ง สอง ฝ่าย ควร ต่าง คน ต่าง จะต้องใช้ ความ
 พิเคราะห์ ของ คน ใน การได้ ส่วน เหตุผลใน
 ข้อ สัญญา ซึ่ง คน มีความ ประสงค์ จะกระทำ
 ข้อ

อนึ่ง มี สัญญา บาง จำพวก ซึ่ง อยู่ นอก ข้อ
 บังคับ ของ กฎหมายใน ข้อ นี้ คือ สัญญา ซึ่ง ผู้
 ฝ่าย หนึ่ง ต้อง อาศัย รัย ความ สุจริต ของ ผู้ อีก
 ฝ่าย หนึ่ง เป็น ประมาณ ใน การ แสวง ข้อ ความ
 ซึ่ง เป็น ตัว เหตุ ผลของ สัญญา เพราะฉะนั้นใน
 สัญญา จำพวก นี้ ถ้า ฝ่าย หนึ่ง บิดบัง ข้อ ความ

จริง ซึ่ง คน ควร จะต้อง แสดง โดย จริต แล้ว
 ผู้ อื่น ฝ่ายหนึ่ง อาจ ปฏิเสธ สัญญา นั้นได้ หรือ
 จะไม่ ปฏิเสธ จะ เป็น แค่ เรียก ค่า เสีย หาย ก็ได้ ตาม
 ขอบใจ อัน นี้ เป็น ข้อ ยก เว้น ที่ ว่า การ บิดบัง
 ข้อ ความ จริง ไม่ สามารถ จะ ทำให้ สัญญา เสีย

จำพวก สัญญา ที่ จะ ได้ ก่อตัว ต่อไปนี้ คือ
 สัญญา ซึ่ง ผู้ ฝ่ายหนึ่ง ต้อง อาศัย รัย ความ
 สุจริต ของ ผู้ อื่น ฝ่ายหนึ่ง เป็น ประมาณ คือ ผู้ นั้น
 ต้อง เปิด ความ จริง ออก ให้ หมด เช่น

(๑) สัญญา ใน เรื่อง อื่น ฐน เรือ กำนัน สัญญา
 ชนิด นี้ คือ ฝ่ายหนึ่ง ยอม เสีย เงิน ให้ แก่ อีก
 ฝ่ายหนึ่ง ตาม อัตรา ที่ ตก ลง กัน แต่ อีก ฝ่ายหนึ่ง
 รับ ประกัน ว่า ถ้า เหตุ ร้าย ความ เสีย หาย บัง เกิด
 ขึ้น แก่ เรือ นั้น ๆ ของ ผู้ อื่น ฝ่ายหนึ่ง เมื่อใด ผู้
 รับ ประกัน จะ ยอม คิด ค่า เสีย หาย ให้ แก่ ผู้ เจ้า ของ
 เรือ ตาม ราคา สัญญา เช่น นี้ ก่อน ที่ จะ ได้ กระทำ
 ลง ผู้ เป็น เจ้า ของ เรือ แล ดิน ค้ำ ใน เรือ ต้อง
 แจ้ง ความ จริง ใน ประ เภท ของ เรือ ทุก อย่าง แล
 ใน เรื่อง ที่ เกี่ยว ข้อง กับ เรือ แล ดิน ค้ำ นั้น ๆ โดย
 เด็ด ยัด แก่ ผู้ รับ ประกัน ให้ เป็น ที่ พอใจ ใน การ
 ที่ จะ เข้า รับ ประกัน ใน เหตุ ร้าย ความ เสีย หาย ที่ อาจ
 เกิด ขึ้น เพราะ ฉะนั้น ใน เรื่อง นี้ ถ้า ผู้ เจ้า

ของ ตีราคา เกิน กว่า ราคาที่ เป็นจริง ของ เว็ นนั้นแล้ว
 สัญญา นั้น ใช้ ไม่ ได้ เพราะ กฎหมาย ถือ ว่า
 สัญญา ใน เรื่อง อินชุ รัน นี้ การ ที่ บอก ราคา
 เป็น ข้อ สำคัญ อย่าง ยิ่ง

(๒) สัญญา ใน เรื่อง อินชุ รันไฟฟ้ ผู้ที่
 เป็น เจ้า ของ ทวพย์ แล สถานที่ บ้าน เว็ น
 หรือ สิ่ง อื่น ๆ จะ ต้อง บอก ประเภท แล ไซย ภูมิ ที่
 ของ สถานที่ นั้น ๆ โดย สุจริต แล โดย เตอี้ยค ทุก
 ประการ ถ้า มี ข้อ ความ อันใด ที่ บิดบัง อยู่
 ข้อ ที่ บิดบัง นั้น ทำให้ สัญญา เสีย

(๓) สัญญา ใน เรื่อง อินชุ รันชีวิต ผู้ที่ จะ
 เข้า ทำ สัญญา นั้น จะ ต้อง แสดง ความ แก่ ผู้ รับ
 ประกัน โดย สุจริต ใน เรื่อง โรค โภย ต่าง ๆ ซึ่ง คน
 ได้ รู้อยู่ ว่า มี อยู่ใน ร่าง กาย ของ คน ซึ่ง เป็น
 เหตุ ที่ อาจ เป็น อัน ตราย แก่ ชีวิต ของ คน

(๔) สัญญา ใน เรื่อง ซ้อ ชาย ที่ดิน ถ้า เมื่อ
 ผู้ ซ้อ ไม่ สามารถ ที่ จะ ตรวจ หนังสือ สำคัญ ต่าง ๆ
 สำหรับ ที่ อัน นั้น ซึ่ง ผู้ ขาย ได้ มี อยู่ ทั้ง หมด
 แล้ว ก่อน ที่ สัญญา จะ ได้ ทำ ลง ผู้ ขาย จะ ต้อง
 ช้ แจง ข้อ ความ สำคัญ ทั้งหมด ที่ มี อยู่ใน หนังสือ เดิม
 ใน สิ่ง ซึ่ง เกี่ยว ของ กับ ที่ ดิน นั้น ึ่งทุกอย่าง แก่ ผู้ ซ้อ

โดยความสุจริต ถ้ามี ฉะนั้น มี ข้อ ความ อันใด
 ที่ บัดนี้ อยู่ กดี หรือ ผู้ชาย ได้ ก่อ ทำ เท็จ กดี
 แม้ ข้อ ความ นั้น เป็น สิ่ง สำคัญ เกี่ยว ข้อง ใน ความ
 กรรมสิทธิ์ ใน ที่ ดิน นั้น แล้ว ผู้ขอ อาจ ปฏิเสธ
 สัญญา ได้ แต่ ถ้า ไม่ เป็น ข้อ ความ สำคัญ ผู้ขอ จะ
 ปฏิเสธ สัญญา เดียว ที่ เดียว ไม่ ได้ เป็น แต่ จะ
 พ้อง เรียก ค่า เสีย หาย ได้ ตาม สสมควร พอ สม แก่ เหตุ
 ที่ ผู้ชาย ได้ แสดง ความ เท็จ หรือ บิด บัง ข้อ ความ จริง
 ใน ข้อ นั้น ๆ

(๕) สัญญา ใน เรื่อง ซื้อ หุ่น ส่วน ใน บริษัท
 ผู้ใด ได้รับ คำ เชื้อเชิญ ให้ ซื้อ หุ่น ส่วน ใน บริษัท
 การค้าขาย ใด ๆ กดี ซึ่ง เป็น สิ่ง ที่ คิด ขึ้น ใหม่
 ตาม กฎหมาย ผู้นั้น ควร จะ ได้รับ โอกาส ตรวจสอบ
 พิจารณา ทุก สิ่ง ทุก อย่าง ใน การ นั้น ๆ โดย เฉื่อย อด
 เหมือน กับ ผู้ที่ เป็น เจ้า ของ คิด ขึ้น เพราะ เหตุ นั้น
 ผู้ใด ที่ ได้ คิด จะ ตั้ง บริษัท ใด ขึ้น แล ได้ ออก
 หนังสือ ประกาศ เชื้อเชิญ ให้ ประชาชน ซื้อ หุ่น ผู้
 นั้น จะ ต้อง แจ้ง ความ ใน หนังสือ ประกาศ นั้น ให้
 แจ่ม แจ้ง โดย เฉื่อย อด ทุก อย่าง ที่ ว่า นี้ ไม่ เฉพาะ
 แต่ ที่ จะ ต้อง ก่อ ทำ แต่ ส่วน ความ จริง อย่าง เดียว ต้อง
 เปิด ความ จริง ให้ ห้ม คความ รู้ แล ความคิด ของ ตน ด้วย

สิ่งใดที่ คน เห็น ว่า ถ้าแสดง ออก จะ เป็น
 เครื่อง กระทบ ทำให้ผู้ที่ จะซื้อ หุ่น มี ความ รัง เกี้ยว
 ใน การ ที่ จะซื้อ หุ่น นั้น คน จะ บิดบัง ไว้ ไม่ กล่าว
 ใน หนังสือ ประกาศ ด้วย ไม่ ได้ เป็น อัน ชาติ ถึง
 แม้ว่า ข้อ ความ ที่ ได้กล่าว ทั้ง หมด ตัวน เป็น
 สิ่ง ที่ จริง ทั้ง นั้น ก็ดี ข้อ ความ ที่ บิดบัง ไว้ อาจ ทำ
 ให้ผู้ซื้อ หุ่น ส่วน ปฏิเสธ สัญญา นั้น ได้

(๖) สัญญาในเรื่อง รับ ประกัน ถ้า (ก) ทำ
 สัญญากับ (ข) ว่า (ก) จะรับ เป็น ประกัน
 (ข) ว่า เป็น คน มี กิริยา บก ดี แด่ ชื่อ ศักดิ์ เช่น นี้
 ในชั้น ต้น ถึง แม้ (ข) ได้ รู้ อยู่ใน ใจ ว่า (ข) เป็น
 คน เคย มี กิริยา บก อัน ชั่ว ซึ่ง (ก) ผู้รับ
 ประกัน จะ ต้อง รับ ผิด ชอบ ตาม สัญญา นั้น แต่ (ก)
 หา ได้ รู้ ไม่ (ข) ก็ ไม่ ต้อง เบียด ความ จริง ใน
 กิริยา อัน ชั่ว ของ (ข) นั้น ให้ (ก) รู้ แต่
 ถ้า เมื่อใด สัญญา นั้น ได้ ทำ ลง แล้ว แต่ นั้น ไป ถ้า
 (ข) ได้ รู้ ความ ชั่ว ของ (ข) ที่ ได้ ประพฤติ
 ภาย หลัง สัญญา ซึ่ง (ก) จะ ต้อง รับ ผิด ชอบ
 ใน การ รับ ประกัน นั้น นั้น แล้ว (ข) จะ ต้อง แจ้ง
 ความ ที่ คน ได้ รู้ ได้ เห็น ที่ หลัง นั้น แก่ (ก) จง

ทุก อย่าง ถ้าปิดบังได้ (ก) อาจปฏิเสธ
 สัจญาได้

(๗) สัจญา ในเรื่อง เข้าหุ้นส่วน ซึ่ง ไม่ ใช่ว
 บริษัท ตาม กฎหมาย มี ข้อ บังคับ อยู่ว่า ถ้าผู้ใด
 ได้ เชิญ ผู้อื่น เข้าหุ้นส่วน ใน การ ค้าขาย สิ่งใด ๆ
 ผู้ นั้น จะ ต้อง เปิด เผย ความ จริง ใจ ทุก อย่าง ให้
 ผู้ ที่ จะ เข้าหุ้นส่วน รู้ โดย เตอียด ในการ ที่ คน คิด ขึ้น
 แต่ ที่ คน ได้ รู้ ได้ เห็น ใน กิตย นั้น การ นั้น ก่อน ที่ สัจญา
 จะ ได้ ทำ ลง กฎหมาย ข้อ นี้ ใน เรื่อง เข้าหุ้นส่วน
 ซึ่ง ไม่ ใช่ว บริษัท นั้น ดู เหมือน จะ ไม่ สู้ แข่ง แรง เหมือน
 กับ เข้า บริษัท แต่ ถ้า เมื่อ ผู้ เข้าหุ้นส่วน ได้ เข้า
 หุ้นส่วน กัน คือ ได้ มี สัจญา ต่อ กัน แล้ว เมื่อ ได้
 กฎหมาย บังคับ ให้ ผู้ ที่มี หุ้นส่วน รักษา ความ สุจริต
 ใน กิจ ชุระ นั้น ต่อ กัน แด กัน อย่าง อุกฤษฐ์ ที่ เดียว
 หนึ่ง ได้ กล่าว แล้ว ว่า การ ปิดบัง ข้อ ความ จริง นั้น

ตาม ขรรมาตา กฎหมาย ไม่ ถือ ว่า เป็นการ ฉ้อ โกง หลอก
 ถวง แต่ ถ้า ข้อ ความ ใด เป็น ข้อ สำคัญ ผู้ กล่าว
 ได้ กล่าว บัง ปิด ไว้ บ้าง ทำให้ อีก ฝ่าย หนึ่ง มี ความ
 เชื่อ ใน สิ่ง ที่ ผิด คือ แปล ว่า ถ้า พัง แต่ ความ ที่
 แบ่ง กล่าว ออก นั้น ข้อ ความ ก็ เป็น จริง แต่

นั้นก็เป็นเท็จ การที่บิดบังข้อความเช่นนี้
 กฎหมายนับว่า เป็นการฉ้อโกง หลอก ถวง เสมอ
 เหมือนกับผู้นั้นได้จงใจกล่าวเท็จ ความจงใจ
 กล่าวเท็จ ในข้อความเห็น ซึ่งเกี่ยวข้องกับ
 เรื่องกฎหมาย หรือจะเป็นในเรื่องอื่น ๆ ก็ดี
 ถ้าความเท็จเป็นแต่ความเห็นแล้ว ผู้ที่ถูก
 หลอก ถวง จะฟ้องร้องไม่ได้

กล่าวเท็จแก่คนที่สาม

<p>ถ้า (ก) ได้กล่าวความเท็จกับ (ข) โดย มีเจตนาที่จะให้ความเท็จที่กล่าวนั้น ถึง (ข) เพื่อ (ข) จะได้กระทำการสิ่งใดหรือ ละเว้นจากการสิ่งใด (ข) ได้รู้ความนั้นแต่ได้ กระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งต้องรับความเสียหาย ตามกฎหมาย (ก) ก็ต้องรับผิดชอบ เหมือน กับ (ก) ได้กล่าวเท็จนั้นแก่ (ข) ตรง ๆ แต่ถ้า (ก) ไม่ได้มีเจตนาดังที่ได้กล่าวแล้ว (ก) ไม่ ต้องรับผิดชอบ (ข) ไม่มีอำนาจที่จะฟ้อง ร้อง (ก) ได้</p>	<p>กล่าวความเท็จ แก่คนที่ ๓ ถ้าผู้ สัญญาอีกฝ่าย หนึ่ง รู้ความนั้น ตนต้องรับผิดชอบ</p>
---	---

ความเท็จที่ไม่เป็นการหลอก ถวง

เมื่อผู้หนึ่งได้จงใจกล่าวความเท็จ แต่อีก
 ฝ่ายหนึ่งไม่ได้ถูกหลอก ถวง คือไม่เชื่อข้อความ

ที่กล่าว แต่ไม่ได้กระทำ การ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ลง
 ซึ่งต้อง รับ ความ เสีย หาย หรือ กระ ทำ การ
 สิ่งหนึ่ง สิ่งใด ลง แต่ไม่ได้ รับ ความ เสีย หาย
 โดย ความ แท้ ที่ กล่าว นั้น จะ พ้อง ร้อง ว่า ผู้ นั้น
 กล่าว แท้ หลอก ดวงไม่ ได้ หนึ่ง ตาม กฎหมาย
 ผู้ สัญญา ฝ่าย หนึ่ง ไม่ จำ เบน ต้อง ตรวจสอบ ใ้ ส่วน
 ข้อ ความ ที่ ผู้ สัญญา อีก ฝ่าย หนึ่ง ได้ กล่าว นั้น ว่า
 จะ เป็น จริง หรือ แท้ อาจ ถือ เอา แต่ เชื่อ ว่า ข้อ
 ความ ที่ ผู้ นั้น ได้ กล่าว เป็น ความ จริง โดย ไม่
 ต้อง ใ้ ส่วน ก่อน ถ้า ความ นั้น เป็น แท้ ไป
 คน ต้อง รับ ความ เสีย หาย

ก็ อาจ พ้อง ร้อง ได้ ตาม กฎหมาย แต่ ถ้า ไม่
 เชื่อ ยัง คุุ่ ส่า ห้ พยายาม ที่ จะ ตรวจสอบ ใน ข้อ ความ
 นั้น ว่า จะ เป็น จริง หรือ แท้ ก่อน ถ้า
 คน ได้ ตรวจสอบ โดย เฉื่อย อด จน เป็น ที่ พอ ใจ ทุก
 อย่าง ว่า ข้อ ความ นั้น เป็น จริง ภาย
 หลัง หาก ความ นั้น เป็น แท้ ไป จะ พ้อง ร้อง ว่า
 ผู้ อีก ฝ่าย หนึ่ง ได้ กล่าว แท้ หลอก ดวงไม่ ได้ เป็น คน
 ดัง นี้ (เป็น คน อย่าง) ผู้ ที่ ข้อ การ ค้า ขาย สิ่ง ใด
 อาจ เชื่อ เอา ตาม ถ้อย คำ ของ ผู้ ที่ ขาย ที่ ได้
 กล่าว ว่า ใน การ ค้า ขาย ที่ เขา ทำ อยู่ นั้น ได้ ทำ ไ้

ปีหนึ่ง เป็นเงินเท่า นั้น โดยที่ ไม่ต้อง ใ้ ส่วน
 ภาษี ว่าผู้ นั้น จะได้กำไรเท่าใด ในปีหนึ่ง
 จริงดัง กล่าวหรือไม่ ถ้าหาก ภาย หลัง ความ
 นั้น เป็นเท็จ ผู้ซื้อ อาจฟ้องร้อง ได้ โดย ถาน ที่
 กล่าว ความ เท็จ หลอก ถวง แต่ ถ้าผู้ซื้อ ไม่เชื่อ
 ตาม คำ ที่ ผู้ขาย กล่าว ในเรื่อง กำไร นั้น จะ
 ขอ ตรวจ ภาษี โดย เถี่ยด แต่ผู้ขาย ก็ได้ยอม
 ให้ ตรวจ ภาษี ทุก อย่าง โดย เถี่ยด ตาม ความ ประ
 สงค์ ไม่ได้ บิด บัง ตั้ง โฉง เป็น ที่ พอ ใจ
 ของ ผู้ซื้อ แล้ว ภาย หลัง ความ นั้น กลาย เป็น
 เท็จ คือ กำไร ผู้ขาย ไม่ เคย ได้ ถึง เท่า นั้น จริง ดัง
 คำ ที่ กล่าว ผู้ซื้อ จะฟ้อง ร้อง ผู้ขาย ว่า กล่าว
 ความ เท็จ หลอก ถวง ไม่ได้

ผู้ที่ถูกซื้อ ในเรื่อง ทำสัญญา ตาม ธรรมดา
 มีอำนาจ ที่จะ ปฏิเสธ สัญญา นั้น ได้ แต่ ได้ เสียเงิน
 หรือ ทรัพย์สิน ของไป มาก น้อย เท่าใด แก่ผู้
 อีกฝ่ายหนึ่ง นั้น ก็อาจ เรียก กลับคืนได้ แต่อีก ประ
 การ หนึ่ง ใน สัญญา หลอก ถวง เช่นนี้ ผู้ที่ถูกซื้อ
 หลอก ถวง อาจ เลือกเอา ได้ ตาม ชอบ ใจ จะ ปฏิเสธ
 หรือ จะไม่ ปฏิเสธ สัญญา นั้นก็ได้ แต่ถ้าผู้ที่ถูกซื้อ
 นั้น เมื่อ ได้ รู้ ว่า ตนถูก หลอก ถวง แล้ว ไม่ถือเอา

ผู้ที่ถูกซื้อ ใน
 เรื่องสัญญาฟ้อง
 เรียกว่าเสียหาย
 ได้เสมอ แต่บาง
 ที่ปฏิเสธสัญญา
 ที่เดียวก็ได้

ความ หลอก ดวง นั้น เปน ประมาณ แลยัง ยึด ถือ
 ว่า สัญญา นั้น ยัง ดี อยู่ เสมอ อย่าง หนึ่ง หรือ
 สิ่ง ของ ที่ เปน ใจ ความ ของ สัญญา นั้น ตก ไป อยู่ ใน มือ
 คน ที่ ล่าม โดย ที่ ได้ ซื่อ หรือ ได้ แลก เบียด หนี ไป โดย
 บริสุทธฺ์ แล ถูก ค้อง ตาม กฎ หมาย อย่าง หนึ่ง หรือ ความ
 เปน อยู่ ของ ผู้ สัญญา นั้น ได้ เบียด หนี แล ไม่ สามารถ
 จะ กลับ คืน เปน ดี อย่าง เดิม ได้ อย่าง หนึ่ง ทั้ง ๓ อย่าง นี้
 ผู้ ที่ ถูก หนี หลอก ดวง จะ ปฏิเสธ สัญญา นั้น ไม่ได้

ถ้า ผู้ ถูก หนี นั้น ปฏิเสธ สัญญา ไม่ได้ กัด หรือ
 ไม่ อยาก จะ ปฏิเสธ กัด ผู้ หนี ยังมี อำนาจ ที่ พ้อง
 ร้อง เรียก ค่า เสีย หาย ได้ ตาม กฎ หมาย ใน การ
 ที่ คน ได้ เสีย ไป โดย ที่ ผู้ หนี กล่าว ความเท็จ เพื่อ จะ หนี

หมวดที่ ๔

สัญญา กตธิ

ผู้ ที่ ค้อง ทำ	ความ กต ธิ ตาม กฎ หมาย ธรรมดา	ถ้า ผู้
สัญญา โดย ถูก	ใด ได้ เข้า ทำ สัญญา	โดย ที่ ถูก ความ กต ธิ
กต ธิ ปฏิเสธ	ผู้ หนี อาจ ปฏิเสธ สัญญา ได้	ความ กต ธิ
สัญญา นั้น ได้	มี อาการ หลาย อย่าง	คือ ทำร้าย ร่าง กาย
	หรือ กัก รั้ง จำ จอง	หรือ ชู เงิน ว่า จะ
	ทำร้าย	หรือ ชู เงิน ว่า จะ กัก รั้ง จำ จอง

อาการ ทง นี้ เรียกว่า ความ กตชี่ ตาม กฎหมาย
กิริยา ที่ กฎหมาย ถือว่า เป็นความ กตชี่ นั้น มี
อาการ ดัง จะ กล่าวต่อไป นี้

(๑) ตัวผู้ฝ่าย หนึ่งใน สัญญานั้นเองก็ดี หรือ
ผู้ใด ผู้หนึ่ง ซึ่ง เป็น ผู้ทาแทน เพื่อหวัง ประโยชน์แก่ผู้
อีกฝ่ายหนึ่งในสัญญานั้น

กิริยาที่เป็นกตชี่
ตาม กฎหมาย
มี ๔ อย่าง

(๒) ได้ ทุบตี หรือ กักขัง จำจอง หรือ
ขู่ เห็น ว่า จะ กักขัง จำจอง

(๓) ตัวผู้ อีก ฝ่าย หนึ่งใน สัญญา
หรือ บิดามารดาบุตร ภรรยา ของ ผู้ นั้น

(๔) โดยเหตุนี้ ผู้ นั้น จึง ได้ ยอม เข้า
กระทำ สัญญาในสิ่ง ซึ่ง ผู้ นั้น แม้ ว่า ไม่ได้ รับ ความ
กตชี่ เช่น นั้น แล้ว ก็ คง จะ ไม่ เข้า ทำ สัญญา เช่น
นั้น เลย เป็นต้น ดังนี้ เป็น ตัวอย่าง (ก) ขอ ซื่อ
ที่บ้าน ของ (ข) ให้ ราคา ๓๐๐๐ ชั่ง (๓) ตอบ
ไม่ ยอม ขาย จะเอา ราคา ๓๒๐๐ ชั่ง ใน ทันใด นั้น
(ก) ชัก ปืน โโก ออก จาก กระเป๋า เสื้อ จ้อง ตรง
ที่ หน้า (ข) แด พุด ว่า ถ้า (๓) ไม่ ยอม เช่น
ซื่อใน หนังสือ สัญญา ขาย บ้าน นั้น เพียง ราคา
๓๐๐๐ ชั่ง แล้ว (ก) จะ ยิง (ข) เสีย ให้ ตาย (๓) มี
ความ กตชี่ จึง ได้ ยอม เช่น ซื่อใน สัญญา เช่น นี้

เรียก ว่า ความ กตชี่ ตาม กฎหมาย

หนึ่งในเรื่องกักขังจำของ นั้น เหตุที่ กักขังจำ
 ของ หรือ ชู่ว่าจะกักขังจำของ ต้อง เป็น สิ่ง ที่ ผิด
 กฎหมาย จึง จะ เรียกว่า ความกตัญญู ได้ อย่าง เช่น
 กักขัง หรือ ชู่ว่าจะกักขังคน ดี ไว้ ใน โรง พยา ฆาต
 คนเสียจริต เป็นต้น แต่ ถ้า (ก) ผู้มีอำนาจ
 ตามกฎหมายจะกักขัง (ข) แดกต่างว่า ถ้า บิดา
 ของ (ข) ไม่ทำสัญญายอมรับ เป็น ประ กั้น แดง
 (ก) จะจับ (ข) ไปกักขัง เมื่อ บิดา ของ (ข)
 ได้ทราบความ ดั่งนั้น จึง ได้ ยอม ทำ สัญญา รับ เป็น
 ประ กั้น เช่น นี้ ไม่ ใช้ ความกตัญญู

จะ ทำร้าย ผู้อื่น
 หรือ จะ ทำ อัน
 ตรา ยศ อัคร พย
 ไม่ เป็น กต ัญญู

ถ้า ผู้ใด รับ สัญญา อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด เพื่อ จะ
 บังคับ ไม่ ให้ ผู้ อื่น ฝ่าฝืน หนึ่ง เขา ทรัพย์ สัมบัติ
 ของ คนไป หรือ ยึด ถือ เขา ทรัพย์ สัมบัติ ของ คนไว้
 โดย ผิด กฎหมาย ก็ ดี หรือ เพื่อ จะ บัง กั้น การ
 กระทำ ร้าย แก่ ร่าง กาย ของ ผู้ อื่น ซึ่ง ไม่ ใช้
 บิดามารดา หรือ บุตร ภรรยา ของ คน ก็ ดี จะ ยก เหตุ
 ความ กต ัญญู หนึ่ง ปฏิเสธ สัญญา นั้น ไม่ ได้ สัญญา
 ชนิด นี้ ตามกฎหมาย เป็น สัญญา เสีย ใช้ ไม่ ได้
 ก็ จริง แต่ ต้อง เข้า ใจ ว่า ไม่ ได้ เสีย เพราะ ความ
 กต ัญญู เสีย เพราะ ไม่มี สิ้น จ้าง คือ ไม่มี ประ โยชน์

หนึ่งการ กต^๕ ซึ่ง ได้^๕ ถ้าว มา^๕ แล้ว^๕ อาจ^๕ ทำ
 ให้^๕ ส^๕ญญา^๕ เต^๕ย คือ^๕ ผู้^๕ ที่^๕ ถูก^๕ กต^๕ ซึ่ง^๕ อาจ^๕ เต^๕ย
 ได้^๕ ตาม^๕ ชอบ^๕ใจ จะ^๕ ปฏิ^๕ เ^๕ธ^๕ ส^๕ญญา^๕ เต^๕ย^๕ ที่^๕ เต^๕ย
 หรือ^๕ จะ^๕ ไม่^๕ ปฏิ^๕ เ^๕ธ^๕ เป^๕น แต่^๕ จะ^๕ เรียก^๕ ค่า^๕ เต^๕ย^๕ หาย
 ก็ได้^๕ แ^๕เงิน^๕ ทอง^๕ เข้า^๕ ของ^๕ สิ่ง^๕ ไ^๕ใด^๕ ที่^๕ ได้^๕ เต^๕ย^๕ ไป^๕ โดย
 ความ^๕ กต^๕ ซึ่ง^๕ นั้น อาจ^๕ เรียก^๕ กต^๕ กับ^๕ ค^๕ิน^๕ ได้^๕ ทั้ง^๕หมด
 แต่^๕ ถ้า^๕ ผู้^๕ ที่^๕ ถูก^๕ ความ^๕ กต^๕ ซึ่ง^๕ จะ^๕ ปฏิ^๕ เ^๕ธ^๕ ส^๕ญญา^๕ ต้อง^๕
 ปฏิ^๕ เ^๕ธ^๕ เต^๕ย^๕ แต่^๕ ภายใน^๕ กำหนด^๕ อัน^๕ ส^๕ม^๕ค^๕วร เมื่อ^๕
 เวลา^๕ ที่^๕ ผู้^๕ นั้น^๕ ได้^๕ พ^๕้น^๕ จาก^๕ ความ^๕ กต^๕ ซึ่ง^๕ แล้ว^๕ ถ้า^๕ มี^๕ ฉ^๕น^๕
 ความ^๕ ละ^๕ เ^๕ย^๕ เพ^๕ิก^๕ เ^๕ย^๕ ไม่^๕ ปฏิ^๕ เ^๕ธ^๕ ก^๕ถาย^๕ เป^๕น
 ความ^๕ ยิน^๕ยอม^๕ รับ^๕ ตาม^๕ ส^๕ญญา^๕ แ^๕ด^๕ อาจ^๕ ทำ^๕ ให้^๕ ส^๕ญญา^๕
 กต^๕ กับ^๕ เป^๕น^๕ ต^๕ช^๕น ผู้^๕ นั้น^๕ จะ^๕ ต้อง^๕ ปฏิ^๕ บ^๕ค^๕ิต^๕ ตาม^๕
 จะ^๕ ปฏิ^๕ เ^๕ธ^๕ ภายใน^๕ ห^๕ด^๕ง เมื่อ^๕ เวลา^๕ ได้^๕ ถ^๕ว^๕ง เ^๕ย^๕ มา
 ช^๕้า^๕ นาน^๕ แล้ว^๕ ไม่^๕ ได้^๕ ให้^๕ ตู^๕ พระ^๕ รา^๕ช^๕ บ^๕ญ^๕ญ^๕ติ^๕
 รัช^๕กาล^๕ที่^๕ ๕ ที่^๕ ว่า^๕ ด้วย^๕ ทา^๕ษ^๕ต^๕ุ^๕ก^๕หน^๕ี้ แ^๕ด^๕ ต้อง^๕ ค^๕ค^๕ิต^๕ ที่^๕ ๒
 ป^๕ี^๕ ออก^๕ เอก^๕ศ^๕ก

ความ พ้อ^๕ด^๕ว^๕ง^๕ ให้^๕ ห^๕ด^๕ง

ความ^๕ พ้อ^๕ด^๕ว^๕ง^๕ ให้^๕ ห^๕ด^๕ง^๕ อ^๕ีก^๕ อ^๕ย^๕าง^๕ หน^๕ึ่ง ซึ่ง^๕ ค^๕ถ^๕้าย พ้อ^๕ด^๕ว^๕ง^๕ ให้^๕ ห^๕ด^๕ง
 กับ^๕ ความ^๕ กต^๕ ซึ่ง^๕ แต่^๕ ไม่^๕ เป^๕น^๕ ความ^๕ กต^๕ ซึ่ง^๕ ต^๕ร^๕ง ผ^๕ิด^๕ กับ^๕ ความ^๕ กต^๕ ซึ่ง^๕

แต่ อีกประการหนึ่ง ไม่เป็น ความหลุดออก ดวง
 ที่ เป็น ข้อ เหมือน ดัง เช่น ที่ ได้ กล่าว มา แล้ว
 ข้าง ต้น นั้น เพราะเหตุ นี้ จึง ได้ แยกอธิบาย
 เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก แต่ ต้อง เข้าใจว่า อยู่ใน
 หมวดเดียวกันกับความกตัญญู คดี เช่นนี้ มักจะเกิด
 ในระหว่างคน ซึ่งมีความ เกี่ยวข้องกัน แต่ ผู้หนึ่ง
 อยู่ในอำนาจปกครอง ของ ผู้ อีกฝ่ายหนึ่ง
 เช่น บิดาหรือมารดา กับ บุตร พ่อ เดียงหรือ แม่ เดียง
 กับ ลูก เดียง ครู กับ ศิษย์ คนบวชหนัก กับ หมอ
 หรือ ผู้ พยาบาล พระสงฆ์ ผู้ สอนศาสนา กับ คนผู้ มี
 ความ เชื่อ ถือจัดใน ศาสนา เป็นต้น

ความ พ้อ ดวง ให้ หลงใน เรื่อง ทำ สัญญา มัก
 จะ เกิด ขึ้น ใน ระหว่าง จำพวก บุคคล ที่ ได้ กล่าว แล้ว
 ข้าง ต้น ความ พ้อ ดวง ให้ หลงใน ที่ นี้
 แปลว่า เมื่อ ผู้ ใหญ่ ที่มี อำนาจปกครอง พ้อ ดวง
 แนะนำให้ ผู้ น้อย ซึ่งอยู่ ในอำนาจปก ครองของตน
 หลง เชื่อ เข้า ทำ สัญญา กับตน ในสิ่งซึ่ง ผู้ น้อยนั้น
 จะ ต้อง รับ ความ เสีย หาย ปราศ จาก ทวีปย์ สัม บัต
 แต่ ผู้ ใหญ่ ได้ รับ ผล ประโยชน์ จาก สัญญานั้น แท้จริง
 คดี เช่นนี้ ถ้า จะว่า ตรง ตาม กฎหมาย ที่ ว่า ด้วย

TUDC ลักษณะสัญญาแล้ว สัญญาชนิดนี้ก็ไม่เป็นสัญญา

ที่ผิด กฎหมาย เพราะไม่ใช่เป็นการกตริ ด้วย
 ผู้สัญญา ทั้ง สองฝ่ายได้มีความ เต็มใจด้วยกัน แต่
 ถ้าจะว่า ตาม ความ ยุติธรรม ก็เป็น การผิด ซึ่งไม่
 ควร จะนับว่าสัญญา นั้นเป็นสัญญา ได้ โดย เหตุนี้
 เมื่อ กฎหมาย กับ ความ ยุติธรรม ไม่ตรง กัน ได้ถึง
 กัน อยู่ แล้ว ตามธรรมเนียม โลก ก็ควร ต้อง ถือเอา
 ความยุติธรรม เป็น ประมาณ ต้อง ผ่อน ผ่อน หน
 กฎหมาย เข้าหา ความ ยุติธรรม เพราะ ฉะนั้น
 ใน คดี เช่นนี้ เป็น การ ยาก ในทาง พิจารณา อย่างยิ่ง
 ต้อง อาศัย พิจารณา ตาม เหตุผล ของ สัญญา แล
 ความ เกี่ยว ดอง ใน ระหว่าง ผู้ทำสัญญา ทั้ง สอง ฝ่าย
 ด้วย กัน ทั้ง สอง อย่าง ข้อ ที่ จะ พิจารณา นี้ ถ้า
 ทั้ง สอง ฝ่าย มีความ เกี่ยว ดอง กัน สนิท ซึ่ง ฝ่าย หนึ่ง
 อยู่ใน ใต้ อำนาจ ความ ปกครอง ของ ผู้ อีก ฝ่าย หนึ่ง
 เช่น พ่อเลี้ยง กับ ลูกเลี้ยง หรือ นาย กับ ทาส
 หรือ หมอ ผู้ พยาบาล ไข้ กับ คน ที่ เป็น ไข้ หนัก แล้ว
 เป็น หน้า ที่ ของ ผู้ใหญ่ จะ ต้อง นำ พยาน ลับ ว่า
 การ ที่ ผู้ น้อย ได้ เข้า ทำ สัญญา กับ คน นั้น คน ไม่
 ได้ แนะนำ ชักจูง พ้อตวง ให้ ผู้ น้อย มี ความ หลง เชื่อ แต่
 อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต เลย เมื่อ ผู้ใหญ่ นำ พยาน ลับ
 ได้ ใน ข้อ นี้ แล้ว ฝ่าย ผู้ น้อย จะ ปฏิเสธ สัญญา

โดยอ้างเหตุว่าได้เข้าทำสัญญา โดย ความ
 แนะนำพ่อตวงนั้นไม่ได้ ถ้าผู้ใหญ่แนะนำไม่ได้
 ผู้น้อย อาจ ปฏิเสธ สัญญาได้

แต่ถ้าผู้ทั้งสองฝ่ายไม่ได้มีความเกี่ยวข้องต่อกัน
 ก็คือ ฝ่ายหนึ่งไม่ได้ อยู่ในใต้ อำนาจ ความ
 ปกครอง ของ ผู้ อีกฝ่ายหนึ่ง ผู้ใด จะปฏิเสธ
 สัญญา อ้าง เหตุว่า คนได้เข้าทำ สัญญาโดย ความ
 หลงเชื่อ ใน ความ แนะนำ พ่อ ตวง ของ ผู้ อีก ฝ่ายหนึ่ง
 แล้ว เป็น หน้า ที่ ของ ผู้ ที่ อ้าง จะ ต้อง นำพยาน
 ดึงให้ศาล เห็น ว่า ผู้ อีก ฝ่ายหนึ่ง ใน สัญญานั้น
 ได้แนะนำพ่อตวง ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้นั้นหลงเชื่อจริง
 ถ้า ดึงไม่ได้ จะปฏิเสธ สัญญาไม่ได้
 เป็น อัน ชาติ

หมวดที่ ๕

สัญญาในสิ่งที่ทำไม่ได้

สัญญาในสิ่ง
 ที่ ทำ ไม่ได้
 ไม่เป็นสัญญา

อันนี้ เป็น ข้อ คำคัญ อย่างหนึ่งในลักษณะ สัญญา
 ดังได้ อธิบาย มาแล้ว อ้าง กัน ว่า ข้อสัญญาใด ๆ ต้อง
 เป็น ข้อ ความ ใน สิ่ง ที่ ทำ ได้ เมื่อ เวลาที่ ทำ
 สัญญา นั้น ถ้า ผู้หนึ่ง รับ สัญญาว่า จะทำ การ
 สิ่งหนึ่ง สิ่งใด ก็ดี เพื่อ เป็น ประโยชน์ แยก เบียด
 ให้ แก่ อีก ฝ่ายหนึ่ง แม้ การ นั้น เป็น สิ่ง ที่ มนุษย์

ทำไม่ได้ แล้ว สัญญาในระหว่างผู้ทั้งสองนั้น
ก็ ไม่ เป็น สัญญา ตาม กฎหมาย เพราะไม่มี
ประโยชน์ แลกเปลี่ยน กัน การที่รับ ว่า จะกระ
ทำใน สิ่ง ที่ ทำไม่ได้ จะถือ ว่า เป็น ประโยชน์
แลกเปลี่ยนไม่ได้

สิ่งที่ ทำไม่ได้ แบ่ง เป็น จำพวก ดังนี้

๑ สัญญาว่าจะกระทำสิ่งใด	ซึ่ง ตาม	การที่ทำได้
ธรรมดาโลกมนุษย์ทำไม่ได้	เป็น ต้น (ก)	แบ่ง เป็น ๒
สัญญากับ (ข) ว่า ถ้า (ข) ให้เงิน (ก)		จำพวก
๓๐ ซึ่ง (ก) จะไป รอบโลกให้ได้ ใน ชั่วโมงหนึ่ง		
สัญญาเช่น นี้ ไม่ เป็น สัญญา ตาม กฎหมาย จะฟ้อง		
ร้อง กันไม่ได้ ถ้า สิ่ง ที่ ทำไม่ได้ นั้น เป็น แต่ สิ่ง		
ที่ ตน ทำไม่ได้ หรือ คนบาง คนทำไม่ได้ แต่		
คนอื่น ๆ บาง จำพวก เขาทำได้ สัญญานั้น		
เป็น สัญญา ตี ตาม กฎหมาย เป็น ต้น การ สิ่ง		
ใดที่ (ก) ทำไม่ได้ ไม่มีความรู้ในวิชาสิ่งนั้น		
แต่ (ข) เขาทำได้ (ก) กระทำการนั้นไม่ได้		
ก็ เป็น อัน ผิดสัญญาใน ส่วน (ก) (ข) มี อำนาจ		
ที่ จะ ฟ้อง ร้อง เรียก ค่าเสียหาย จาก (ก) ถ้ามผิด		
สัญญาได้ ตาม กฎหมาย ถ้า ข้อ ความ สัญญา นั้น		
เป็น สิ่ง ที่ ทำไม่ได้จริง แต่ หาก ทำไม่ได้เพราะ		

สิ่ง ของที่ ได้ตกลงสัญญากันนั้น สูญหายไปไม่มีตัว
 อยู่ใน ขณะเมื่อเวลา ที่ทำสัญญา ต่อ กัน ผู้สัญญา
 ทั้ง สอง ฝ่ายไม่ รู้ ใน เหตุ นั้น แต่ ยัง เข้า
 ใจ อยู่ว่า ของ นั้น ยัง มี ตัวอยู่ เช่น นี้ สัญญา
 นั้น ก็ เปน อัน เสีย พ้อง ร้อง กันไม่ได้ ใน ข้อนี้ คือ
 ความผิด หลง ตั้ง ที่ ได้ กล่าว มาแล้ว ข้าง ต้น
 ถ้า การ ที่ทำไม่ ได้ เกิด ขึ้น ต่อ ภายหลัง คือ
 ใน เมื่อ เวลา ที่ทำสัญญา ข้อ ความสัญญา เปน สิ่ง
 ที่ ทำได้ อย่าง หนึ่ง หรือ สิ่งของ ที่ สัญญา กัน ยัง มี ตัว
 อยู่ อย่าง หนึ่ง สัญญานั้น เปน สัญญาดี ผู้ที่
 รับทำ ๆ ไม่ ได้ ก็ ต้อง ไซ้ ค่า เสียหาย ให้ แก่ ผู้ อีก ฝ่าย
 หนึ่ง ตาม ตาม ทมติ สัญญา. เว้นไว้ แต่ ถ้า ผู้ ทั้ง สอง
 ฝ่าย ได้ มี ข้อ สัญญา กัน ด้วย ว่า ถ้า การ ที่ ทำ
 ตาม สัญญาไม่ ได้ เกิด ขึ้น เพราะ โภย & ประการแล้ว
 จะไม่ พ้อง ร้อง เรียก ค่า เสียหาย ต่อ กัน หรือ อีก
 ประการ หนึ่ง สัญญา บาง อย่าง ที่มี พระราช กำหนด
 กฎหมาย ปราบกฏ อยู่ว่า ถ้า การ ที่ทำไม่ ได้ ตาม ข้อ
 สัญญา เกิด จาก โภย & ประการ แล้ว สัญญา
 นั้น เปน อัน เสีย พ้อง ร้อง กันไม่ได้ หรือ การ
 ที่ทำ ไม่ ได้ นั้น เปน เพราะ ความ ผิด ของ ตนเอง แล้ว
 ผู้ นั้น จะ พ้อง ร้อง เรียก ค่า เสียหาย ไม่ ได้

๒ สัญญาว่าจะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่ง ตาม
 กฎหมาย บำรุง เมืองทำไม่ได้ คือ จะ เป็น ข้อ
 ความ ที่ผิด กฎหมาย ก็ดี หรือ ไม่ผิด กฎหมาย
 แต่ ผู้ที่ รับว่า จะ กระทำ สิ่ง นั้น ๆ ไม่มี อำนาจ ที่ จะ
 กระทำ ได้ ตาม กฎหมาย ก็ดี สัญญานั้น ไม่ เป็น สัญญา
 หนึ่ง ข้อ ความ ใด ๆ ที่ แด แหน ได้ จัด ว่า เป็น
 สิ่ง ที่ ทำ ได้ ไม่ ผิด กฎหมาย ใน เมื่อ เวลา ที่ ทำ สัญญา
 กัน แต่ ภาย หลัง มา มี พระราชกำหนด กฎหมาย
 ห้าม ไม่ ให้ ผู้ใด กระทำ การ สิ่ง นั้น สัญญานั้น เป็น
 อัน ต้อง เลี้ย ตาม กฎหมาย ที่ ออก ภาย หลัง จะ พ้อง
 ร้อง กัน ไม่ได้

หมวดที่ ๒

สัญญาที่ผิด กฎหมาย

ในที่นี้จะได้อธิบายถึง สัญญาที่ผิดกฎหมาย อัน
 นี้ เป็น ข้อสำคัญ อย่าง หนึ่ง ใน กฎหมาย ลักษณะ สัญญา
 ซึ่ง เรา จะ ต้อง รู้ ว่า อย่างไร เป็น สิ่ง ที่ ผิด กฎหมาย
 สัญญาใด ๆ ที่มี ข้อ ความ ผิด กฎหมาย อย่าง
 หนึ่ง หรือ สัญญาใด ๆ ที่ ทำ ขึ้น เพื่อ ประกอบ
 กิจใด ๆ โดย ความ เจตนา ของ ผู้ ทั้ง สอง ฝ่าย ใน
 สิ่ง ที่ ผิด กฎหมาย อย่าง หนึ่ง สัญญา เหล่า นี้ เป็น
 สัญญา เลี้ย ใช้ ไม่ได้ ที่ เคี้ยว ตาม กฎหมาย ถึง

สัญญาที่มีข้อ
 ความ ผิด กฎ
 หมาย ถึง แม้
 จะ ทำ ที่ ค่า เกอ
 กก็ พ้อง ร้อง กัน
 ไม่ได้

แม้จะเป็น สัญญาที่ ทำต่ออำเภอกำนัน หรือจะ
 เป็น แต่เขียนหนังสือไม่ได้ทำที่ อำเภอ หรือจะ
 เป็น แต่สัญญาปากเปล่าก็ดี ไม่ผิดอะไรกัน
 พ้องร้องกันไม่ได้ทั้งนั้น เว้นไว้แต่สัญญาที่มีสิน
 จ้างที่ ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ในสัญญาอัน
 เดียวกัน มี ข้อสัญญาหลายข้อ บางข้อถูกกฎ
 หมายบางข้อ ผิดกฎหมาย ถ้าแบ่งได้ข้อที่ ถูก
 กฎหมายนั้นเป็นสัญญาดี ข้อที่ ผิดกฎหมายเป็น
 สัญญาเสีย แต่ ถ้าข้อความใน สัญญาแบ่งไม่ได้
 ดัง ทกต่าง แล้วนี้ ข้อสัญญาใหญ่ก็เป็นอัน เสีย
 ใช้ไม่ได้ทีเดียว

คำ แปลคำที่ว่า ผิดกฎหมาย

คำที่ว่า สัญญาผิดกฎหมายนี้ ไม่เฉพาะ
 แต่ ว่า ถ้าทำสัญญา เช่น นั้น นั้น แล้ว ผู้ทำจะ
 ต้องรับ ผิดโทษ หรือ ต้องเสีย ค่าปรับใหม่ เท่า
 นั้น แต่ยังมี สัญญา อีกบาง จำพวก ที่ กฎหมาย
 ไม่เอาโทษหรือ ปรับใหม่ แก่ผู้ทำสัญญา เป็น แต่
 เพียง ไม่ยอมให้พ้อง ร้อง กันตาม สัญญานั้น สัญญา
 จำพวก นี้ ก็ นับ อยู่ใน จำพวก สัญญา ที่ ผิดกฎ หมาย
 เหมือนกัน

จำพวก สัญญาที่ ผิด กฎหมาย มี ประเภทต่าง

TUDC กัน ดังจะกล่าวต่อไปนี้ 31/10/2564

๑ สัญญา ที่ ประสงค์ จะ กระทำ หรือ จะ
 อุดหนุน ใน การ กระทำ ความผิด ใน กฎหมาย อาญา
 หรือความผิด ใน ประทศฐร้าย ส่วน แ่ง สัญญามืด กฎ
 หมาย แบ่งเป็น ๓ จำพวก

๒ สัญญา ใน สิ่ง ซึ่ง เป็น ชาติก ใน ความ ดำเนิน
 แห่ง ความ สำราญ ของ หมู่ ประชาชน

๓ สัญญา ใน สิ่ง ที่ มี กฎหมาย แด พระราช
 บัญญัติ ห้ามไว้ เป็น แน่นนอน ไม่ ให้ ผู้ ใด ทำ สัญญา
 ชนิด นั้น

ใน จำพวก ที่ ๓ นั้น ดังนี้ สัญญา กันว่าจะ ไป มา คน
 หรือ จะ ไป ค้ำ หัก คน เป็น ต้น อีก ประการ หนึ่ง สัญญา
 ว่าจะ ยอม ให้ เงิน หรือ ให้ สิ่ง ของ เพื่อ จะ ช่วย อุดหนุน
 ใน การ ใด ๆ ซึ่ง เป็น การ ผิด ต่อ กฎหมาย เป็น ต้น สัญญา
 ว่าจะ ให้ ยืม เงิน เพื่อ จะ ช่วย เป็น กำนั่ง ใน การ ที่
 จะ กระ ทำ ความ ร้าย มี โทษ ใน อาญา เช่น ใน การ
 ให้ สนิบ น เพื่อ จะ ให้ เขา ปลด ปล่อย ผู้ ร้าย หรือ บิด บัง
 ผู้ ร้าย ประการ ใด ก็ ดี การ สัม รั เป็น ใจ เช่น นี้
 มี โทษ ใน อาญา เพราะ ฉะนั้น สัญญา จึง ไม่ เป็น
 สัญญา ตาม กฎหมาย พ้อง ร้อง ไม่ ได้ อีก อย่าง หนึ่ง
 สัญญา ใน ระหว่าง ผู้ ใด หนึ่ง ผู้ ใด หนึ่ง กับ เจ้า หนึ่ง
 บางคน ว่า จะ เอา ทรัพย์สิน สัม บัต ของ คน หนึ่ง กาย ออก

ใช้หนี้ ให้แก่ เจ้าหนี้ ผู้หนึ่ง มากกว่าเจ้าหนี้ อื่น ๆ
โดยที่ ไม่ได้ ได้รับความยินยอมจากเจ้าหนี้ อื่น ผู้ที่ ไม่
ได้ รู้ เห็นด้วย ด้ ัญญา นั้น ก็ เปน ด้ ัญญา ผิด

กฎหมาย พ้อง ร้อง ไม่ ได้ โดยที่ เจ้าหนี้ อื่น
ผู้ที่ ไม่ได้ รู้ เห็น ด้วย นั้น ต้อง ขาด ผล ประ โยชน์
เสีย ทรัพย์สิน สัมบัติ ของ ตน เพราะ ฉนั้น จึง เปน
ประ ทูษ ฐ ร้าย ส่วน แ่ง ด้ ัญญา นั้น จึง เปน
ด้ ัญญา ผิด กฎหมาย

ใน จำพวก ที่ ๒ นั้น คือ ดังนี้ ด้ ัญญา ไต ๆ
ที่ เปน ข้อ คัก แห่ง ความ คิด หมาย ใน การ ดำ เนิน
แห่ง ความ สำราญ ของ หมู่ ประชาชน กล่าว คือ มี
ข้อ ด้ ัญญา ใน กิจการ ไต ๆ ซึ่ง กฎหมาย ถือ ว่า
การ นั้น เปน เหตุ ที่ ทำให้ เกิด ความ เสีย หาย
แก่ ผล ประ โยชน์ ของ หมู่ ประชาชน ถึง แม้ จะ ไม่
เปน การ ผิด ต่อ กฎหมาย ซึ่ง จะ มี โทษ ใน อาญา
หรือ ต้อง เสีย เบี้ย ปรับ ใหม่ ใน กฎหมาย ประ ทูษ ฐ ร้าย
ส่วน แ่ง ก็ ดี ด้ ัญญา นั้น ก็ ไม่ เปน ด้ ัญญา

ตาม กฎหมาย พ้อง ร้อง ไม่ ได้

สิ่ง หรือ กิริยา ที่ กฎหมาย นับ ว่า เปน ข้อ คัก
แก่ ความ ดำ เนิน แห่ง ความ สำราญ ของ หมู่ ประชาชน นั้น

(๑) สิ่ง ที่เป็น อนุตราย แก่บ้าน เมือง เป็นต้น สิ่ง ที่เป็น ชาติัก
 ทำ สัญญา ค้ำ ขายกับ ชาวต่างประเทศ ที่ เป็น
 ชาติักของบ้าน เมือง ใน เวลา ที่ เมือง เป็นคัก
 สงคราม กันอยู่ สัญญานั้น เป็น สัญญา ผิด
 กฎหมายฟ้อง ร้องกัน ไม่ได้ ของ บ้าน เมือง
 นั้นมี ๗ อย่าง

(๒) สิ่ง ที่ อาจกระ ทำให้ เป็นอนุตราย แก่
 นำ ที่ ราชการ บ้าน เมือง เป็น ต้น เจ้าพนักงาน
 ผู้มีหน้าที่ ใน ราชการ ตาม ตำแหน่ง หรือใน
 ออฟฟิศใด ๆ จะ เอาหน้าที่ ราชการของตัว ไปกระ
 ทำ สัญญา ขาย หรือ แลกเปลี่ยน ให้กับ ผู้อื่น
 ให้ มา รับการ แทน ตน แลรับ เงิน เดือนแทนตนดังนี้
 ค้าดต้อง ถือ ว่า สัญญานั้น เป็นสัญญาผิดกฎหมาย
 ฟ้อง ร้องกัน ไม่ได้ (แต่ ใน เรื่อง การ ขาย เงิน
 เดือน ส่ง ใส่ง กฎหมาย ไทย) ตามวิ ธี อังกฤษ
 ใน เรื่อง แปน ชัน แด เงิน เดือน เขา มีกฎหมาย
 แปน ชัน บังคับต่างกัน คือ แปน ชัน นั้น เป็นเงินเดือน
 ที่ ให้ สำหรับการที่ ผู้นั้นได้ กระทำด่วงมาแล้ว เพราะ
 ฉนั้น เขา ยอม ให้ ขาย หรือ แลกเปลี่ยน ได้ แต่ ใน
 ส่วนเงินเดือนที่ได้ ให้เป็น ค่าจ้าง สำหรับการ ที่ ผู้นั้น
 กระทำ ประจำ อยู่ ในปัจจุบัน นั้น จะ เอาไป ขาย
 หรือ แลกเปลี่ยนไม่ได้ ที่ กฎหมายเขามีอยู่

เช่น นั้น เพราะ การ ที่ เรา กระจ่าง ทำ อยู่ ทุก วัน
 ใน ออฟฟิศ ไต ๆ ทุก แห่ง นั้น เป็น ประโยชน์
 แห่ง ความ สำราญ ของ หม่อม ประชาชน ทั่วไป
 โดย เหตุ นี้ ถ้า ยอม ให้ ทำ สัญญา ซื่อ ซาย กัน
 ได้ แล้ว ก็ เป็น อัน ผิด กฎหมาย เพราะ เป็น ข้ำ
 ค้ำ แก่ ความ ดำ เนิน แห่ง ความ สำราญ ของ หม่อม
 ประชาชน คือ ถ้า ผู้ ที่ มา รับ การ แทน นั้น
 ไม่ มี ความ สามารถ พอ ใน นำ ที่ ราชการ นั้น อย่าง หนึ่ง
 อีก อย่าง หนึ่ง ผู้ ที่ มา ทำ การ อยู่ เดิม นั้น ถ้า คง ทำ
 การ อยู่ แต่ เอา เงิน เดือน ไป ซาย เสีย แล้ว ผู้ นั้น ก็
 คง จะ มี ความ เกียจ คร้าน แต่ เป็น เหตุ ที่ จะ ทำ ให้
 ผู้ นั้น ได้รับความ ขัด สั้น ลง ด้วย ราชการ ใน นำ ที่
 ก็ คง จะ ไม่ ดำ เนิน ไป ได้ ตาม เวลา ที่ ควร

(๓) สัญญา ใน สิ่ง ที่ อาจ กระจ่าง ทำ ให้ เป็น
 อันตราย แก่ ความ รักษา พระราช กำนัด กฎหมาย
 การ ที่ จะ พิจารณา คดี ความ ใน ศาล ทั้ง ปวง ตัวอย่าง
 ของ สัญญา ที่ กล่าว นี้ คือ สัญญา ที่ จะมี คดี ใน
 โจรผู้ร้าย หรือ ผู้ กระจ่าง ทำ ผิด ใน อาญา อย่าง ไต
 อย่าง หนึ่ง เพื่อ จะ ไม่ ให้ ความ จริง เบียด เหย
 แต่ ให้ เป็น ที่ ขัดขวาง แก่ การ พิจารณา ให้ เป็น ที่

TUDC เลื่อน เลี้ย อำนาจ กฎหมาย แต่ ความ ยุติธรรม

(๔) สัญญาในการ ยุง อุดหนุนให้เขา เป็น ความกันโดยไม่มีมูลค่า ซึ่งผู้ที่จะเป็นเจ้าของ ความไม่มีอำนาจ ตาม กฎหมาย ที่ จะ พ้อง ร้อง หรือต่อสู้คดีนั้น ๆ ได้ แต่คนยุงอุดหนุนให้เขา เป็นความกัน โดยที่คน ไม่ได้ มีความเกี่ยวข้อง ด้วยกับผู้นั้น ใน ทางใด ทางหนึ่ง

(๕) สัญญา อุดหนุน สัญญาใดที่ ทำขึ้นมี ข้อ ความในเรื่อง สรรงทรัพย์ เมณ สัญญานั้น ใช้ไม่ได้ เช่น จ้างคน กระ ทำชำ เรา

(๖) สัญญา จำกัด อำนาจ อัน ชอบธรรม ของ บุคคลใน การ แต่ง งาน ตาม กฎหมาย เป็นสัญญา ใช้ไม่ได้ เพราะ กฎหมาย ถือ ว่า ข้อ ความ สัญญาเช่นนี้ เป็น ข้ำศึก แก่ ความ เจริญ แต่ ความ สำราญ ของ หมู่ ประชาชน เป็นต้น (ก) สัญญาว่าจะให้เงิน (ข) ๓๐๐๐ บาท ถ้า (ก) ไป แต่ง งาน กับ คน อื่น ไม่ แต่ง กับ (ข) แต่ (ก) หาได้ ให้เงิน ๓๐๐๐ บาท มันไว้แก่ (ข) ก่อนไม่ ใน สัญญาเช่นนี้ เป็น สัญญา จำกัด อำนาจ อัน ชอบธรรม ในการ แต่ง งาน ของ (ก) คือ แปล ว่า (ก) จะ ไป แต่ง งาน กับ คน อื่น ไม่ได้ นอกจาก จะ แต่ง งาน กับ (ข) คน เดียวเท่านั้น

โดยเหตุนี้ ถ้า (ก) ไปแต่งงาน กับ หญิงอื่น
เข้าเมื่อใด (ข) จะฟ้องร้องเรียกเงิน ๓๐๐๐ บาท
ตาม สัญญา ไม่ได้เลย

(๗) สัญญา ห้าม การ ค้ำ ขาย สัญญา ที่ เรียก
ว่า เป็น สัญญา ห้าม การ ค้ำ ขาย นั้น คือ สัญญา
ที่มี ข้อ ความ คัด รอน หรือ จำ กัด อำนาจ อัน ชอบ
ธรรม ของ ผู้ สัญญา ฝ่าย หนึ่ง ไม่ ให้ ประ กอบ
การ ค้ำ ขาย ใน กิจ รุระ ของ ผู้ หนึ่ง สัญญา เช่น นี้
สามารถ กระทำ อัน ตราย แก่ ผล ประ โยชน์ ของ
ประชาชน โดย ประการ ต่าง ๆ ดัง จะ กล่าว
ต่อไป นี้

(ก) เป็น เหตุ ที่ จะ คัด รอน การ งาน ของ
บุคคล ที่มี วิชา ความ สามารถ จะ ทำการ ได้ ใน กิจ
นั้น ๆ เมื่อ คัด รอน เด็ด ไม่ ให้ ผู้ หนึ่ง กระทำ การ
นั้น ได้ แล้ว ก็ เป็น อัน ชาติ ผล ประ โยชน์ ของ
บ้าน เมือง แด ของ ประชา ชน

(ข) อาจ กระทำ ให้ ความ พาก เพียร แข่งขัน
ที่จะ กระทำ การ งาน ให้ ดี ขึ้น กว่า กัน เล็ด ลม ถอย ลง
ในการ สิ่ง ใด หมด ความ แข่งขัน กัน เป็น สิ่ง ที่ นำ ความ
เจริญ แก่ บ้าน เมือง แด กระทำ ให้ ความ รั ใน วิชา
หรือ ขาย ค้ำ ขาย ต่าง ๆ เจริญ ขึ้น เพราะ ฉะนั้น เมื่อ ทำ

สัญญาบัตรขอไม่ให้ผู้หนึ่งพวกเพียร ทำการงาน ประ
 กอบการ ค้าขายให้ ดี กว่าคน อื่น แล้ว ก็ เป็น
 เหตุที่ กระทบ ทำให้ ความ เจริญ ของ บ้าน เมือง เด็ด
 ถอย ลง โดย เหตุนี้ สัญญาที่ ห้าม การ ค้าขาย
 นี้ ขอความ ว่า ผู้หนึ่ง จะไม่ ทำ การงาน หรือ
 ประ กอบการ ค้าขาย สิ่งใดเลย ที่ เดียว เช่นนี้ เป็น
 สัญญา ใช้ ไม่ ได้ ตาม กฎหมาย เพราะ เป็น ข้ำ
 ค้ำแก่ ความ ดำเนิน แห่ง ความ เจริญ ของ บ้าน
 เมือง แด่ หมู่ ประชาชน ถ้า เป็น แต่ ห้าม การ ค้า
 ขาย บาง สิ่ง บาง อย่าง เป็น ต้น ว่า จะไม่ ประ กอบ การ
 ค้าขาย ใน สินค้า หรือ การงาน บาง สิ่ง ใน ที่
 บาง ตำบล เช่นนี้ กฎหมาย ไม่ นับ ว่า เป็น ข้ำค้ำ
 แก่ ความ เจริญ ของ หมู่ ประชาชน เพราะ ฉะนั้น
 เป็น สัญญา ดี ตาม กฎหมาย แต่ ขอความ
 ที่ ห้าม นั้น ต้อง ไม่ เป็น การ เหลือ เกิน แต่ ต้อง
 มี สินค้า ตอบ แทน กัน อื่น ขอ สำคัญ ที่ จะ ต้อง จำ
 มี อยู่ ๓ อย่าง ดังนี้

(๑) การ ค้าขาย ที่ จะ ไม่ ทำ นั้น ต้อง มี
 กำหนด ให้ แน่ นอน ว่า สิ่งใด

(๒) ต้อง จำกั ด ที่ ตำบล ให้ แน่ นอน ว่า

จะ ไม่ ประ กอบ การ ค้าขาย สิ่งนั้น เฉพาะ แต่ ใน ตำบล นั้น

(๓) ต้อง มี กำหนด เวลา ด้วย

รวม สัญญา ๗ ชนิด ที่ ได้ ก่อตั้ง มา แล้ว น
อยู่ ใน จำพวก สัญญา ที่ เปน ข้ำ ค้ำแก่ ความ ดำ เนิน
แห่ง ความ สำราญ ของ ประชาชน

ใน จำพวก ที่ ๓ นั้น คือ ดังนี้ สัญญาใด
ซึ่ง แต่ ก่อน มา ยังไม่มี พระ ราช บัญญัติ ห้าม
จึงไม่ เปน สัญญา ผิด กฎหมาย ครั้น ภายหลัง
มี กฎหมาย เปน พระ ราช บัญญัติ ห้าม ไม่ ให้ ผู้ หนึ่ง
ผู้ ใด ทำ สัญญา ชนิด นั้น เหมือน อย่าง ที่
เคย ทำ มา แล้ว อีกต่อไป เมื่อ ก่อน ยังไม่มี พระ
ราชบัญญัติ รัชกาล ที่ ๔ ที่ ว่า การ เช่า ที่ เรือน โรง
ค้ำแพ ให้ มี หนังสือ สัญญา ค้ำกัน เวลา นั้น การ
เช่าไม่ จำ เปน ต้อง มี หนังสือ ก็ เปน สัญญา ต่
ตาม กฎหมาย แต่ ครั้น ภายหลัง เมื่อ มี พระ ราช
บัญญัติ รัชกาล ที่ ๔ บทนี้ ขึ้น แล้ว แต่ นั้น มา
การ เช่า เรือน โรง ค้ำแพ ต้อง มี หนังสือ ค้ำ กัน
ถ้าไม่ มี หนังสือ การ เช่า นั้น ก็ เปน สัญญา
ผิด กฎหมาย พ้อง ร้อง กัน ไม่ ได้ แต่ อีก อย่าง
หนึ่ง เรื่อง หนังสือ ค้ำ ค้ำ กัน ด้วย การ พนัน
เปน สัญญา ผิด กฎหมาย โดย ที่ มี พระราชบัญญัติ
อากร การพนัน ซึ่ง ห้าม มิ ให้ ผู้ ใด ผู้ หนึ่ง เล่น

การพนันต่าง ๆ เป็นคะแนนติดค้าง ถ้าขึ้น

เล่นติดค้างฟ้องร้องกันไม่ได้

ในเรื่องการพนันนี้ ถึงแม้หนังสือที่ติด

ค้างกัน จะเขียนลงเป็นหนังสือสัญญาธรรมดา

หรือสารกรมธรรม์ ตามพระราชบัญญัติอากร

การพนันปี ๑๓๓๕ นี้ เราต้องเข้าใจว่าฟ้องร้อง

กันไม่ได้ทั้งนั้น เพราะตามมาตรา ๓๐ มีความ

ชัดเจนว่า ถ้าเล่นการพนันต่าง ๆ เป็น

คะแนนติดค้าง แลวิวาทกันด้วยประการใด ห้าม

มิให้รับฟ้องไว้พิจารณา เพราะฉะนั้นเราต้อง

เข้าใจว่า จะมีหนังสือหรือไม่มีหนังสือ

หรือจะเป็นสารกรมธรรม์ก็ฟ้องกันไม่ได้ การ

ที่ลูกหนี้ทำหนังสือให้แก่เจ้าหนี้ หรือทำสาร

กรมธรรม์ให้หนี้ หนังสือนั้นเป็นแต่พยานว่า

คนทั้งสองเป็นหนี้สินกัน ก็เมื่อหนี้สินที่ติด

ค้างกันฟ้องร้องกันไม่ได้ตามกฎหมายแล้ว พยาน

ที่จะสืบว่าคนทั้งสองมีหนี้สินกันจริงนั้น ก็ไม่

มีประโยชน์ เรื่องหนี้สินการพนันที่ลูกหนี้เขียน

หนังสือให้แก่เจ้าหนี้ไว้แต่มีคดีกัน ก้ใช้ได้

หนังสือสารกรม

ธรรม์นั้นเป็นแต่

พยานให้เห็นว่า

เขาทั้งสองมีหนี้

สินแก่กัน

คดีสินไหม้ ตัวอย่าง แล้ว ให้ดู คำตัดสิน เรื่อง

ความ ระหว่าง เมือง พระพิ กาด แด พระเทพมฤ

อหนึ่งเรื่อง หนี้สิน ใน การ พนัน ถ้าถูก หนี้

เขียน ตัว เงิน ปลอม มิตร โนค บิลดอป เอกส์ เซ็น หรือ

เช็ก ให้ แก่ เจ้า หนี้ ในจำนวนเงิน ที่คน เล่นเสีย แล้ว

ตาม วิธ อิง กฤษ เจ้า หนี้ จะ ถอน ตัวเงิน นั้น มา

ฟ้องร้อง เรียกเงิน จาก ลูก หนี้ ไม่ได้ แต่ถ้าเจ้า

หนี้ ได้ เอาตัว เงิน นั้น ไป แก่ คน ที่ ตาม ผู้ที่ ได้ เสีย

ประ โยชน์ เปน สินจ้าง แดก เปดียน ไป ถูก คัด

ตาม กฎหมาย โดย ที่ ไม่ได้ รู้ ความ เต็ม ของตัว

เงิน นั้นแล้ว คน ที่ ตาม จะ เอาตัวเงิน นั้น มา ฟ้องร้อง

ได้ ในเรื่อง ตัวเงิน ต่าง ๆ ที่กล่าว นี้ มี ประเภท

ผิด กัน อย่างไร ให้ ดู หัว ข้อ เด็ก เซอร์ เรื่อง สัญญา

ของ พระ เดช พระคุณ เสนาบดี หน้า ๗๔, ๗๕.

อหนึ่ง ในเรื่อง การ พนัน ต่าง ๆ ตาม พระราช

บัญญัติ อากร การพนัน ปี ๓๑๓ นั้น มี หตาย ชนิด

บาง อย่าง ห้าม เปน อันขาด ไม่ ให้ เล่น บางอย่าง

ยอม ให้ เล่น แต่ ต้อง รับอนุ ญาต รัฐ บาต กัน

เพราะ ฉนั้น ในลักษณ สัญญา เรา ต้อง เข้า ใจ ว่า

TUDC การที่ เล่นพนัน บางอย่าง ไม่ เปน การ ผิดกฎหมาย

แต่เงินที่ติดค้างกัน ซึ่งเล่นเป็นคะแนนในการ
พนัน พ้องร้องกันไม่ได้ เพราะเป็นสัญญาผิด
กฎหมาย แต่ยังมีข้อที่ควรสงสัยอีกอย่างหนึ่ง
คือ ถ้าคนที่เล่นการพนันกัน ต่างคนต่างออก
เงินแต่ให้มีคนกลาง ผู้ที่ไม่เล่นด้วยถือเงินนั้น
อยู่จนกว่าจะเล่นแพ้ชนะกัน เงินนั้นจึงจะ
ให้แก่ผู้ชนะ ก่อนที่คนกลางยังไม่ได้มอบเงิน
ให้แก่ผู้ชนะ ผู้แพ้จะเรียกเงินนั้นกลับคืนจาก
คนกลาง หรือร้องคัดค้านไม่ยอมให้มอบเงิน
ให้แก่ผู้ชนะไปจะได้หรือไม่ การที่ให้คน
กลางถือเงินอยู่นั้น กฎหมายไม่นับว่าเป็น
การที่ใช้เงินกันเสร็จแล้ว เพราะฉะนั้นผู้ที่ออก
เงินให้คนกลางถืออยู่ อาจเรียกกลับคืนได้ แต่
ต้องเรียกเสียก่อน เวลาที่คนกลาง ยังไม่ได้ให้
เงินนั้นไปแก่ผู้ชนะ ที่กล่าวนี้ เฉพาะในเรื่อง
เล่นการพนัน ซึ่งกฎหมายนับว่าเป็นการเล่น
ต่อสู้กัน อย่าให้เข้าใจเลยไปถึงเรื่องรางวัล
เช่นเราเข้าทุนกันจะให้รางวัล แก่ผู้ชนะใน

เอเยนต์ ออกเงิน
 ทดรอง ให้ นาย
 ในการ เล่น พนัน
 นายไม่ ต้องใช้

อนึ่ง สัญญาในระหว่าง เอเยนต์ กับ นาย เอเยนต์
 เป็นผู้ จ่ายเงิน หรือ รับเงินใน การ เล่น พนันต่าง ๆ
 นั้น ไม่ เป็น สัญญา ที่ เสีย ใช้ ไม่ ได้ ที่ เดียว ตาม
 กฎหมาย เป็นแต่ถ้า เอเยนต์ ได้ ออก เงิน ทด
 รอง แทน นายใน การพนันนั้นแล้ว เอเยนต์ จะ พ้อง
 เรียก เงินที่ตนได้ ทดรองไป นั้น จาก นาย ไม่ได้ แต่ ถ้า
 เอเยนต์ ได้ รับเงินที่ตนได้ เล่นพนันแทนนายได้ ไว้ แล้ว
 นาย มีอำนาจ ที่ จะ เรียก เงิน นั้น จาก เอเยนต์ ได้
 เอเยนต์ ต้อง ส่ง เงินให้ นาย ตามที่ ตนได้ รับไว้
 เช่น ต้นเรา ให้ บ่าว เรา หรือ ผู้หนึ่ง ผู้ใด เล่นไฟ
 แทน เรา แต่ เรา ให้ เงินไว้ ๕ บาท แก่ ผู้ นั้น
 เพื่อ จะ ได้ เล่น ให้ เรา ถ้า ผู้ นั้น เล่น เสีย หหมด
 เงิน ๕ บาท แล้ว เอา เงินของ ตน ออก เล่น ต่อ ไป
 เพื่อ จะ แก่ ตัว ให้ เรา เช่นนี้ เมื่อ เลิก แล้ว เงิน ที่
 ผู้ นั้น ได้ ทดรอง ออกไป จะ มา เรียก เอา กับ เรา
 ไม่ได้ แต่ ถ้า ผู้ นั้น เล่น ได้ รวย มาก น้อย เท่าใด
 เรา มี อำนาจ ที่ จะ เรียก เงิน ที่ ผู้ นั้น เล่น ได้ ๆ ทั้งหมด
 แม้ บิด บังไว้ ไม่ ส่ง เงิน ให้ แก่ เรา ๆ มี อำนาจ พ้อง
 ร้อง ได้ ตาม กฎหมาย นี้ เป็น กฎหมาย อังกฤษ
 แต่ ถ้า มี คดีเช่น ศาล คง จะ เห็น ทางนี้ เหมือน กัน

เพราะ เห็นได้ชัด ว่า การ ที่เอเยนต์ ได้ ทดลอง
เงิน แทน นายใน การ เล่น พนัน นั้น เอเยนต์ เป็น
ผู้รู้ อยู่ แล้ว แต่ เป็น ผู้ เล่น เอง เงิน ที่เอเยนต์
คิด นาย จึง เป็น หนี้ สิ้น ที่ เกิด จาก การ พนัน เพราะ
ฉนั้น พ้อง ร้อง ไม่ ได้

ในเรื่อง ที่เอเยนต์ ได้ เงิน ไว้ แต่ ไม่ ส่ง เงิน ให้ เรา ๆ
มี อำนาจ เรียก ได้ เพราะ เป็น หน้าที่ ของ เอเยนต์
เมื่อ ได้ ทำ การ สิ่ง ใด ให้ นาย แล้ว แต่ ผล
ประโยชน์ ที่ เกิด จาก การ นั้น เป็น ททรัพย์ สัมบัติ
ของ นาย ทั้ง สิ้น จะ เอา เงิน ของ นาย ไป ใส่
กระ เป้า ตน เค้า เอง ไม่ ส่ง ให้ นาย เช่น นี้
ไม่ เป็น หนี้ สิ้น ที่ เกิด จาก การ พนัน เพราะ การ
พนัน นั้น ขาด ตอน มา แล้ว เมื่อ เงิน อยู่ ใน มือ เอเยนต์
ก็ เหมือน อยู่ ใน มือ นาย เหมือน กัน โดย เหตุ นี้
กฎหมาย จึง ไม่ ยอม ให้ เอเยนต์ มี อำนาจ เอา เงิน ของ
นาย ไว้ ได้

หมวดที่ ๗

การ แปล สัญญา

ในเรื่อง สัญญา ต่าง ๆ ที่ ได้ กล่าว มา แล้ว ข้าง

กฎหมาย ต้อง มี รูปอย่างใด แต่ต้อง มีอาการ
อย่างไรจึง จะเป็น สัญญาที่ ถูก ต้อง พ้อง ร้อง กัน ได้
ใน หมวด นี้ จะได้อธิบาย ถึง เรื่อง การ แปร ข้อ
ความในสัญญา ซึ่ง เป็น ข้อสำคัญ อย่างหนึ่ง
ใน ลักษณะสัญญา ดัง ซึ่งเป็น หลัก ที่ เรา จะ ต้อง
จำไว้ ใน การ แปร สัญญานั้น มีดังนี้

สิ่งสำคัญที่จะ

๑ ความ ตั้งใจ อันแน่นอน ของผู้สัญญา

ต้องรู้ ในการ

๒ การ แปร ถ้อยคำ ที่มี อยู่ในสัญญาตาม

แปร ข้อ ความ

ธรรมเนียม ของ การ คำขาย แต่ธรรมเนียม

ใน สัญญา มี

ของ ราษฎรใน เมือง นั้น ตำบล นั้น

๔ อย่าง

๓ พยาน ที่จะ สืบ แปร ข้อ ความ ที่ ได้ เขียน ลง

เป็น ตัวอักษร

๔ การ ที่ จะยก เอา กฎหมาย ต่าง ประเทศ มา

ใช้ ใน การ แปร ข้อความใน สัญญา

ในข้อ (๑) ที่ จะรู้ว่า ความ ตั้งใจ ของผู้

สัญญาได้ มี อย่างไร นั้น ใน ชั้นต้น ต้อง เก็บ เอา

ข้อ ความ ซึ่ง มี อยู่ใน สัญญา นั้น ทุก ข้อ เป็น

TUDC ประมาณ

ถ้า ข้อ สัญญาไม่ได้กล่าวชัด เจน

แล้ว ต้องใคร่ ครวญ เอาตาม ข้อ ความ ที่มี อยู่ในสัญญา นั้น ว่า คน ธรรมดา จะมี ความ ตึงใจอย่างไร ที่ ได้ ทำ สัญญา เช่น นั้น ลง เป็น ต้น สัญญา ว่า จะ ใช้ เงิน ให้ แต่ไม่ ได้ กล่าว ว่า จะ ใช้ ให้ กับใคร ต้อง สันนิฐาน เอา ว่า จะ ใช้ เงิน ให้ แก่ ผู้ อื่น ฝ่าย หนึ่ง ใน สัญญา นั้น ไม่ใช่ คน ขึ้น หรือ อื่น อย่าง หนึ่ง ถ้า คน ผู้ หนึ่ง สัญญา ว่า จะ ใช้ เงิน หรือ จะ ทำ การ สิ่งใด ให้ แก่ ผู้ สัญญา อื่น ฝ่าย หนึ่ง โดย ทัน ที ใน เมื่อ ผู้ อื่น ฝ่าย หนึ่ง สั่ง ให้ ทำ การ นั้น เมื่อใด หรือ เรียก เงิน เมื่อใด เช่น นี้ คำ ที่ ว่า ทัน ที ใน สัญญา ต้อง เข้าใจ ว่า ผู้ นั้น จะ ต้อง มี เวลา พอ สัมควร เพื่อ ที่ จะ ทำ การ นั้น ได้

ใน ข้อ (๒) ถ้อย คำ ที่มี อยู่ในสัญญา ทั้งหมด ตาม ธรรมดา ต้อง แปร ตาม คำ สำคัญ ที่ เขา ใช้ กัน เว้นไว้ แต่ ได้ กล่าว ไว้ ใน สัญญา โดย ชัด เจน ว่า คำ นั้น มี คำ แปร เป็น พิเศษ เฉพาะ คำ ใน ส่วน หนึ่ง ต่าง หาก แต่ ถ้า ใน กิจ การ บาง อย่าง หรือ ใน ที่ บาง คำ บด ตาม ธรรมเนียม เขา เข้าใจ คำ แปร กว่า คำ สำคัญ ที่ ใช้ กัน ใน ที่ อื่น โดย ธรรมดา เป็น ต้น ใน เมือง บ้าน นอก บาง แห่ง พูด กัน ว่า (ก)

TUDC คิด เงิน (ข) & บาท ตาม คำ สำคัญ ของ ชาว เมือง

นั้น เขาเข้าใจกันว่า (ก) เป็น ลูกหนี้ (ข)

๔ บาท แต่ถ้าใน กรุงเทพฯ หรือในเมืองอื่น ๆ

ก็คงเข้าใจกันว่า (ข) เป็น ลูกหนี้ (ก)

๔ บาท เพราะฉะนั้น เราต้อง แปล คำใน สัญญา

ตาม คำสามัญ ที่ ผู้สัญญา เขาใช้กันใน ที่นั้น

คำบด นั้น อีก อย่าง หนึ่ง ตามธรรมเนียม นิยม ราษฎร

ชาว ส่วน ที่ เป็น พ่อค้า แม่ค้า ชาย ลูกไม้ หรือ

ชาย ฝืน นับ ส่ง ให้ ผู้รับช่วง เป็น จำนวน ๓๐๐

หรือ ๓๐๐๐ เวลา ที่ นับ ส่ง กัน ผู้ชาย ต้อง

เอา ลูกไม้ หรือ ฝืน นั้น ได้ คะแนน ให้ เมื่อ เวลา

นับได้ ๓๐๐ หรือ ๕๐ เสมอไป ตามธรรมเนียม

ที่เขาเคย กัน ใน การ ซื้อ ขาย สิ่งของ เช่น นี้ เมื่อ มี ข้อ

สัญญา ว่า ซื้อ ๓๐๐ หนึ่ง หรือ ๒๐๐ ไม่มี ว่า ผู้ชาย

จะให้ เกิน จำนวน นั้น ก็ได้ แม้ มี คดี กัน กัน ถ้า ฝ่าย

โจทก์ ดืบได้ เรา ต้อง คิด สัน ว่า ๓๐๐ หนึ่ง ต้อง

มี คะแนน เกิน ด้วย ตามธรรมเนียม ที่ เขา เคย กัน

ใน การ ค้าขาย สิ่ง ของ ชนิด นั้น ใน ที่ คำบด นั้น

นอกจาก ธรรมเนียม พิเศษ ที่ เขา ใช้ กัน ใน การ

ค้าขาย สิ่ง ของ หรือ กิจ การ บาง อย่าง ใน ที่ คำบด บาง

TUDC แห่ง ที่ จะ ต้อง แปล ถ้อยคำ ใน สัญญา ตาม

ธรรมเนียม พิเศษ นั้น หรือ เว้นไว้แต่ถ้อยคำที่ใช้ใน
สัญญา ผู้สัญญา จะได้ กล่าวไว้ ชัดเจน ว่า
จะไม่ แปร แต่ เข้าใจ กัน อย่าง ธรรมเนียม พิเศษ แล้ว
เรา ต้อง แปร ตาม ธรรมเนียม คำ **สามัญ** ที่ใช้ กัน

ใน ข้อ (๓) ตาม ข้อบังคับกฎหมายธรรม
ดา แม้ข้อความใด ที่ได้ เขียน ลง เป็น ตัว อักษร
ใน สัญญา แล้ว ต้อง แปร ตาม ตัว อักษร ที่ อ่าน
เข้าใจ ได้ นั้นเอง จะ เอา พยาน บุคคล มา พุด ด้วย
ปาก เปิด ความ แปร คำ ที่ เขียน ลง ไว้ ใน สัญญา
แล้ว นั้น ไม่ได้ เป็น อัน ชาติ แต่ มี ข้อยก เว้น
เมื่อ พยาน บุคคล มา เปิด ความ ด้วย เรื่อง ธรรมเนียม
ดัง ได้ กล่าว แล้ว ข้าง ต้น อย่าง ๓ หรือ มา แปร คำ ที่
เป็น ศัพท์ อย่าง หรือ แปร คำ ซึ่ง เป็น ภาษา
ต่างประเทศ อย่าง ๓ กฎหมายยอมให้ พยาน บุคคล
มา เปิด ความ แปร ถ้อย คำ ที่ เขียน ลง เป็น ตัว
อักษร นั้นได้ แต่ อีกอย่าง ๓ เมื่อ ข้อความ ที่
เขียน อยู่ ใน สัญญา อ่าน ได้ ชัดเจน ดี แต่ ก็นึก ความ
ส่อ ทาง กฎหมาย ยอมให้ พยาน มา เปิด ความ
ด้วย ปาก แปร ตัว อักษร ที่ เขียน นั้นได้ แต่ ถ้า
ใน สัญญา ที่ เขียน เป็น อักษร มี ข้อความ เข้าใจ

ไม่ได้ว่าจะ เปลี่ยนอย่างไร จึง จะ ถูก เป็น คับ
 ในหนังสือสัญญา มี ช่องว่าง ทั้งไว้ ไม่ได้เขียน
 สิ่งใด ลง หรือเขียน เป็น ข้อหรือ รูปอย่างใด
 ที่เข้าใจไม่ได้แล้ว จะ เอาพยาน มาเบิกความ
 ด้วย ปาก แปล สัญญา นั้นไม่ได้ เพราะเหตุ ฉะนั้น
 เมื่อ เข้าใจไม่ได้จริง ๆ แล้ว หนังสือ สัญญา
 ฉบับ นั้น ก็เป็น อันใช้ ไม่ได้ ตาม กฎหมาย

ใน ข้อ (๔) ตาม วิธี อังกฤษ สัญญา ซึ่ง
 เกี่ยว ข้อง ใน เรื่อง ที่ดิน ที่ อยู่ใน เมือง ต่างประ
 เทศใด ๆ ก็ดี ถ้าเกิดพิพาท กัน ขึ้น ต้อง เอา
 กฎหมาย ของประเทศ นั้น ๆ มาใช้ ใน การ แปล
 แล พิจารณา ทั้ง สิ้น สัญญาอย่าง อื่นนอกจาก
 เรื่อง ที่ ดิน แล้ว เขา แยก เป็น สองอย่าง คือ

(๑) ส่วน รูป ของ สัญญา ที่ จะ ผิด หรือ
 ถูก กฎหมายอย่างไร นั้น เขา แปลตามกฎหมาย
 ของ บ้าน เมือง ที่ สัญญา นั้นได้ ทำ ขึ้น

(๒) ส่วน การ ปฏิบัติ ตาม สัญญา หรือ
 การ ผิด สัญญา เขา แปล ตาม กฎหมาย ของ
 บ้าน เมือง ที่ ผู้ สัญญา ทั้งสอง ฝ่าย ได้ สัญญา กัน
 ไว้ว่า จะ กระทำ การ สิ่งใด ให้ แก่กัน ตาม
 สัญญา ในเมือง นั้น เว้นไว้ แต่เขา ทั้งสอง จะ ได้

มีความตั้งใจกันไว้ว่า การปฏิบัติ ตาม หรือ
 ฝ่ายใดกระทำผิดสัญญา จะให้พิจารณา แด่แปด
 ตามกฎหมาย ของ บ้าน เมือง ที่ สัญญา นั้น ได้ ทำ
 ขึ้น อย่าง เดียว แต่ใน เรื่อง ที่ จะ พ้อง ร้อง กัน
 ใน การ ผิด สัญญา ต้อง พ้อง ร้อง กัน ตาม
 กฎหมาย ของ บ้าน เมือง ที่ ผู้ ทั้ง สอง มี คดี ขึ้น แก่ กัน
 (เรื่อง นี้ เป็น กฎหมาย อังกฤษ)

หมวดที่ ๘

ข้อบังคับกฎหมาย

ใน เรื่อง โอน อำนาจ อัน ชอบ ธรรม
 ใน สัญญา

ใน เรื่อง โอน อำนาจ อัน ชอบ ธรรม ใน สัญญา นั้น
 ที่ ๑ เรา ต้อง รู้ ก่อน ว่า เรามี อำนาจ ตาม
 กฎหมาย เพียง ไร ใน การ ที่ จะ ยก อำนาจ
 อัน ชอบ ธรรม ของ เรา ที่ เรา ได้ มี ตาม สัญญา นั้น ๆ
 ให้ แก่ ผู้ อื่น ได้ ตาม กฎหมาย ผู้ ที่ จะ ได้ รับ ผล ตาม
 ข้อ สัญญา จาก ฝ่าย นั้น อาจ มี อำนาจ ที่ จะ โอน
 อำนาจ อัน ชอบ ธรรม ของ ตน ใน สัญญา ให้ แก่ ผู้ อื่น

TUDC ได้ บาง อย่าง ด้วย การ ๒ ประการ คือ

ผู้ที่มีอำนาจตาม
สัญญา อาจโอน
อำนาจ ให้ผู้อื่น
ได้ด้วยอาการ ๒
อย่าง
ความ จำ ต้อง
ทำตามสัญญา
โอนไม่ได้

๑ โดยมี คำสั่ง หรือ แสดง อาการ ยกให้ โดย
ชัดเจน หรือ
๒ ตาม ข้อบังคับของกฎหมายที่ยอมให้ โอนได้
ถ้า เมื่อ ผู้ที่ จะ ได้ รับ ผล นั้น ตาย หรือ ดับ กระจาย
ประการใด
แต่ ผู้ที่ จะ ต้อง ทำ การ สิ่งใด ให้ แก่ ฝ่าย นั้น ตาม
สัญญา นั้น จะ เอา ความ จำ ต้อง ทำ ของ ตน
ที่จะต้อง ปฏิบัติ ตาม ข้อสัญญา ไป ยกให้ โดยมี คำสั่ง
หรือ แสดง อาการ อย่างใด เอา ตาม ชอบ ใจ นั้น ไม่ได้
นอกจาก จะ ได้ ยิน ยอม ด้วย กัน ทั้ง สอง ฝ่าย ถ้า
(ก) ตก ลง สัญญา กัน กับ (ข) ว่า (ก) จะ ใช้
เงิน ที่ (ข) เป็น หัก ผู้ มี ชื่อ อยู่ สัญญา ใน ระหว่าง
(ก) กับ (ข) นี้ ถึง จะ เป็น สัญญา ดี ใน
ระหว่าง เขา ทั้ง สอง นั้น ก็ จริง แต่ ไม่ สามารถ
จะ ช่วย ให้ (ข) หลุด พัน หัก เงิน ได้ เลย คือ
แปล ว่า (ข) ไม่ หลุด จาก หน้า ที่ ๆ จะ ต้อง
ใช้ เงิน ให้ แก่ ผู้ มี ชื่อ ที่ เป็น เจ้า หัก นั้น แต่ ทั้ง
ไม่ สามารถ ที่ จะ ให้ ผู้ มี ชื่อ ที่ เป็น เจ้า หัก (ข) ไป
ฟ้อง ร้อง เรียก เงิน จาก (ก) ได้ เว้น ไว้ แต่ เขา
ทั้ง ๓ คน จะ พร้อม ใจ กัน ผู้ มี ชื่อ ที่ เป็น เจ้า หัก
จะ ยิน ยอม รับ เอา (ก) เป็น ลูก หัก แทน (ข)
ตาม ที่ (ก) กับ (ข) ได้ ตก ลง กัน

หนึ่ง การโอนความ จำ ต้อง ทำ ของ ผู้ ที่ จะ
 ต้อง ปฏิบัติ ตาม สัญญา นั้น อาจ มี ได้ แต่ คน ที่ ๓
 จำ ต้อง รับ โอน เมื่อ เวลา ที่ ผู้ ที่ จะ ต้อง ปฏิบัติ ตาม
 สัญญา นั้น ตาย หรือ ล้ม ละ ดาย ใน เรื่อง นี้ ตาม
 กฎหมาย ผู้ใด ได้รับ มรดก ผู้ นั้น ต้อง รับ ผิด ชอบ
 ให้ ได้ กฎหมาย เดิม ๓ ลักษณะ ก หนึ่ง มาตรา ๘ หน้า ๒๐๘
 บัด นี้ จะ ได้ อธิบาย ข้อยกเว้น ของ กฎหมาย ใน การ
 โอน อำนาจ ใน สัญญา ด้วย แสดง กิริยา
 เป็น คำ สั่ง ชัด เจน แต่ การ โอน อำนาจ หรือ ความ
 จำ ต้อง ทำ โดย ที่ ผู้ มี อำนาจ หรือ ความ จำ ต้อง ทำ
 นั้น ตาย หรือ ล้ม ละ ดาย

การโอน อำนาจ ซึ่ง เป็น อำนาจ ที่ จะ ทำ ได้
 เฉพาะ ตัว โอน ไม่ ได้ เช่น สัญญา ว่า จะ
 แต่ง งาน เรา จะ โอน อำนาจ ไป ให้ ผู้ อื่น
 แต่ง งาน แทน เรา ดัง นี้ ก็ เป็น การ เห็น ได้ ชัด ว่า
 โอน ไม่ ได้ แต่ อำนาจ ใน สัญญา อย่าง อื่น
 นอก จาก อำนาจ ใน สัญญา ซึ่ง เป็น การ เฉพาะ
 ตัว แล้ว กฎหมาย ยอม ให้ โอน ได้ บาง อย่าง
 เพราะ ฉนั้น ถ้า จะ ว่า แต่ เฉิน ๆ แล้ว อำนาจ ใน
 สัญญา จะ ไป โอน ให้ แก่ ผู้ อื่น ไม่ ได้ เป็น ต้น ถ้า
 (ก) แทน หัน (ข) อยู่ ๑๐๐ บาท แต่ (ข)
 จะ โอน อำนาจ ให้ (ค) ดัง นี้ (ค) จะ ไป

อำนาจ ตาม
 สัญญา ใน สิ่ง
 ที่ ตน จะ ทำ ได้
 เฉพาะ ตัว คน
 เดียว โอน ไม่
 ได้

ห้อง ร้อง (ก) ไม่ได้ เว้นไว้แต่ (ค)
 จะห้องในชื่อของ (ข) ในเรื่องนี้มีข้อยก
 เว้นคือตัวเงินต่าง ๆ ดังได้กล่าวแล้วข้างต้นว่า
 ผู้ที่ได้รับโอนไปห้องร้องในชื่อของตนเองได้ที่
 กฎหมายยอมให้โอนอำนาจได้ ในเรื่องตัวเงิน
 ต่าง ๆ นี้ เพราะหวังประโยชน์แก่การค้าขาย เพื่อ
 จะให้การค้าขายดำเนินไปโดยสะดวกไม่ต้องเสียเวลา
 อื่นในการโอนอำนาจต่าง ๆ ในสัญญาให้แก่
 ผู้อื่น ที่เป็นสิ่งซึ่งกฎหมายยอมให้โอนได้
 ผู้ที่ได้รับโอนไป จะมีอำนาจเกินกว่าเจ้าของ
 อำนาจเดิมไม่ได้ เว้นไว้แต่ตัวเงินอย่างเดียว
 ที่ผู้ได้รับโอนมีอำนาจเกินกว่าเจ้าของเดิม เรื่อง
 นี้ได้กล่าวไว้ ในหมวดที่ว่าด้วยสัญญาการพนัน
 นั้นแล้ว

ผู้รับโอนอำนาจ
 จะมีอำนาจเกิน
 กว่าผู้โอนไม่ได้

หมวดที่ ๗

สัญญาสิ้นอายุ

ในหมวดนี้ จะได้อธิบายถึงเรื่องอายุของ
 สัญญา ที่จะมีกำหนดอยู่ได้เพียงใด ตาม
 กฎหมาย ถ้าจะพูดพอเป็นเค้าในลักษณะสัญญา
 หมวดนี้ ก็พอจะนับได้ว่าเป็นที่สุด ในกฎหมาย

ธรรมดา สัญญาต่างๆ เมื่อ มี ผู้กระทำขึ้น
 แล้ว สัญญา นั้น เป็น สิ่ง ที่ กระทำให้ เกิด อำนาจ
 อัน ชอบธรรม แต่ ความ จำ ต้อง ทำ ขึ้น ใน ระหว่าง
 ผู้สัญญา ทั้ง สอง ฝ่าย เพราะฉะนั้น เมื่อ สัญญา
 ขึ้น อายุ ผู้ ทั้ง สอง ฝ่าย ก็หลุดพ้น จาก อำนาจ อัน ชอบ
 ธรรม แต่ ความ จำ ต้อง ทำ โดย ที่มี อำนาจ อัน
 ชอบธรรม แต่ ความ จำ ต้อง ทำใหม่ แทน ขึ้น อย่างหนึ่ง
 หรือ มิ ฉะนั้น ก็ หลุด พ้น ไป เฉย ๆ การ ที่ ผู้สัญญา
 ทั้ง สอง ฝ่าย ได้ หมด อำนาจ แต่ หลุด พ้น จาก
 ความ จำ ต้อง ทำ โดย ที่มี อำนาจ ใหม่ แต่ ความ
 จำ ต้อง ทำใหม่ แทน ขึ้น นั้น ก็คือ ที่ ฝ่าย หนึ่ง
 กระทำ ผิด สัญญา อย่าง หนึ่ง หรือ ผู้ ทั้ง สอง ฝ่าย
 ทำ สัญญา กัน ขึ้น ใหม่ ตบ ต่าง สัญญา เก่า
 มีหลาย ทาง ที่ สัญญา จะ สิ้น อายุ ได้ แต่ ใน ที่ นี้
 จะ แบ่ง เป็น ๓ ทาง คือ

๑	สัญญา สิ้น อายุ ไป ก่อน ที่ ฝ่าย ใด กระ ทำ ผิด สัญญา	สัญญา สิ้น อายุ ได้ ด้วย เหตุ,
๒	สัญญา สิ้น อายุ ไป เมื่อ ฝ่าย ใด ฝ่าย หนึ่ง กระ ทำ ผิด สัญญา	๓ ประการ
๓	อำนาจ อัน ชอบธรรม ที่ เกิด ขึ้น ใหม่ จาก การ ผิด สัญญา นั้น สิ้น อายุ ด้วย	

ใน ข้อ ๑ ที่ว่าสัญญาสิ้นอายุไป ก่อนที่ฝ่ายใด
กระทำผิด สัญญานั้น แยก เป็น กิ่ง ๒๒๓

๓ ชนิด ดังนี้

(ก) โดยได้กระทำตาม สัญญาครบ บริบูรณ์
คือ แปลว่า เมื่อ ข้อ สัญญา ทุก ข้อ ผู้สัญญา
ได้ ปฏิบัติ ครบ ถ้วน ทุก อย่าง หนึ่ง ถ้า ใน สัญญา
มี กำหนด เวลาไว้ว่า การ กระทำ ตาม สัญญา
ต้อง กระทำให้ ครบ ถ้วน ใน กำหนด เวลา นั้น ถ้า
ไม่มี กำหนด เวลา ก็ต้อง ถือเอา เวลา อัน สมควร
เป็น ประมาณ ตาม เหตุ ผล ของ สัญญา หนึ่ง
ผู้ที่ จะ ได้รับ ผล ตาม ข้อ สัญญานั้น ไม่ จำ เป็น
ต้อง ร้อง ขอ หรือ ตักเตือนให้ ฝ่าย โฉน กระทำ
ตาม สัญญา ให้ ครบ ถ้วน เว้นไว้แต่จะ ได้ มี ข้อ สัญญา
กัน ปรากฏ ว่า จะ ต้อง ร้อง ขอ หรือ ตักเตือน ก่อน
ฝ่าย โฉน จึง จะ กระทำ ตาม สัญญา แต่ ถึงแม้ว่า ใน เรื่อง
เงิน หนี้ สิ้น ที่ ฝ่าย หนึ่ง เขียน หนังสือ สำคัญ ให้ ไว้ มี
ความ ว่า “ ถ้า ท่าน จะ เอา เงิน ของ ท่าน ข้าพเจ้า
จะ ยอม ไซ้ ให้ เมื่อ เวลา ท่าน เรียก ” ตาม ขรรพคา
ผู้ เจ้า หนี้ อาจ พ้อง ร้อง เรียก เงิน ได้ ตาม หนังสือ ฉบับ
นั้น โดย ไม่ ต้อง เรียก ก่อน 31/10/2564

(๑) โดยความยินยอม ทั้ง สอง ฝ่าย
 สัญญาเดิม อาจ โดย ที่ ทั้ง สอง ฝ่าย ได้ มี สัญญา
 กัน ขึ้นใหม่ ดบ ต่าง สัญญา เก่า หรือ แก้ไข ข้อสัญญา
 เก่า แต่ได้ ทำ โดยที่ มี สิ้น จ้าง ที่พอ เพียงตามกฎ หมาย
 ใน เรื่อง นี้ เมื่อ ผู้ ทั้ง สอง ฝ่าย คง พยายาม ใจ กัน
 ชัด ชำ สัญญาเก่า หรือ แก้ไข สัญญาเก่า ดัง นี้
 ก็ เป็น สิ้น จ้าง ที่ พอ เพียงตาม กฎหมาย แต่ ต้อง
 เข้า ใจ ว่า สัญญาใหม่ ที่ ทำ ขึ้น นั้น ต้อง มี รูป
 เหมือน กับ สัญญา เก่า หรือ ดี ยิ่ง กว่า จึง จะ ดบ
 ต่าง ได้ เช่น ต้น สัญญา เก่า เป็น หนังสือ สัญญาใหม่
 ปากเปล่า ดบ ต่าง กัน ไม่ได้ ต้อง เป็น หนังสือ
 เหมือน กัน หรือ เป็น หนังสือ ทำ ที่ อำเภอ ซึ่งมี
 น้ำ หนัก ยิ่งกว่า ตาม กฎหมาย

(๒) โดยที่ เป็น การ จำ เป็น ซึ่ง ไม่ สามารถ
 จะ ทำ ได้ ตาม ข้อ สัญญา

ใน เรื่อง นี้ คือ เมื่อ สัญญา ได้ ทำ ลง แล้ว มี เหตุ
 ยัน จำ เป็น เกิด ขึ้น ที่ กระทบ ให้ ปฏิบัติ ตาม ข้อ
 สัญญา ไม่ได้ โดย อำนาจ กฎหมาย หรือ สิ่ง
 ของ ที่ เป็น มูล แห่ง สัญญา นั้น สูญหาย เป็น อัน ตราย
 ไป เสีย ก่อน โดย ที่ ไม่ใช่ ความ ผิด ของ ผู้ ที่

สัญญาว่าจะ กระทำสิ่งใดแก่ของนั้น เป็น ต้น (ก)
 สัญญาว่าจะ กระทำ การ สิ่งใดใน เรือน (ข) แต่
 เมิ่ญไฟให้มเรือน (ข) เสียก่อน เวลา หรือ
 อีกอย่าง ๓ ใน เรือน สัญญาว่าจะ ทำ การงานด้วย
 ผู้มีศน เณการ ศว ผู้นั้น มาตาย ลง จึง เป็น
 เหตุ ซึ่ง อาจ กระทำไม่ได้ ตามสัญญา หรือ อีก
 อย่าง ๓ การ ที่ทำไม่ได้ นั้น เพราะเป็น ความ
 ผิด ของฝ่าย โน้น

ใน ข้อ ๒ ที่ว่า สัญญา สิ้นอายุไป เมื่อฝ่ายใด
 กระทำ ผิด สัญญา นั้นดังนี้

เมื่อฝ่ายใดกระทำผิดในการปฏิบัติตามข้อสัญญา
 ซึ่ง ตน รับว่า จะ ทำการ นั้น แม้ ถ้ายังไม่ ถึง เวลา
 ที่ กำหนดไว้ว่า การ ที่ทำ จะต้อง แล้ว เสร็จ ใน
 กำหนด เวลา นั้น ฝ่าย ผู้ที่ รับว่า จะทำได้ กระทำ
 สิ่งใด ลง ซึ่ง เป็น เหตุ ให้ เห็น ได้ชัด ว่า การนั้น
 คง จะ แล้วไม่ทัน ก็ดี หรือปฏิเสธ ที่ เดียวว่าจะ
 ไม่ ทำ ตาม สัญญา ก็ดี ผู้ที่ จะ ได้ รับผล อาจถือ
 เขาได้ว่า เป็น การ ผิด สัญญา แต่ไม่ จำเป็น ต้อง
 รอคอย จนให้ เวลา ที่ กำหนดไว้ นั้น มา ถึง ก่อน

การ ผิด สัญญา มี ผล แก่ฝ่าย โน้น อย่างไร

TUDC การ ผิด สัญญา นั้น กระทำ ให้ ผู้ อีก ฝ่าย หนึ่ง มี

อำนาจ^๕ ตาม กฎหมาย ในการฟ้อง ร้องเรียก
ค่าปรับใหม่ หรือ ในสัญญา บางอย่าง อาจ
ฟ้อง ร้อง ขอให้ ศาลบังคับ ให้ฝ่าย โฉนด^๖กระทำ ตาม
สัญญา ให้จงได้

วิธี กำหนด ค่าปรับ ที่ จะเรียก ค่าปรับใหม่ ต้อง
คิด ตาม จำนวน เงิน ที่ เสีย หาย ไป เท่า ไร ตรง ๆ
โดย ที่ ฝ่าย โฉนด ทำผิด สัญญา จะ เรียก เกิน
กว่า นั้น ไม่ได้ จำนวน เงิน ที่ เสีย หาย เป็น
พิเศษ ถึงแม้ จะ เนื่อง จาก การผิด สัญญา นั้น
ก็ดี แต่ เนื่อง โดย โทศ เรียกไม่ได้ เว้นไว้
แต่ จะ เป็น สิ่ง ที่ เห็น ชัด ว่า ฝ่าย โฉนด ใจ^๗ แน่ แล้ว
ว่า ถ้า คน ทำผิด สัญญา ความเสียหาย พิเศษ^๘
คง จะ เนื่อง เกิด ขึ้น ด้วย นอก จาก ความเสียหาย ตรง ๆ
แต่ ผู้ โฉนด ได้รับ ร้อง ไว้ ว่า จะ รับผิดชอบ ให้ หรือ รับผิดชอบ
ช่วย แต่ อย่างไร ก็ดี ค่าปรับใหม่ อันนี้ แม้
กฎหมาย มี ชัด ไว้ ชัด เจน ว่า จะ ต้อง ปรับ เพียง
เท่านั้น แล้ว ต้อง ปรับ ตาม กฎหมาย

อนึ่ง ถ้า การ ผิด สัญญา ไม่ได้ กระทำให้ ฝ่าย โฉนด
ต้อง รับผิดชอบ ความเสียหาย อย่างไร แต่ ไม่ได้ มี
กฎหมาย กำหนด อัตรา ค่า ปรับ ไว้ ด้วย แล้ว ตาม
ธรรมดา ศาล จะ ปรับใหม่ ให้ พิเศษ หนึ่ง ก็ ได้

ค่าดอกเบี้ยในเงินค่าเสียหายนั้น

จะเรียกได้หรือไม่

ค่าเสียหายใน
เรื่องผิดสัญญา
จะคิดดอกเบี้ย
ด้วยไม่ได้

ตาม กฎหมาย บรรณาคา
เสียหาย จะคิดเอา ด้วยไม่ได้
ได้ มี แจ้ง อยู่ใน ข้อ สัญญา ว่า
ให้ แก่ ก็น ด้วย

เรื่อง ดอก เบี้ย ใน ค่า
เว้นไว้ แต่ จะ
จะ คิด ดอก เบี้ย

การที่จะขอ ให้
ศาล บังคับ ให้ ผู้
กระทำผิดสัญญา
ให้ จึง ได้ ต้อง เป็น
ใน เรื่อง ที่ คิด
เงิน ไซ้ เป็น ค่า
เสียหาย แทน
ไม่ได้

การ บังคับ ให้ กระทำ ตาม สัญญา ให้ จึง ได้
ใน เรื่อง นี้ คือ จะ ขอ ให้ ศาล บังคับ ให้ ฝ่าย โนน
กระทำ ตาม สัญญา แต่ ไม่ เรียก ค่าเสียหาย นั้น
ผู้ ที่ จะ ได้ รับผิดชอบ ตาม สัญญา มี อำนาจ ที่ จะ ขอ ให้
ศาล บังคับ ได้ บาง ที่

ใน เรื่อง สัญญา บาง อย่าง ที่ กฎหมาย ยอม
ให้ ศาล บังคับ ให้ ผู้ โนน กระทำ ตาม สัญญา ให้ จึง ได้ นั้น
คือ จำ พวก สัญญา ที่ จะ เปลี่ยน ไซ้ เงิน ให้ เป็น ค่า เสีย
หาย ใน การ ผิด สัญญา แทน ไม่ได้ เพราะ ที่ จะ ไซ้ เงิน
ทำ ขวัญ ให้ ก็ คง จะ ไม่ พอ กับ ความ เสียหาย ของ ผู้
อีก ฝ่าย หนึ่ง ที่ ได้ เสียหาย ไป ใน เรื่อง นี้ ตาม บรรณาคา
มัก จะ เป็น ใน เรื่อง สัญญา ด้วย เรื่อง ที่ ดิน แต่ ถ้า
เป็น สัญญา ใน เรื่อง สิ่ง ของ ที่ เคตือน ที่ ได้ แล้ว การ ที่
จะ ขอ ให้ ศาล บังคับ ให้ กระทำ ตาม สัญญา ให้
จึง ได้ นั้น

ที่เป็นของหายาก แต่หาตัวแทนไม่ได้ ค้าต จึง
จะบังคับให้

อึ้งต้องเข้าใจว่าในเรื่องสัญญา จะทำงาน
สิ่งใดใช้ฝีมือตนเองแล้ว จะขอให้ ค้าต
บังคับให้ผู้กระทำผิด สัญญา กระทำตามสัญญาให้
จงได้นั้นไม่ได้ เป็นอันตราย ได้แต่ฟ้องเรียกค่า
เสียหายเท่านั้น

ผิด สัญญา ใน
เรื่องทำงาน
ใช้ ฝีมือคนค้าต
ไม่บังคับให้กระ
ทำ ตามสัญญา

อึ้ง ใน การที่ผู้หนึ่ง รับ สัญญาว่าจะให้ สิ่งไร
หรือ กระทำ การ สิ่งไรให้ ซึ่งเป็นสัญญาฝ่ายเดียว
ไม่มี ประโยชน์ หรือสินจ้าง แดก เบียดเบียน
ถึงแม้ สัญญานั้น จะ ได้ทำ ลง เพมหตัก ถาน มัน คง
สักเท่าใด แต่ของ ที่ จะให้ ยังไม่ถึง ฝีมือ แล้ว

เรา จะขอให้ ค้าต บังคับให้ กระทำตาม สัญญาไม่ได้

การที่จะขอ ให้ ค้าต บังคับ ห้าม อีกอย่าง ๑ ไม่
ให้ฝ่ายไหน กระทำ สิ่งใด ลง (ในเรื่องนี้
คล้ายกันกับการ ที่ขอ ให้ ค้าต บังคับ ให้ผู้หนึ่ง
กระทำตาม สัญญา) โดยที่ ถ้าผู้หนึ่งได้ กระทำ
สิ่งใด ลง ซึ่ง เป็น การ ผิด ต่อ ข้อ สัญญา แล้ว
ถึงแม้จะ คิดเงินให้ ก็คง จะไม่ พอกับ ความ
เสียหาย เพราะ ฉนั้น ผู้ที่ จะต้อง รับ ความเสียหาย
มีอำนาจที่จะขอ ให้ ค้าต บังคับ ห้าม ไม่ให้ฝ่ายไหน

กระทำต่อไปซึ่ง เป็น ผิด ต่อ ข้อสัญญา ที่ เขา ทั้ง
สองได้ มี สัญญาต่อกัน

ในข้อ ๓ ที่ว่า อำนาจ อัน ชอบ ธรรม ที่ เกิด ขึ้น
จากการ ผิดสัญญาสิ้นอายุ ด้วยนั้น คือ ดัง นี้
เมื่อ อำนาจ ที่ จะ พ้อง ร้อง เกิด ขึ้น โดย ที่ ฝ่าย โน้น
กระทำ ผิดสัญญา แล้ว อำนาจ ที่ จะ พ้อง ร้อง
อาจ สิ้น อายุ ได้ โดย ที่ เขา ทั้ง สอง ฝ่าย
ได้ ยินยอม กัน เองว่าจะไม่ พ้องร้องกัน ในเรื่อง นี้
คล้ายกับในข้อ ๓ ข้อ ๒ ดัง ที่ได้ กล่าว มา แล้ว
เพราะ เขา ทั้ง สอง มี สัญญา กัน ตาม ดัง สัญญา เก่า
เมื่อ เป็น ดัง นั้น อำนาจ ที่ จะ พ้อง ร้อง ตาม สัญญา เก่า
ก็ เป็น อัน หมด อายุ ด้วย หรือ เมื่อ มี คำ คัด สิ้น ของ ศาล
ที่ ได้ คัด สิ้น ให้ โจทย์ ชะนะ ในคดี ที่ พิพาท กัน
เรื่อง ผิดสัญญา คำ คัด สิ้น นั้น กระ ทำให้ อำนาจ
ที่ จะ พ้อง ร้อง ตาม สัญญา เก่า สิ้น อายุ ด้วย
อีก ประการ หนึ่ง เมื่อ ถูก หนึ่ง สอง คน เข้าชื่อ รวมกัน
เป็น หนึ่ง ผู้ มี ชื่อ อยู่ ศาล ได้ คัด สิ้น ให้ คน ใด คน หนึ่ง
ใช้ เงิน แล้ว อำนาจ ของ เจ้า หนี้ ใน การ ที่ จะ พ้อง ร้อง
ถูก หนึ่ง อีก คน ๑ ได้ ดัง ที่มี อยู่ แต่ เดิม นั้น
ก็ เป็น อัน สิ้น อายุ คือ แปลว่า จะ ไป พ้อง เขา กับ ถูก หนึ่ง
ผู้ ที่ ไม่ได้ มี ชื่อ อยู่ ใน คำ คัด สิ้น อีก ไม่ได้ เห็น ไว้

แต่ หนี้สินอัน นั้น แยกได้เป็นส่วนในระหว่าง
 ถูกหนี้ ทั้งสอง ตาม ข้อสัญญา หนึ่ง ถ้าศาล ตัด สิน
 ให้ ถูกหนี้ ผู้เป็นจำเลย ซะ นะ อำนาจ ของโจทก์
 ผู้เป็นเจ้าหนี้ ที่ จะฟ้องเรียก เอาหนี้ ถูกหนี้ อีก คน ๑
 ที่ ไม่ ได้ เป็น จำเลย ก็ หนี้ อายุ เหมือน กัน
 เจ้าหนี้ จะกลับไป ฟ้องเรียกเอา กับถูกหนี้ ผู้ ไม่ ได้ เป็น
 จำเลย อีกไม่ได้ ใน หนี้ สิน ราย เดียว กัน นั้น

เวลา พ้น กำหนด อายุ ความ อีก อย่าง ๑ เป็นสิ่ง
 ที่ ทำให้ อำนาจอันชอบธรรม ที่ เกิด ขึ้น จาก
 การ ผิด สัญญา หนี้ อายุ ไป ด้วย ใน เรื่อง นี้
 เมื่อ มี กฎหมายอยู่ ชัด เจน การ กระ ทำ ผิด
 สัญญา ให้ ฟ้อง ร้อง กัน ใน กำหนด เวลา เท่านั้น
 ถ้า เพิกเฉย เสีย ไม่ ฟ้อง ร้อง จน พ้น กำหนด ตาม
 กฎหมาย แล้ว อำนาจ อัน ชอบธรรม ใน การ ที่
 จะ ฟ้อง ร้อง ก็ เป็น หนี้ หนี้ อายุ เช่น ใน กฎหมาย
 หนี้ สิน ให้ ฟ้อง ร้อง กัน ภายใน ๓๐ ปี เป็นต้น

เมื่อ ผู้ สัญญา ฝ่าย หนึ่ง ตาย อำนาจอันชอบธรรม
 ที่ จะ ฟ้อง ร้อง ได้ โดย ที่ ฝ่าย หนึ่ง กระ ทำ ผิด
 สัญญา นั้น บาง ที่ ก็ หนี้ อายุ ด้วย แต่ ตาม
 TUDC ธรรมดา โดย มาก ไม่ เป็น เหตุ ที่ ทำให้ อำนาจ

อันชอบ เดินอายุ ไป ด้วย ในจำพวก
สัญญาที่อำนาจ อันชอบ กรรม ในการพอ
ร้อง เดินอายุ โดยที่ฝ่ายหนึ่งในสัญญาตายนี้
ก็... ฝ่ายหนึ่งรับ ทำ การงานจำเพาะ ต่
แต่ใช้... เมื่อฝ่ายหนึ่ง ตาย แล้วผู้
ยัง อยู่ก็หมด อำนาจ วันไว้แต่คนได้ เสียหายใน
โดยที่ฝ่าย... จะทำผิดสัญญา จึงจะฟ้อง
ร้อง เรียกค่า... จำนวนเงินที่คนเสียไปได้
จากผู้รับ... ของผู้ ตาย

อำนาจ

วงษ์ใจพ

วิวงษ์ใจพ

วิวงษ์ใจพ

31/10/2564

ท.อ.

2